

BIURO RADY MIEJSKIEJ
Węgorzyna

W P I Y N E J O
dnia 31.05.2019r.

Nr ..... Zal. Poczatek

RAPORT O STANIE GMINY

31 grudnia

2018

*Cyt: „Jest życzeniem moim oraz całego Urzędu Miejskiego,
aby przedkładany węgorszyńskiej Wspólnocie dokument,
trafił do najszerszej rzeszy Mieszkańców Gminy,
włączając ich tym samym w odpowiedzialność,
za los Naszej Małej Ojczyzny - Ziemi Węgorszyńskiej.”
dnia, 31 maja 2019 roku
Monika Kuźmińska, Burmistrz Gminy Węgorzyna*

WSTĘP.

Kolejną, 79 nowelizacją ustawy o samorządzie gminnym (*Dz.U. 1990 nr 16 poz. 95*), w dniu 11 stycznia 2018 r. ustawą o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia udziału obywateli w procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania niektórych organów publicznych (*Dz.U. 2018 poz. 130*), Sejm Rzeczypospolitej wprowadził nową instytucję ocenną zwaną Raportem o Stanie Gminy. Została ona uregulowana w nowym przepisie prawnym, tj. art. 28aa ustawy o samorządzie gminnym. Raport jest formą podsumowania działalności burmistrza w roku poprzednim w aspektach realizacji polityk, programów, strategii, uchwał rady gminy oraz realizacji budżetu obywatelskiego. Przedkładany jest radzie gminy do 31 maja każdego roku.

Intencją zatem podstawową *Raportu* jest zobrazowanie postępu zmian ukierunkowanych na cele zdefiniowane przez radę gminy we wspomnianych aktach prawa miejscowego. Z uwagi, że wykonywanie tego prawa w Węgorzynie powierzone jest burmistrzowi, Raport staje się jednocześnie podsumowaniem jego działalności w zakresie dochodzenia do celów (*bądź ich wykonanie*) zdefiniowanych we wspomnianych aktach prawa miejscowego. Raport rozpatrywany jest w debacie, podczas sesji rady gminy, na której jednocześnie podejmowana jest uchwała w sprawie zatwierdzenia sprawozdania z wykonania budżetu za rok ubiegły i udzieleniu burmistrzowi absolutorium, jednak *Raport* rozpatrywany jest w pierwszej kolejności i kończy się udzieleniem burmistrzowi wotum zaufania. W debacie nad *Raportem* udział biorą nie tylko radni, którzy mogą zabierać głos bez ograniczeń czasowych, ale również mieszkańcy. Mieszkaniec, który chciałby zabrać głos w takiej debacie zobowiązany jest złożyć przewodniczącemu rady gminy pisemne zgłoszenie poparte podpisami, co najmniej - 20 osób.

Można powiedzieć, że *Raport o Stanie Gminy* jest rodzajem efektu końcowego intelektualnej myśli Wspólnoty, jest odwzorowaniem celowości alokacji kosztów i przepływów pieniężnych uwidocznionych w rocznym budżecie gminnym i ukierunkowanych na zrealizowanie różnych polityk gminnych. Występuje zatem ścisła korelacja pomiędzy „Sprawozdaniem z Wykonania Budżetu” i absolutorium a „Raportem o Stanie Gminy” i wotum zaufania.

Słuszna zatem wydaje się intencja wprowadzenia przepisu art. 28aa choć wiele rozwiązań systemowych zaaplikowanych jednostkom samorządu terytorialnego przeszkadza a

nawet uniemożliwia właściwą ocenę działalności organu wykonawczego do czego sprowadzono ten artykuł w ustępie 2. Jednym z takich rozwiązań jest bardzo wysoki udział środków państwa w budżetach gminnych. Udzielane dotacje i subwencje decydują najczęściej, że -w ogóle- możliwe jest wykonywanie własnych zadań bieżących.¹

Taka tendencja poważnie deformuje ocenę działalności obu organów władzy. Nadto, gminy obciążone są dziesiątkami zadań będących konsekwencją art. 8. 1. ustawy o samorządzie gminnym czyli obowiązkiem wykonywania zadań zleconych z zakresu administracji rządowej. Obejmują one 25 obszarów dodatkowej działalności nałożonej na Gminę.² W ustalaniu wysokości kosztów wykonywania tych zleconych zadań, gminy nie biorą udziału, stąd wszystkie one są mocno niedoszacowane. Pochłaniają środki własne uniemożliwiając, a już na pewno, utrudniając realizację długoterminowych polityk zawartych w strategicznych dokumentach gminnych, dodatkowo – opracowanie których, zlecono gminom ustawami.

Z uwagi na wszystko powyższe, trudno zgodzić się ostatecznie z stanowiskiem ustawodawcy zawartym w drugim ustępie art. 28aa mianowicie, że cyt: „*Raport obejmuje podsumowanie działalności wójta w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk,*

¹ Zadania własne gminy (art.7 ustawy o samorządzie) **1.** organizacja ludu przestrzennego, **2.** gospodarka nieruchomościami, **3.** ochrona środowiska, **4.** utrzymanie gminnych dróg, **5.** gospodarka wodą, ściekami i odpadami, **6.** realizacja gminnego budownictwa mieszkaniowego, **7.** publiczna edukacja podstawowa, **8.** wykonywanie zadań kultury i dziedzictwa kulturowego, **9.** Wykonywanie zadań kultury fizycznej, turystyki i rekreacji, **10.** targowiska, **11.** utrzymanie zieleni gminnej i zadrzewień, **12.** prowadzenie cmentarzy gminnych, **13.** realizacja zadań z zakresu porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli, **14.** ochrona przeciwpożarowa i przeciwpowodziowa, **15.** utrzymanie gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, **16.** tworzenie warunków do działania i rozwoju jednostek pomocniczych (sołectw) i wdrażania programów pobudzenia aktywności obywatelskiej, **17.** promocja gminy, **18.** współpraca i działalność na rzecz stowarzyszeń i organizacji pozarządowych, **19.** współpraca transgraniczna, **20.** działalności z zakresu zadań pomocy społecznej.

² Zadania zlecone gminie (art.8 ustawy o samorządzie) **1.** Czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego (tj. Dz.U.2018.2224, art. 6 ust. 1); **2.** wydawanie dowodów osobistych (Dz.U.2010.717.1427, art. 45, art. 46); **3.** zmiany imienia i nazwiska (Dz.U.2008.220.1414); **4.** zadania zakresu realizacji działalności gospodarczej (Dz.U.2004.173.1807 z późn. zm.); **5.** o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U.2012.124); **6.** zadania z ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz.U.2013.1203); **7.** z ustawy o powszechnym obowiązku obrony RP (Dz.U.2012.461, z późn. zm.); **8.** z zakresu kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (Dz.U.2012.788, z późn. zm.); **9.** prawa o zgromadzeniach (Dz.U.2013.397); **10.** organizacja i przeprowadzenie szkolenia obronnego oraz treningów akcji kurierskiej w gminach (Dz.U.2012.461, z późn. zm.); **11.** szkolenie ludności z zakresu powszechnej samoobrony w gminach (Dz.U.2012.461, z późn. zm.); **12.** wyposażenie szkół w podręczniki oraz materiały edukacyjne i ćwiczeniowe oraz sfinansowanie kosztu zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych w przypadku szkół prowadzonych przez osoby prawne inne niż jednostki samorządu terytorialnego lub osoby fizyczne (Dz.U.1991.95.425 z późn. zm. art. 22ae ust. 3); **13.** koszty wydawania przez gminy decyzji w sprawach świadczeniobiorców innych niż ubezpieczeni spełniających kryterium dochodowe (Dz.U.2013.182, z późn. zm. art. 8 oraz Dz.U.2008.164.1027, z późn. zm. art. 7 ust. 4); **14.** prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi (Dz.U.2013.182, z późn. zm. art. 18 ust. 1 pkt 5); **15.** świadczenia rodzinne i z funduszu alimentacyjnego oraz obsługi wypłaty świadczeń rodzinnych i z funduszu alimentacyjnego (Dz.U.2013.1456, z późn. zm. art. 2 w związku z art. 33 ust. 2); **16.** składka na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne (Dz.U.2004.210.2135); **17.** Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające świadczenia z pomocy społecznej (Dz.U.2008.164.1027, z późn. zm. art. 66); **18.** wypłata zryczałtowanych dodatków energetycznych dla odbiorców wrażliwych energii elektrycznej oraz koszty obsługi tego zadania (Dz.U.2012.1059, z późn. zm.); **19.** wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki (Dz.U.2013.182, z późn. zm. art. 18 ust. 1 pkt 9); **20.** Organizowanie i finansowanie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi (Dz.U.2013.182, z późn. zm. art. 18 ust. 1 pkt 3); **21.** wypłata zasiłków celowych cudzoziemcom, którzy uzyskali zgodę na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U.2013.182, z późn. zm. art. 18 ust. 1 pkt 8); **22.** zasiłki celowe - klęski żywiołowe (Dz.U.2013.182, z późn. zm. art. 40); **23.** wypłata dodatków do świadczeń pielęgnacyjnych w ramach rządowego programu wspierania osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne oraz niektórych osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne, obsługa wypłaty świadczeń Rządowy Program wspierania osób uprawnionych do świadczenia pielęgnacyjnego (Dz.U.2012.1548); **24.** zadania związane z realizacją rządowego programu dla rodzin wielodzietnych (Dz.U.2014.755); **25.** realizacja pomocy dla repatriantów i członków ich rodzin udzielanej przez gminy (Dz.U.2004.53. 532, z późn. zm. art. 22)

programów i strategii, uchwał rady gminy i budżetu obywatelskiego.” Podobne, wzbudzające niepokój stanowisko zawarte jest także w opinii wyrażonej przez Związek Miast Polskich. Stwierdza on, że utożsamienie stanu gminy z działalnością wójta a wszystko w kontekście tak strategicznych dokumentów jest – co najmniej – sformułowaniem wadliwym.

Z uwagi na bardzo szeroki i publiczny charakter dokumentu którym jest „Raport o Stanie Gminy”, włączający w debatę – z zachowaniem pisemnego trybu zgłoszenie – mieszkańców Wspólnoty, siłą rzeczy osób mniej zorientowanych niż radni, wszystko to koncentrowało Urząd na wysiłku aby niniejszy „Raport” był dokumentem przejrzystym i maksymalnie czytelnym dla – statystycznie – przeciętnego mieszkańca Naszej Gminy. On to właśnie, ma być ostatecznym odbiorcą wiedzy zawartej w tym dokumencie. Aby warunek ten spełnić podjęto starania, by zagadnienia podnoszone i opisywane w raporcie nie ujmowano w ramy języków specjalistycznych, choćby technicznego czy ekonomicznego, a raczej używając języka literackiego-potocznego.

Jest życzeniem moim oraz całego Urzędu, aby przedkładany węgorszyńskiej Wspólnocie dokument trafił do najszerszej rzeszy Mieszkańców Gminy, włączając ich tym samym w odpowiedzialność za los Naszej Małej Ojczyzny – Ziemi Węgorszyńskiej.

Z poważaniem
Burmistrz Gminy Węgorszyńno
Monika Krzmińska

STRUKTURA DOKUMENTU

I. INFORMACJE OGÓLNE

- 1.) Podstawa opracowania raportu.
- 2.) Cel i zadania raportu o stanie gminy.
- 3.) Przedmiot oceny raportu.
  - a.) Podstawy funkcjonowania samorządu lokalnego.
  - b.) Zasoby przyrodnicze gminy.
  - c.) Predyspozycje demograficzne gminy.
  - d.) Aktywność gospodarcza członków Wspólnoty.
  - e.) Zasoby materialne oraz dobra kulturowe jako wynik aktywności gospodarczej.
  - f.) Stowarzyszenia i organizacje pożytku publicznego jako wynik aktywność społecznej.

II. CZĘŚĆ GŁÓWNA RAPORTU

- 1.) Uchwały Rady Gminy jako akty stanowienia prawa lokalnego.
- 2.) Polityka finansowa władz samorządowych.
- 3.) Strategia gospodarcza.
- 4.) Polityka w zakresie realizacji ładu przestrzennego.
- 5.) Zasoby materialne gminy.
- 6.) Infrastruktura komunalna.
- 7.) Ochrona środowiska.
- 8.) Polityka rodzinna i społeczna władz lokalnych.

INFORMACJE OGÓLNE

1.) PODSTAWA OPRACOWANIA.

- 1.1. Podstawą prawną opracowania „Raportu o Stanie Gminy” zwanego dalej „raportem” jest art. 28aa ustawy o samorządzie gminnym (*Dz.U. 1990 nr 16 poz. 95*), znowelizowanej ustawą z dnia 11 stycznia 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia udziału obywateli w procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania niektórych organów publicznych (*Dz.U. 2018 poz. 130*).
- 1.2. Podstawą merytoryczną opracowania są dokumenty wymienione w art. 28aa ust. 2.³ Należą do nich wszystkie opracowania strategiczno - planistyczne definiujące rodzaje polityk realizowanych przez Gminę, także wieloletnie plany, programy i strategie oraz jednoroczne projekty określone uchwałami Rady Gminy, ze szczególnym uwzględnieniem wykonania budżetu obywatelskiego. W poszczególnych obszarach działalności publicznej obowiązującymi są następujące dokumenty:

POLITYKA FINANSOWA GMINY

- 1.2.1. Uchwała budżetowa, której podstawą prawną opracowania jest ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (*Dz. U. 1990, nr 16, poz. 95*)⁴.
- 1.2.2. Sprawozdanie finansowe, którego podstawą prawną opracowania jest ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (*Dz. U. 2009, nr 157, poz. 1240*)⁵

STRATEGIA GOSPODARCZA

- 1.2.3. Strategia Rozwoju Gospodarczego Gminy⁶ (*Plan Rozwoju Lokalnego*) której podstawą prawną opracowania jest ustawa z dnia 6 grudnia 2006 roku o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (*Dz. U. 2006, Nr 227, poz. 1658*)

³ Art. 28aa. 2. Raport obejmuje podsumowanie działalności wójta w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał rady gminy i budżetu obywatelskiego.

⁴ Art. 18. Ust.2.(4) Do wyłącznej właściwości rady gminy należą: (4) uchwalanie budżetu gminy, rozpatrywanie sprawozdania z wykonania budżetu oraz podejmowanie uchwały w sprawie udzielenia lub nieudzielenia absolutorium z tego tytułu.

⁵ Art. 270. Ust.1.(4) Sprawozdanie finansowe jednostki samorządu terytorialnego zarząd przekazuje organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego, w terminie do dnia 31 maja roku następującego po roku budżetowym. (4) Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego rozpatruje i zatwierdza sprawozdanie finansowe jednostki samorządu terytorialnego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu, w terminie do dnia 30 czerwca roku następującego po roku budżetowym.

⁶ Dnia 20 grudnia 2008 r. weszła w życie ustawa z dnia 7 listopada 2008 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z wdrażaniem funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności (Dz. U. Nr 216, poz. 1370). Artykuł 6 tej ustawy dokonuje istotnych zmian w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Zmiany te wywołują skutki dla strategii rozwoju terytorialnego na poziomie regionalnym i lokalnym. Strategię Rozwoju Gospodarczego opracowują podmioty prowadzące politykę rozwoju. Na podstawie art. 3 ustawy z dnia 6 grudnia 20106 roku, politykę rozwoju prowadzą: – Rada Ministrów, – samorząd województwa, – samorząd powiatowy oraz gminny. Art.

- 1.2.4. Wieloletnia Prognoza Finansowa której podstawą prawną opracowania jest ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych ([Dz. U. 2009, nr 157, poz. 1240](#))⁷.

ŁAD PRZESTRZENNY

- 1.2.5. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego dalej „studium”, którego podstawą prawną opracowania jest ustawa z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym ([Dz.U. nr 80, poz. 717](#))⁸ oraz ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym ([Dz. U. 1990 nr 16, poz. 95](#))⁹.
- 1.2.6. Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego dalej MPZP , (podstawa prawna opracowania j/w).

ZASOBY MATERIALNE GMINY

- 1.2.7. Gminny Program Rewitalizacji, którego podstawą prawną opracowania jest ustawa z 9 października 2015 roku o rewitalizacji ([Dz.U. 2015 poz. 1777](#))¹⁰.
- 1.2.8. Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminnym, którego podstawą prawną opracowania jest ustawa z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego ([Dz.U. 2001 nr 71 poz. 733](#))¹¹.
- 1.2.9. Plan wykorzystania zasobu nieruchomości gminnych, którego podstawą prawną opracowania jest ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami ([Dz. U. 1997 Nr 115 poz. 741](#))¹².
- 1.2.10. Program Opieki nad Zabytkami, którego podstawą prawną opracowania jest ustawa z dnia z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami ([Dz. U. 2003 Nr 162 poz. 1568](#))¹³.

10.3b. stanowi: 3b. Program rozwoju opracowany przez właściwego wójta (burmistrza, prezydenta miasta) jest przyjmowany przez radę gminy w drodze uchwały.

⁷ Art. 230. Ust.1.(6) Inicjatywa w sprawie sporządzenia projektu uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej i jej zmiany należy wyłącznie do zarządu jednostki samorządu terytorialnego. (6) 6. Uchwałę, o której mowa w ust. 2, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego podejmuje nie później niż uchwałę budżetową.

⁸ Art. 3. Ust.1. Kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej na terenie gminy, w tym uchwalanie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, z wyjątkiem morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej oraz terenów zamkniętych, należy do zadań własnych gminy.

⁹ Art.18. Ust.2.(5). Do wyłącznej właściwości rady gminy należy: (5) uchwalanie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

¹⁰ Art.14. Ust.1. Gminny program rewitalizacji przyjmuje, w drodze uchwały, rada gminy.

¹¹ Art.21. Ust.1.(1). Rada gminy uchwała: (1) wieloletnie programy gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy.

¹² Art. 25. Ust.1. Gminnym zasobem nieruchomości gospodaruje wójt, burmistrz albo prezydent miasta. Ust. 2. Gospodarowanie zasobem polega w szczególności na wykonywaniu czynności, o których mowa w art. 23 ust. 1, a ponadto na sporządzaniu planów wykorzystania zasobu, przygotowywaniu opracowań geodezyjno-prawnych i projektowych, dokonywaniu podziałów oraz scażeń i podziałów nieruchomości, a także wyposażaniu ich, w miarę możliwości, w niezbędne urządzenia infrastruktury technicznej.

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA

- 1.2.11. Wieloletni Plan Rozwoju i Modernizacji Urzędzeń Wodociągowych i Kanalizacyjnych, którego podstawą prawną opracowania jest ustawa z dnia 7 czerwca 2001 roku o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków ([Dz.U. 2001 nr 72 poz. 747](#))¹⁴.

OCHRONA ŚRODOWISKA

- 1.2.12. Program Ochrony Środowiska, którego podstawą prawną opracowania jest ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku, prawo ochrony środowiska ([Dz.U. 2018 poz. 799](#))¹⁵.
- 1.2.13. Plan Gospodarki niskoemisyjnej¹⁶ (fundusze unijne)

POLITYKA RODZINNA I SPOŁECZNA

- 1.2.14. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych, którego podstawą prawną opracowania jest ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej ([Dz. U. 2004 Nr 64 poz. 593](#))¹⁷.
- 1.2.15. Gminny Program Wspierania Rodziny, którego podstawą prawną opracowania jest ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej ([Dz.U. 2011 nr 149 poz. 887](#))¹⁸.

¹³ Art. 87. Ust.1. Zarząd województwa, powiatu lub wójt (burmistrz, prezydent miasta) sporządza na okres 4 lat odpowiednio wojewódzki, powiatowy lub gminny program opieki nad zabytkami.

¹⁴ Art. 21. Ust.1. Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne opracowuje wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych będących w jego posiadaniu, zwany dalej „planem”. Ust.3. Plan powinien być zgodny z kierunkami rozwoju gminy określonymi w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, z ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz ustaleniami zezwolenia wydanego temu przedsiębiorstwu na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków. Ust.4. Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne przedkłada plan wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta), który sprawdza, czy spełnia on warunki określone w ust. 3. Ust.5. Plan spełniający warunki określone w ust. 3 rada gminy uchwała w terminie 3 miesięcy od dnia przedłożenia planu wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta).

¹⁵ Art. 17. Ust.1. Organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy, w celu realizacji polityki ochrony środowiska, sporządza odpowiednio wojewódzkie, powiatowe i gminne programy ochrony środowiska, uwzględniając cele zawarte w strategjach, programach i dokumentach programowych, o których mowa w art. 14 ust. 1. Ust.2.(3) Projekty programów ochrony środowiska podlegają zaopiniowaniu przez: (3) organ wykonawczy powiatu – w przypadku projektów gminnych programów ochrony środowiska. Art. 18. 1. Programy, o których mowa w art. 17 ust. 1, uchwała odpowiednio sejmik województwa, rada powiatu albo rada gminy.

¹⁶ Sporządzenie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej nie jest wymagane żadnym przepisem polskiego prawa. Źródłem prawa dla jego opracowania są dyrektywy i decyzje Parlamentu Europejskiego i Rady Europy. Potrzeba jego opracowania wynika z zachęt proponowanych przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, oraz zapisów programu operacyjnego „Infrastruktura i Środowisko”. Opracowanie Planu jest zgodna z polityką rządu i wynika z „Założeń Narodowego Programu Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej”, przyjętych przez Radę Ministrów 16 sierpnia 2011 roku.

¹⁷ Art. 17. Ust.1.(1) Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy: (1) opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

- 1.2.16. Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, którego podstawą prawną opracowania jest ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi ([Dz. U. 1982 Nr 35 poz. 230](#))¹⁹.
- 1.2.17. Program Przeciwdziałania Narkomanii, którego podstawą prawną opracowania jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii ([Dz.U. 2005 nr 179 poz. 1485](#))²⁰.
- 1.2.18. Program Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi, którego podstawą prawną opracowania jest ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie ([Dz.U. 2003 nr 96 poz. 873](#))²¹.
- 1.2.19. Program w Zakresie Dożywiania, którego podstawą prawną opracowania jest ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej ([Dz. U. 2004 Nr 64 poz. 593](#))²².

¹⁸ Art. 176. Ust.1. (1) Do zadań własnych gminy należy: 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny. Art. 179. Ust.1. W terminie do dnia 31 marca każdego roku wójt składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań. Ust.2. Rada gminy, biorąc pod uwagę potrzeby, o których mowa w ust. 1, uchwała gminne programy wspierania rodziny.

¹⁹ Art. 4¹. Ust.1. (1,2,3,5,6,7). Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gmin. W szczególności zadania te obejmują: (1) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu; (2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie; (3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych; (5) wspomaganie działalności Instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych; (6) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 131 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego; (7) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów Integracji społecznej. Ust.2. Realizacja zadań, o których mowa w ust. 1, jest prowadzona w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych stanowiącego część strategii rozwiązywania problemów społecznych, uchwalanego corocznie przez radę gminy, uwzględniającego cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, określone w Narodowym Programie Zdrowia. Gminny program jest realizowany przez ośrodek pomocy społecznej, o którym mowa w przepisach o pomocy społecznej, lub inną jednostkę wskazaną w tym programie. W celu realizacji gminnego programu wójt (burmistrz, prezydent miasta) może powołać pełnomocnika.

²⁰ Art. 10. Ust.1. (1,2,3,4,5) Przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gminy, obejmujących: (1) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem; (2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej; (3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych; (4) wspomaganie działań Instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii; (5) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego. Ust.2. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) w celu realizacji zadań, o których mowa w ust. 1, opracowuje projekt Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii, zwanego dalej „Gminnym Programem”, biorąc pod uwagę cele operacyjne dotyczące przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia. Gminny Program stanowi część gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych.

²¹ Art. 5a. Ust.1. Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego uchwała, po konsultacjach z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3, przeprowadzonych w sposób określony w art. 5 ust. 5, roczny program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3. Roczny program współpracy jest uchwalany do dnia 30 listopada roku poprzedzającego okres obowiązywania programu. Ust.3. 3. Organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego, nie później niż do dnia 31 maja każdego roku, jest obowiązany przedłożyć organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego oraz opublikować w Biuletynie Informacji Publicznej sprawozdanie z realizacji programu współpracy za rok poprzedni.

²² Art. 17. Ust.1.(3) Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy: (3) udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym.

2.) CEL I ZADANIA RAPORTU O STANIE GMINY.

Cel Raportu określony jest w ustępie 2 artykułu 28aa. Mówi on że: „Raport obejmuje podsumowanie działalności wójta w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał rady gminy i budżetu obywatelskiego”.

Zadaniem raportu jest coroczne obrazowanie dynamiki zmian z zakresu katalogu zadań własnych gminy, a określanych w ww. dokumentach

3.) PRZEDMIOT OCENY RAPORTU

Przedmiotem oceny raportu jest Gmina Węgorzyno. Jest to Wspólnota Samorządowa 7007²³ osób, zamieszkujących terytorium o powierzchni 25.618 ha. Jest gminą miejsko-wiejską złożoną z 39 jednostek osadniczych²⁴ (dalej j.o.) w skład których wchodzi: 24 wsie²⁵, 5 przysiółków²⁶, 6 osad²⁷, 2 kolonie²⁸, 1 część wsi oraz miasto²⁹ Węgorzyno. Poza j.o. wymienionymi w rozporządzeniu w sprawie wykazu nazw miejscowości, w zasobie ewidencyjnym Powiatowego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej spotkać można występowanie 5 dodatkowych nazw j.o. Pełny wykaz miejscowości i ich części stanowi *załącznik nr-1* do Raportu. Wszystkie zgrupowane są w 20 jednostek pomocniczych Gminy³⁰, w tym 19 sołectw oraz miasto, wg struktury wykazanej w *załączniku nr 2* do Raportu.

²³ Dane GUS. Stan ludności zamieszkującej na dzień 30.VI.2018.

²⁴ Stan Wg rozporządzenia Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 13 grudnia 2012 r. w sprawie wykazu urzędowych nazw miejscowości i ich części. Dz.U.2013.poz.2001. Art. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 2003 roku o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych. **Jednostka osadnicza** - wyodrębniony przestrzenie obszar zabudowy mieszkaniowej wraz z obiektami infrastruktury technicznej zamieszkały przez ludzi;

²⁵ Art. 2 pkt. 12 ustawy z dnia 29 sierpnia 2003 roku o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych. **Wieś** - jednostka osadnicza o zwartej lub rozproszonej zabudowie i istniejących funkcjach rolniczych lub związanych z nimi usługowych lub turystycznych nieposiadająca praw miejskich lub statusu miasta. (Dz. U.2003.166.1612).

²⁶ Art. 2 pkt. 10 ustawy z dnia 29 sierpnia 2003 roku o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych. **Przysiółek** - Skupisko kilku gospodarstw położonych poza zabudową wsi stanowiące integralną część wsi. (Dz. U.2003.166.1612).

²⁷ Art. 2 pkt. 10 ustawy z dnia 29 sierpnia 2003 roku o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych. **Osada** - niewielka jednostka osadnicza na terenie wiejskim o odmiennym (*wyróżniającym się*) charakterze zabudowy albo zamieszkałą przez ludność związaną z określonym miejscem lub rodzajem pracy, w szczególności: osadę młyńską, osadę leśną, osadę rybacką, osadę kolejową, osadę po byłym państwowym gospodarstwie rolnym; osada może być samodzielna lub może stanowić część innej jednostki osadniczej. (Dz. U.2003.166.1612).

²⁸ Art. 2 pkt. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 2003 roku o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych. **Kolonia** - jednostka osadnicza powstała jako rezultat ekspansji miejscowości poza obszar wcześniej istniejącej zabudowy, w szczególności: kolonię miasta, kolonię wsi. (Dz. U.2003.166.1612).

²⁹ Art. 2 pkt. 10 ustawy z dnia 29 sierpnia 2003 roku o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych. **Miasto** - jednostka osadnicza o przewadze zwartej zabudowy i funkcjach nierolniczych posiadająca prawa miejskie bądź status miasta nadany w trybie określonym odrębnymi przepisami. (Dz. U.2003.166.1612).

³⁰ Art. 5. Ust.1. ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym. Dz.U. 1990 Nr 16 poz. 95. Ust.1. Gmina może tworzyć jednostki pomocnicze: sołectwa oraz dzielnice, osiedla i inne. Jednostką pomocniczą może być również położone na terenie gminy miasto.

a.) Podstawy funkcjonowania samorządu lokalnego.

Mieszkańcy gminy podejmują rozstrzygnięcia w głosowaniu powszechnym (*poprzez wybory i referendum*) lub za pośrednictwem organów gminy, których działalność jest jawna³¹. Organem stanowiącym (*prawodawczym*) Wspólnoty jest Rada Gminy złożona z 15 przedstawicieli³². Organem wykonawczym jest Burmistrz Miasta i Gminy. Przedstawiciele organów wybierani są w wyborach bezpośrednich a ich kadencja trwa 5 lat³³. Wybory do rady gminy są powszechne, równe, bezpośrednie i odbywają się w głosowaniu tajnym³⁴. To, że wybory są powszechne oznacza, że mogą w nich brać udział wszyscy mieszkańcy danego obszaru. Bezpośredniość oznacza, że wyborca oddaje głos na konkretnego kandydata. Równocześnie wybory to takie, w których każdy ma równą liczbę głosów. Wykaz władz samorządowych tj. Radnych oraz Burmistrza VII i VIII (*obecnej*) kadencji stanowi *załącznik nr 3* do Raportu. Na szczeblu jednostek pomocniczych (sołectw) także występują organy władzy uchwałodawczej i wykonawczej³⁵. Są nimi odpowiednio: Zebranie Wiejskie i Sołtys. Sołtys korzysta z ochrony prawnej przysługującej funkcjonariuszom publicznym. Powoływana wraz z sołtysem rada sołecka nie jest organem sołectwa³⁶, jest strukturą o uprawnieniach jedynie opiniotwórczych i doradczych. Aktualny wykaz sołtysów jest *załącznikiem nr 4*.

Gmina działa w zakresie wszystkich spraw publicznych o znaczeniu lokalnym, które nie zastrzeżono ustawami na rzecz innych podmiotów. Zaspokajanie zbiorowych potrzeb Wspólnoty należy do zadań własnych gminy³⁷. Posiada ona osobowość prawną a jej

³¹ Art. 11b, Ust.1. ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym, (Dz.U. 1990 Nr 16 poz. 95). Działalność organów gminy jest jawna. Ograniczenia jawności mogą wynikać wyłącznie z ustaw. Ust. 2. Jawność działania organów gminy obejmuje w szczególności prawo obywateli do uzyskiwania informacji, wstępu na sesje rady gminy i posiedzenia jej komisji, a także dostępu do dokumentów wynikających z wykonywania zadań publicznych, w tym protokołów posiedzeń organów gminy i komisji rady gminy. Ust. 3. Zasady dostępu do dokumentów i korzystania z nich określa statut gminy. Także: W zakresie gospodarki finansami publicznymi jawność oraz ich przejrzystość zabezpiecza rozdział 4 ustawy o finansach publicznych, (Dz. U. 2009 Nr 157 poz. 1240)

³² Art. 17. Ust.1.(1). ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym, Dz.U. 1990 Nr 16 poz. 95. W skład rady wchodzi radni w liczbie: (1) piętnastu w gminach do 20 000 mieszkańców.

³³ Art. 16. ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym, Dz.U. 1990 Nr 16 poz. 95. Kadencja rady gminy trwa 5 lat licząc od dnia wyboru.

³⁴ Art. 369. ustawy z dnia 5 stycznia 2011 roku kodeks wyborczy (Dz. U. z 2018 r. poz. 754, poz. 1000 i 1349 oraz z 2019 r. poz. 273). Wybory do rad są powszechne, równe, bezpośrednie i odbywają się w głosowaniu tajnym.

³⁵ Art. 36. Ust. 1. ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym, Dz.U. 1990 Nr 16 poz. 95. Organem uchwałodawczym w sołectwie jest zebranie wiejskie, a wykonawczym – sołtys. Działalność sołtysa wspomaga rada sołecka.

³⁶ Rada sołecka nie ma samostannych kompetencji ustawowych i może być określana wyłącznie jako podmiot o uprawnieniach doradczych oraz opiniotwórczych. Naczelny Sąd Administracyjny podkreślał, iż rada sołecka nie ma uprawnień do samodzielnego działania. Rada sołecka może być określana mianem organu, ale z dodaniem przymiotnika „pomocniczy” (*tak jak organami pomocniczymi rady gminy są przewodniczący rady czy komisje*). Dopiero wówczas można mówić o prawidłowym wskazaniu roli rady sołeckiej.

³⁷ Art. 7. Ust.1. Zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy. W szczególności zadania własne obejmują sprawy: 1.) ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej; 2.) gminnych dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego; 3.) wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą oraz gaz; 3a.) działalności w zakresie telekomunikacji; 4.) lokalnego transportu zbiorowego; 5.) ochrony zdrowia; 6.) pomocy społecznej, w tym ośrodków i zakładów opiekuńczych; 6a.) wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej; 7.) gminnego budownictwa mieszkaniowego; 8.) edukacji publicznej; 9.) kultury, w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami; 10.) kultury fizycznej i turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych; 11.) targowisk i hal targowych; 12.) zieleni gminnej i sadzawek; 13.) cmentarzy gminnych; 14.) porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania gminnego magazynu przeciwpowodziowego; 15.) utrzymania gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych; 16.) polityki rodzinnej, w tym zapewnienia kobietom w ciąży opieki socjalnej, medycznej i prawnej; 17.) wspierania i upowszechniania idei samorządowej, w tym tworzenia warunków do działania i rozwoju jednostek pomocniczych i wdrażania programów pobudzania aktywności obywatelskiej; 18.) promocji gminy; 19.) współpracy i działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2018 r. poz. 450, 650 i 723); 20.) współpracy ze społecznościami lokalnymi i regionalnymi innych państw. Art. 8. 1. Ustawy mogą nakładać na gminę obowiązki

samodzielność podlega ochronie prawnej. Wykonuje zadania publiczne w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność. Narzędziem realizacji zadań są uchwały oraz zarządzenia organów o których mowa powyżej.

Gmina samodzielnie prowadzi gospodarkę finansową na podstawie uchwały budżetowej gminy zatwierdzonej przez radę gminy a jej dochody określone są ustawowo. Dochodami są: 1.) dochody własne³⁸, 2.) subwencja ogólna³⁹ oraz 3.) dotacja celowa z budżetu państwa⁴⁰. Mogą być nimi również: 4) środki pochodzące ze źródeł zagranicznych niepodlegające zwrotowi; 5) środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej; 6) inne środki określone w odrębnych przepisach. Na przestrzeni ostatnich czterech lat wysokość kwot poszczególnych źródeł dochodowych kształtowała się następująco:

Źródła dochodu Gminy Węgorzyno za ostatnie lata	2015 rok	2016 rok	2017 rok	2018 rok
Rodzaje źródeł dochodu	100%	100%	100%	100%
1.) Dochody ogółem	24 458 816,04	27 096 042,58	28 252 372,72	32 320 647,23
w tym bieżące	22 557 230,65	26 612 287,32	27 442 842,95	29 859 698,41
w tym krajowe	22 436 867,62	26 541 540,09	27 414 447,63	29 720 716,27
w tym UE	120 363,03	70 747,23	28 395,32	138 982,14
w tym majątkowe	1 901 585,39	483 755,26	809 529,77	2 460 948,82
w tym krajowe	406 105,59	483 755,26	809 529,77	2 200 741,53
w tym UE	1 495 479,80	0,00	0,00	260 207,29
w tym udział subwencji ogólnej w dochodach całkowitych	27,9%	25,4%	23,4%	25,1%
1.1.) Subwencja budż. państwa	6 814 217,00	6 869 884,00	6 605 096,00	8 108 457,00
w tym część oświatowa	5 424 463,00	5 381 737,00	5 056 838,00	5 143 260,00
w tym część wyrównawcza ⁴¹	1 354 446,00	1 425 983,00	1 508 012,00	2 915 462,00

wykonywania zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, a także z zakresu organizacji przygotowań i przeprowadzenia wyborów powszechnych oraz referendów.

³⁸ Art.4. ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego z 13 listopada 2003 r. (Dz. U. 2003 Nr 203 poz. 1966). Ust.1. Źródłami dochodów własnych gminy są: **1.)** wpływy z podatków: a) od nieruchomości, b) rolnego, c) leśnego, d) od środków transportowych, e) dochodowego od osób fizycznych, opłaconego w formie karty podatkowej, g) od spadków i darowizn, h) od czynności cywilnoprawnych; **2.)** wpływy z opłat: a) skarbowej, b) targowej, c) miejscowej, uzdrowiskowej i od posiadania psów, c.a) reklamowej, e) eksploatacyjnej - w części określonej w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. - Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U. z 2015 r. poz. 196, 1272 i 1505); **f)** innych stanowiących dochody gminy, uiszczanych na podstawie odrębnych przepisów; **3.)** dochody uzyskiwane przez gminne jednostki budżetowe oraz wpłaty od gminnych zakładów budżetowych; **4.)** dochody z majątku gminy; **5.)** spadki, zapisy i darowizny na rzecz gminy; **6.)** dochody z kar pieniężnych i grzywnien określonych w odrębnych przepisach; **7.)** 5,0% dochodów uzyskiwanych na rzecz budżetu państwa w związku z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej; **8.)** odsetki od pożyczek udzielanych przez gminę, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej; **9.)** odsetki od nieterminowo przekazywanych należności stanowiących dochody gminy; **10.)** odsetki od środków finansowych gromadzonych na rachunkach bankowych gminy, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej; **11.)** dotacje z budżetów innych jednostek samorządu terytorialnego; **12.)** inne dochody należne gminie na podstawie odrębnych przepisów. **13.)** Ust.2. Wysokość udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, od podatników tego podatku zamieszkałych na obszarze gminy wynosi 39,34%, z zastrzeżeniem art. 89. **14.)** Ust.3. Wysokość udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych, od podatników tego podatku, posiadających siedzibę na obszarze gminy, wynosi 6,71%.

³⁹ Art. 7. Ust.1.(1)(4) ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego z 13 listopada 2003 r. (Dz. U. 2003 Nr 203 poz. 1966).

Subwencja ogólna składa się z części: (1) dla gmin: a) wyrównawczej, b) równoważącej; (4) oświatowej - dla gmin, powiatów i województw.

⁴⁰ Art. 8. Ust.1.(1-5) Dochodami jednostek samorządu terytorialnego mogą być dotacje celowe z budżetu państwa na: (1) zadania z zakresu administracji rządowej oraz na inne zadania zlecone ustawami; (2) zadania realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego na mocy porozumień zawartych z organami administracji rządowej; (3) usuwanie bezpośrednich zagrożeń dla bezpieczeństwa i porządku publicznego, skutków powodzi i osuwisk ziemnych oraz skutków innych klęsk żywiołowych; (4) finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych; (5) realizację zadań wynikających z umów międzynarodowych.

⁴¹ Art. 20. Ust.1. ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego z 13 listopada 2003 r. (Dz. U. 2003 Nr 203 poz. 1966). Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla gmin stanowi sumę kwoty podstawowej oraz, z zastrzeżeniem ust. 9, (Gg. pow. 150% nie przysługującej gminie) kwoty uzupełniającej. Ust.2. Kwotę podstawową części wyrównawczej subwencji ogólnej otrzymuje gmina, w której wskaźnik dochodów podatkowych na jednego mieszkańca w gminie, zwany dalej „wskaźnikiem G”, jest mniejszy niż 92% wskaźnika dochodów podatkowych dla wszystkich gmin, zwanego dalej „wskaźnikiem Gg”. Kwotę uzupełniającą części wyrównawczej subwencji ogólnej

w tym część równoważąca ⁴²	35 308,00	62 164,00	40 246,00	49 735,00
w tym udział dotacji celowych państwa w dochodach całkowitych	28,4%	36,4%	38,2%	37,7%
1.2.) Dotacje celowe budż. państw.	6 947 523,87	9 851 877,94	10 567 595,03	11 802 962,01
w tym krajowe	5 331 681,04	9 781 130,71	10 539 199,71	11 403 772,58
w tym UE	1 615 842,83	70 747,23	28 395,32	399 189,43
w tym, udział dochodów własnych w dochodach całkowitych	43,7%	38,3%	38,3%	37,2%
1.3.) Dochody własne, w tym:	10 697 075,17	10 374 280,64	11 079 681,69	12 409 228,22
podatki i opłaty lokalne	6 769 380,55	6 557 964,73	6 456 264,03	7 082 669,59
podatek dochodowy os. fizycznych	2 484 161,00	2 718 974,00	2 840 539,00	3 281 043,00
podatek dochodowy os. prawnych	78 502,24	132 902,82	54 677,62	76 360,20
Dochody z majątkowe (wiecz. uż)	219 143,60	107 242,81	372 194,76	176 488,24
Inne dochody	935 147,87	736 664,88	1 356 006,28	1 792 667,19

Tabela nr-1

Gmina działa także w sprawach publicznych z zakresu kompetencyjnego administracji rządowej⁴³. Są one zlecone jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami. Środkami zabezpieczającymi realizację tych zadań są budżety wojewodów.

Dochody, to jeden z mierników bogactwa Gminy. Są podstawową determinantą uruchamiającą potencjał rozwojowy. Niestety, potencjał ten skorelowany jest z bardzo dużym oddziaływaniem środków pieniężnych Skarbu Państwa, szczególnie dotacji celowych oraz subwencji. Ich obecność w budżecie wiąże się albo z ryzykiem niepewności ich otrzymania (*dotacje*) bądź z nieadekwatnością kosztów zadań publicznych, które mają kompensować (*subwencje*). Póki co, praktyką ogólną oceny „bogactwa” jest miara *per capita* (*na osobę*) całkowitego dochodu gminy. Spośród 2 478 gmin (*miasta, gminy miejsko-*

uzyskują te gminy, w których gęstość zaludnienia jest niższa od średniej gęstości zaludnienia w kraju oraz w których, wskaźnik dochodów podatkowych na jednego mieszkańca w gminie jest niższy niż 150% średniej krajowej.

⁴² Art. 21, 21a, 23, 23a ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. 2003 Nr 203 poz. 1966). Część równoważąca subwencji ogólnej dla gmin ustala się w wysokości stanowiącej sumę łącznej kwoty wpłat gmin do budżetu państwa z przeznaczeniem na tę część subwencji oraz łącznej kwoty uzupełniającej części wyrównawczej subwencji ogólnej wyliczonej dla gmin, których wskaźnik dochodów podatkowych jest wyższy od 150% średniej krajowej i które – w związku z tym – nie otrzymują kwoty uzupełniającej, choć jest ona dla nich obliczana. Część równoważącą subwencji ogólnej dzieli się między gminy z uwzględnieniem kryteriów dotyczących wydatków na dodatki mieszkaniowe gmin miejskich, wiejskich i miejsko-wiejskich, a także dochodów z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych oraz dochodów z podatku rolnego i z podatku leśnego gmin wiejskich i miejsko-wiejskich.

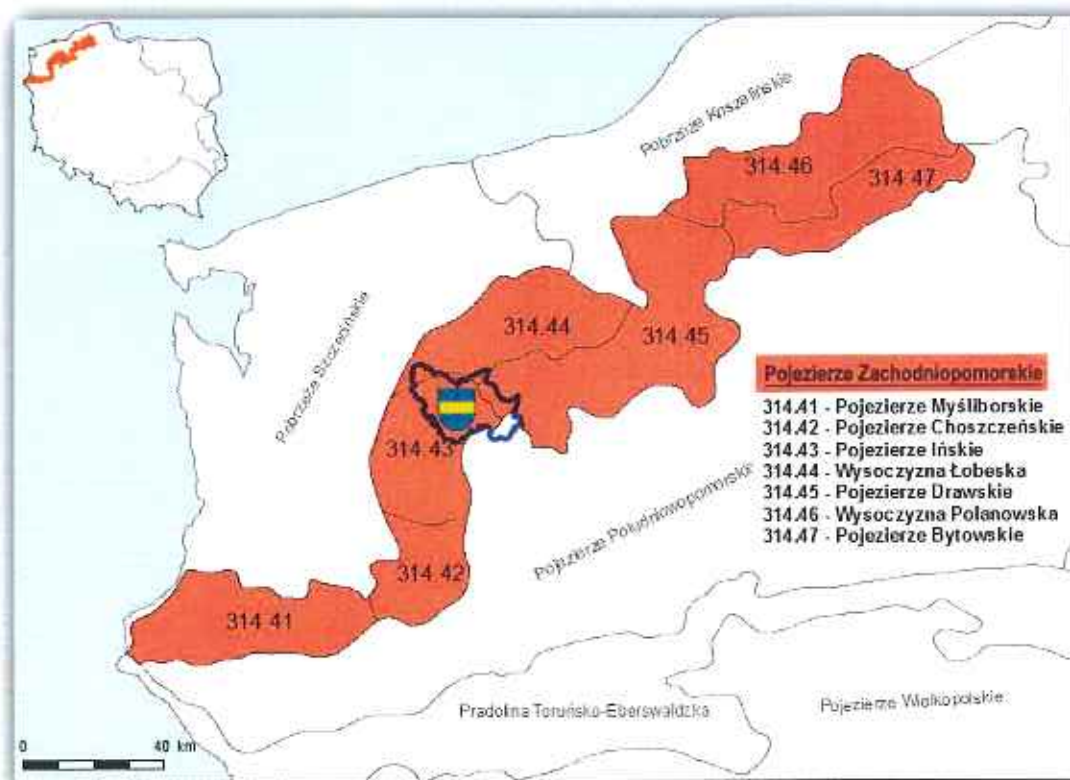
⁴³ 1.) Zadania z zakresu administracji publicznej, w tym: 1.a) zadania związane z ewidencją działalności gospodarczej; 1.b) wydawanie dowodów osobistych; 1.c.) prowadzenie ewidencji ludności; 1.d) wydawanie koncesji i zezwoleń; 1.e) realizacja zadań w zakresie należącym do kierownika urzędu stanu cywilnego wynikających z ustawy "Prawo o aktach stanu cywilnego". 2.) Zadania z zakresu obrony narodowej: 2.a) planowanie oraz przygotowanie akcji kurierskiej w gminach; 2.b) przeprowadzanie szkoleń i ćwiczeń obronnych; 3.) Zadania z zakresu bezpieczeństwa publicznego: 3.a) realizacja zadań obrony cywilnej. 4.) z zakresu ochrony zdrowia: 4.a) opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne za uczniów i słuchaczy zakładów kształcenia nauczycieli niepodlegających obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu; 4.b) finansowanie kosztów wydawania przez gminy decyzji potwierdzającej prawo do świadczenia opieki zdrowotnej świadczeniobiorcom innym niż ubezpieczeni, spełniającym kryterium dochodowe, zgodnie z art. 7 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. 5.) Zadania z zakresu zabezpieczenia społecznego, w tym: 5.a) finansowanie pomocy cudzoziemcom, którzy uzyskali zgodę na pobyt tolerowany na terytorium RP lub są ofiarami handlu ludźmi; 5.b) prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi; 5.c) opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne, zasiłek dla opiekunów, za osoby pobierające zasiłek stały, osoby objęte indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego oraz realizujące kontrakt socjalny, niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu; 5.d) organizowanie i finansowanie specjalistycznych usług opiekuńczych. 6.) Zadania z zakresu rodziny, w tym: 6.a) realizacja świadczenia wychowawczego na podstawie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci; 6.b) realizacja świadczeń rodzinnych, świadczenia z funduszu alimentacyjnego i zasiłku dla opiekunów oraz opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego za świadczenie pielęgnacyjne i zasiłek dla opiekunów.

wiejskie i wiejskie) Węgorzyno plasuje się na 1 766 pozycji, z całkowitym dochodem budżetowym na osobę w wysokości 3 994,96 zł. Kształtowanie się wskaźnika dochodu całkowitego *per capita* w skali kraju, z uwzględnieniem pozycji Gminy Węgorzyno, przedstawia **załącznik nr 5A**. System taki - stosowany przez wszystkich z powodu łatwego dostępu do danych⁴⁴ - należy do przestarzałych i nie oddaje właściwego stanu „bogactwa”. Związek Miast Polskich podjął się próby zobjektywizowania pojęcia bogactwa gminy, konstruując specjalne grupy porównawcze. Wyodrębniono je, z uwzględnieniem dwóch cech obiektywizujących wielkość rozwoju. Są to: ilość mieszkańców oraz wielkość dochodu całkowitego gminy *per capita*. **Załącznik nr-5B**. I choć jest to ruch w pożądanym kierunku, nadal utrudniona pozostaje ocena „jakości” sprawowanej władzy z powodu, że rozwój jest przede wszystkim funkcją postawionych Wspólnocie do dyspozycji: zasobów przyrodniczych, jej wewnętrznej predyspozycji demograficznej oraz aktywności gospodarczej członków Wspólnoty. Te trzy wielkie determinanty rozwoju – niestety – nie ustrzegły Gminy Węgorzyno przed regresem dochodu budżetowego mierzonego *per capita* w okresie ostatnich 5 lat. Trzy gminy Powiatu Łobez a dodatkowych 16 w skali województwa zachodniopomorskiego posiadało ujemny wskaźnik dochodu budżetowego w relacji do osiągniętego w roku 2015. Wykaz szczegółowy gmin oraz wartość regresu przedstawia **załącznik nr 5C**. Zaznaczyć tu należy, że nowelizacja ustawy o samorządzie gminnym obligująca organ wykonawczy do przedkładania Wspólnocie „Raportu o Stanie Gminy”, niezależnie od sporządzania „Sprawozdania z Wykonania Budżetu” jest właśnie krokiem w kierunku znalezienia sposobu na obiektywne zmierzenie „jakości” wykonywania władzy.

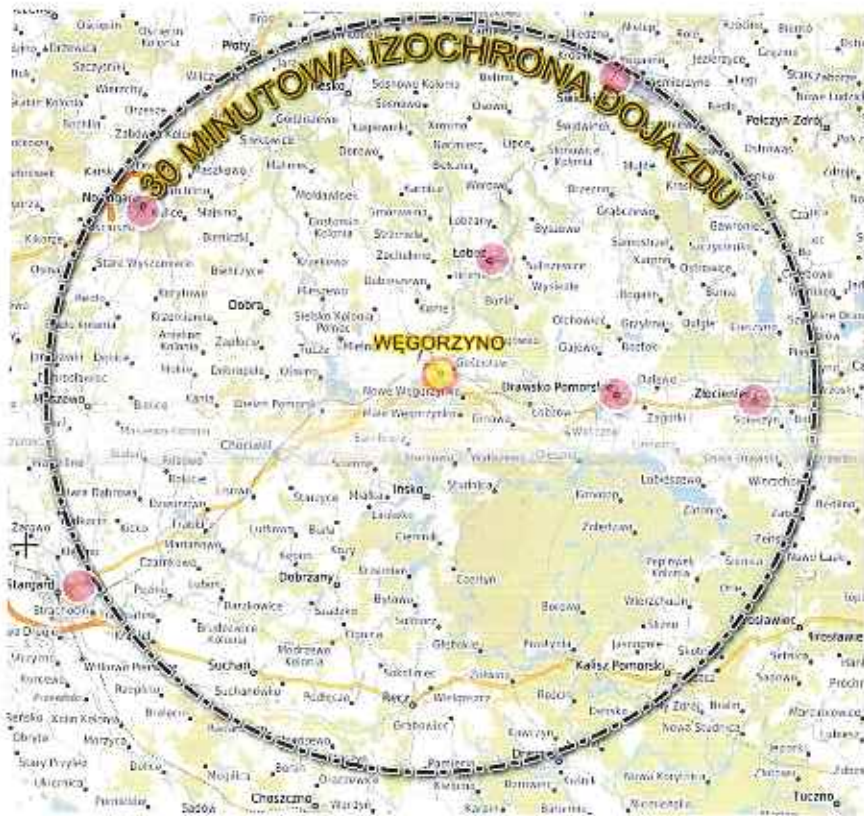
a.) Zasoby przyrodnicze gminy.

Zasoby przyrody (*zasoby środowiska*) zwane też zasobami naturalnymi lub bogactwem naturalnym, to zbiór wszystkich składników materii i energii, wykorzystywanych przez człowieka w toku jego funkcjonowania i rozwoju. Zasoby przyrody mają fundamentalne znaczenie dla rozwoju wspólnoty zamieszkującej dany teren. Niemal zawsze determinują kierunek tego rozwoju nadając mu specyficzny charakter, często unikatowy dla danej społeczności lokalnej. Dużę znaczenie dla występowania rodzajów zasobów naturalnych ma samo położenie geograficzne gminy. Gmina Węgorzyno leży w pasie Pojezierza Zachodniopomorskiego wchodząc, niewielką południowowschodnią częścią, (*obszar ginawsko - łobzowski*) na Pojezierze Południowopomorskie.

⁴⁴ Dane GIUS za rok 2017.

Położenie, jest rodzajem bogactwa naturalnego i mocno determinuje rozwój danej Wspólnoty. Przejawia się to szczególnie dzięki wzajemnym oddziaływaniom, które zachodzą pomiędzy innymi, szczególnie sąsiednimi Wspólnotami zorganizowanymi w Gminy. Do sąsiadujących należą Gminy: Łobez i Radowo Małe graniczące od północy, Drawsko od wschodu, Ińsko od południa oraz Gminy Chociwel i Dobra od zachodu. Wspólnymi oddziaływaniami prorozwojowymi mogą być np. wspólny rynek pracy (sieć zakładów pracy), nakładające się zakresy ponadpodstawowych usług komercyjnych (handel, turystyka, poradnictwo, itp.) bądź publicznych (oświata, służba zdrowia, transport publiczny, itp.) a także realizacja ponadgminnych zadań administracyjnych (sądy, geodezja, nadzór budowlany, itp.) czy nawet zadań własnych wykonywanych w porozumieniu (gospodarka odpadami, gospodarka wodna, drogownictwo itp.). Ważna dla rozwoju jest także odległość od większych ośrodków miejskich oraz ośrodka centralnego – metropolitalnego. W zakresie 30 minutowej izochrony dojazdu do Węgorzyna leżą takie ośrodki miejskie jak: Stargard, Drawsko Pomorskie, Świdwin, Łobez, Nowogard, Złocieniec

zaś w izochronie 60 minutowej dodatkowo: Szczecin, Kołobrzeg, Szczecinek, Wałcz, Białogard, Goleniów.

Do najszczerólniejszych bogactw każdego terenu należą grunty. Umiejscawiają one w sobie i na sobie ogromną większość zasobów naturalnych których ilość i rodzaje stanowią o potencjale rozwojowym. Zasób ten wpływa na kształtowanie się struktur funkcjonalnych, których bezpośrednią wypadkową jest charakter i kierunek rozwojowy terenu. Z tego punktu widzenia, na terenie Naszej Gminy występuje sześć funkcjonalnych struktur, spośród których jako dominujące są - *grunty rolne*. Stanowią one 63,5% całkowitej powierzchni. Na uwagę zasługuje wysoki wskaźnik udziału powierzchni *gruntów pod wodami*. Wynosi on 6,4% i stanowi 1.554 ha. Wykaz szczegółowej struktury funkcjonalno użytkowej Gminy Węgorzyno stanowi *załącznik nr 6*. Spośród ogólnej powierzchni 25.618 ha (256,18 km²) Gmina jest samoistnym właścicielem 748 ha gruntów, z czego aż 358 ha stanowią nieruchomości sklasyfikowane jako drogowe [dr]. Ilość powierzchni gruntów własnych w rozbiu na kategorie użytkowe, wg stanu na 31.XII.2018, obrazuje *załącznik nr 7A (mapa) i 7B (tabela)*. Strukturę właścicielską rodzajów użytków całej ewidencyjnej powierzchni Gminy obrazuje *załącznik nr-8*. Największym właścicielem gruntów na terenie Gminy jest Skarb Państwa. W jego zasobie znajduje się ponad 58% wszystkich Naszych gruntów. Mieszkańcy, są drugą grupą właścicielską. W ich posiadaniu łącznie jest 8.906 ha gruntów co stanowi blisko 35% całości powierzchni Gminy.

Terren Gminy należy do obszarów młodych geologicznie i jest jakby w toku procesu glebotwórczego. Z tego powodu właściwości gleb uzależnione są silnie od właściwości skał macierzystych. Jest to przyczyna występowania tu dużych połaci gleb o słabej jakości, w związku z czym, małej przydatności rolniczej. 16,3 % to gleby III kl. bonitacji, 59,9% to bonitacje IV, reszta stanowiąca 23,8% to gleby bonitacji V i wyższej. Spośród wszystkich 16.261 ha gruntów rolnych wykazanych w zasobie ewidencyjnym starostwa łobeskiego sklasyfikowano bonitacyjnie⁴⁵ 15.786 ha gruntów a rozkład żyzności przedstawia poniższe zestawienie.

Role

R I	R II	R IIIa	R IIIb	R IVa	R IVb	R V	R VI	R VIz	Razem R I-RVIz
0 ha	0 ha	244 ha	2 261 ha	5 004 ha	3 095 ha	2 069 ha	244 ha	22 ha	12 939 ha

Łąki

Ł I	Ł II	Ł III	Ł IV	Ł V	Ł VI	Razem Ł I-Ł VI
0 ha	0 ha	100 ha	858 ha	553 ha	175 ha	1 686 ha

⁴⁵ Bonitacja (z łac. bonus – dobry) – w gleboznawstwie, ocena jakości gleby pod względem wartości użytkowej, uwzględniająca żyzność gleby, stosunki wodne w glebie, stopień kultury gleby i trudność uprawy w powiązaniu z agroklimatem, rzeźbą terenu oraz niektórymi elementami stosunków gospodarczych. W zależności od przyjętej bonitacji wartość tę wyraża się w klasach lub punktach. Przeprowadza się ją w celu zakładania jednolitej ewidencji gruntów, będącej podstawą określenia wymiaru podatku gruntowego, scalania gruntów oraz racjonalnego ich wykorzystania na cele nierolnicze.

Pastwiska

Ps I	Ps II	Ps III	Ps IV	Ps V	Ps VI	Razem Ps I-Ps VI
0 ha	0 ha	190 ha	664 ha	215 ha	92 ha	1 161 ha

OGÓLEM **15 786 ha**

Jak wspomniano wyżej, Gmina posiada wysoki udział powierzchni *gruntów pod wodami*, szczególnie wodami płynącymi. Na powierzchnię ogólną 1.631 ha składają się grunty zajęte pod jeziorami, zbiornikami wodnymi i rzekami. Tylko 80 ha spośród całości to grunty pod wodami stojącymi. Ewidencja oficjalna gruntów specyfikuje występowanie na terenie gminy 25 jezior. Są to: j.Brzeźno, (*Brzeźniak, Brzeźnickie*), j.Czarne Górne, j.Dłusko (*Długie*), j.Dobrowo (*Dąbrowno, Dobrawa, Wiewiecko Małe*), j.Dubie (*Ginawskie*), j.Gardno (*Kamionka*), j.Mielno, j.Okraętc, j.Okrzeja, j.Przytoń (*Pegeerowskie*), j.Rogowo, j.Rogówko, j.Sambórz Duży (*j.Sielsko*), j.Sambórz Mały (*Ząbrze*), j.Stepno Duże, j.Stepno Małe, j.Storkowskie Dolne (*Duże, Sercowate*), j.Storkowskie Górne (*Butelka*), j.Sulcowe, j.Węgorzyno, j.Wiewiecko, j.Wolnowo, j.Woświn, j.Zajezierze (*Przytońskie*), j.Żabice. W publikacjach gminnych – zdarza się – iż pojawia się liczba 26. Wynika ona z występowania w obiegu nazewnictwa jezior, jeziora Czarne Dolne. Jednak dwa zbiorniki, położone na południe od jeziora Czarne Górne, mogące być domyślnym jez. Czarnym Dolnym, (*pierwszy: dz.geod. 288/2; drugi: dz.geod.287 i 294*) w oficjalnym wykazie ewidencji gruntów występują jako nieużytki bądź lasy.

Rzekami, które występują bądź przebiegają w granicach administracyjnych Gminy są: na zachodzie rzeka Ukleja, biorąca początek w jeziorze Dłusko, będąca u ujścia lewym dopływem rzeki Regi oraz rzeka Brzeźnicka Węgorza na wschodzie Gminy, także lewy dopływ Regi. Największym dopływem Brzeźnickiej Węgorza jest biorąca swój początek w okolicach wsi Cieszyno rzeka Reska Węgorza z swoimi trzema kolejnymi dopływami na terenie gminy: Golnicą, Jeziorną oraz Krzeszną. Rzeka Reska Węgorza przebiega przez centralną część gminy. Występuje tylko w naszej Gminie. Lokalizację cieków i zbiorników wodnych obrazuje *załącznik nr 9*.

Liczna ilość rzek, jezior i rozlewisk, występowanie lasów, zadrzewień, rozległych enklaw ekosystemowych oraz śródpolnych biotopów, wszystko spowodowało wyodrębnienie prawnie chronionych obszarów przyrodniczych. Najważniejszym narzędziem osiągania celów ochrony przyrody na terenie Polski z pozycji Unii Europejskiej jest obszar sieci „Natura 2000. Podstawami prawnym powołania takich obszarów są dwie dyrektywy Rady Europy, zwane „*siedliskową*”⁴⁶ oraz „*ptasią*”⁴⁷. Do najważniejszych, położonych na terenie Gminie obszarów zaliczonych do tej sieci należą: Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków „*Ostoja*

⁴⁶ DYREKTYWA RADY 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory.

⁴⁷ DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa.

*Iska*⁴⁸ oraz dwa Obszary Specjalnej Ochrony Siedlisk: „*Dorzecze Regi*”⁴⁹ oraz „*Brzeźnicka Węgorza*”⁵⁰. Lokalizacja, miejsce oraz zasięg terytorialny występowania wspomnianych obszarów obrazuje *załącznik nr 10*.

Na terenie Gminy występują też inne obszary prawnie chronione utworzone na podstawie prawa polskiego. Do największych należy *Iski Park Krajobrazowy* utworzony Uchwałą Wojewódzkiej Rady Narodowej w Szczecinie z dnia 4 listopada 1981 r. w sprawie utworzenia Zespołu Parków Krajobrazowych *Iskiego i Szczecińskiego*.⁵¹ Znajdują się też kilka innych obiektów przyrodniczych. Są nimi rezerwat przyrody (*Źródłiskowe Zbocza*⁵²), użytki ekologiczne (*Pełnikowe Łąki*⁵³, *Dłuskie Wzgórza*⁵⁴; *Węgorzyński Derkacz*⁵⁵, *Plaskowyż nad Samotnikiem*⁵⁶) oraz pomniki przyrody ożywionej. Na *załącznikach nr 11 (A i B)* wskazano lokalizację, miejsce, zasięg oraz nazwę takich obiektów przyrodniczych zlokalizowanych na terenie Naszej Gminy. Szczegółowy wykaz zawierają *załączniki nr 12 (A – E)*

⁴⁸ Akt prawny o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21.07.2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000, Dz.U.2004.229.2313. Nazwa - Ostoja Iska; Kod obszaru - PLB320008; Data wyznaczenia - 2004.11.05; Rodzaj ochrony - Dyrektywa ptasia; Powierzchnia - 87.710,9400 ha.

⁴⁹ Akt prawny o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu: DECYZJA KOMISJI z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669)(2011/64/UE). Nazwa - Dorzecze Regi; Kod obszaru - PLH320049; Data wyznaczenia - 2011.03.01; Rodzaj ochrony - Dyrektywa siedliskowa; Powierzchnia - 14827,8200 ha.

⁵⁰ Akt prawny o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu: DECYZJA KOMISJI z dnia 13 listopada 2007 r. przyjmująca, na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG, pierwszy zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument C(2007)5043)(2008/25/WE). Nazwa - Brzeźnicka Węgorza; Data wyznaczenia - 2008.02.05.; Kod obszaru - PLH320002; Rodzaj ochrony - Dyrektywa siedliskowa; Powierzchnia - 592,1600 ha.

⁵¹ Dz. Urz. WRN w Szczecinie Nr 9, poz. 13 oraz Dz. Urz. z 2005 r. Nr 64, poz. 1377. Postanowienie: 1. *Iski Park Krajobrazowy*, zwany dalej Parkiem obejmuje obszar o powierzchni 17.763 ha, położony w gminach: *Isko* (8.951 ha), *Dobrzyń* (3.490 ha), *Chociwel* (2.584 ha) w powiecie stargardzkim i *gminie Węgorzyno* (2.738 ha) w powiecie łobeskim w województwie zachodniopomorskim. 2. Otulina Parku obejmuje obszar o powierzchni 26.240 ha, położony w gminach *Isko* (5.333 ha), *Dobrzyń* (6.877 ha), *Chociwel* (4.332 ha) i *Suchań* (246 ha) w powiecie stargardzkim oraz *Węgorzyno* (9.042 ha) i *Dobra Nowogardzka* (410 ha) w powiecie łobeskim w województwie zachodniopomorskim.

⁵² Akt prawny o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu: Zarządzenie Nr 56/2009 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 15 września 2009 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody "Źródłiskowe Zbocza", Dz. Urz. z 2009 r. Nr 68, poz. 1859. Nazwa: *Źródłiskowe Zbocza*; Data uznania: 2009-10-22; Powierzchnia: 51,8269 ha; Rodzaj rezerwatu: krajobrazowy; Typ rezerwatu: biocenotyczny i fizjocenotyczny.

⁵³ Akt prawny o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu: Rozporządzenie Nr 19/92 Wojewody Szczecińskiego z dnia 7 grudnia 1992 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne niektórych obszarów na terenie *Iskiego Parku Krajobrazowego*. Dz. Urz. Woj. Szczecińskiego nr 13 poz. 144 z 1992 r. Nazwa: *Pełnikowe Łąki*; Rodzaj użytku: siedlisko przyrodnicze i stanowisko rzadkich lub chronionych gatunków; Data ustanowienia: 1992-12-07; Powierzchnia: 4,5200 ha; Opis wartości przyrodniczej: Podmokła łąka zarastająca od północy samosiewami olchy, od pół i wsch otoczonej zaroślami kruszyny. Ochrona naturalnego stanowiska pełnika europejskiego.

⁵⁴ Akt prawny o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu: Rozporządzenie Nr 11/93 Wojewody Szczecińskiego z dnia 14 września 1993 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne niektórych obszarów na terenie *Iskiego Parku Krajobrazowego* i otuliny. Nazwa: *Dłuskie Wzgórza* Rodzaj użytku: płaty nieużytkowanej roślinności; Data ustanowienia: 1993-09-14; Powierzchnia: 23,0000 ha; Opis wartości przyrodniczej: Ciąg wzniesień (*morena czołowa*) z najwyższym punktem 149 m n.p.m., pastwiska i las.

⁵⁵ Akt prawny o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu: Uchwała Nr XLI/276/97 Rady Miejskiej w Węgorzynie z dnia 10 czerwca 1997 r. w sprawie uznania za użytk ekologiczny obszaru położonego koło wsi *Dłusko*. Nazwa: *Węgorzyński Derkacz*; Rodzaj użytku: siedlisko przyrodnicze i stanowisko rzadkich lub chronionych gatunków; Data ustanowienia: 1997-06-19; Powierzchnia: 41,5000 ha; Opis wartości przyrodniczej: teren mający na celu chronić siedliska łąkowe derkaczy.

⁵⁶ Akt prawny o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu: Rozporządzenie Nr 19/92 Wojewody Szczecińskiego z dnia 7 grudnia 1992 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne niektórych obszarów na terenie *Iskiego Parku Krajobrazowego*, (Dz. Urz. Woj. Szczecińskiego nr 13 poz. 144 z 1992 r.). Nazwa: *Plaskowyż nad Samotnikiem*; Rodzaj użytku: siedlisko przyrodnicze i stanowisko rzadkich lub chronionych gatunków; Data ustanowienia: 1992-12-07; Powierzchnia: 36,9500 ha; Opis wartości przyrodniczej: Górzące nad okolicą wzniesienie z rozległym widokiem.

a.) Predyspozycje demograficzne gminy.

Położenie, zasoby przyrodnicze i struktury funkcjonalne jako naturalny stan posiadania są pierwszą formą kształtującą charakter Gminy, jakkolwiek wszystko jest tylko potencją. Tą, potrafi uruchomić i wyzwolić jedynie człowiek. Z powodu umiętności przekształcania rzeczywistości potencjalnej w realną, będącej w ruchu, ukierunkowanej na cel, człowiek jest najważniejszym zasobem Przyrody.

Jak wspomniano wyżej wg stanu na 30 czerwca 2018 roku Gminę Węgorzyno zamieszkuje 7.007 osób. Swoje zamieszkiwanie potwierdziło aktem zameldowania 6.836 osób. Spośród 39 nazw miejscowości lub ich części wymienionych w rozporządzeniu Ministra Administracji i Cyfryzacji⁵⁷ tylko w 29 zameldowane są osoby. W zakresie dynamiki rozwoju populacji mieszkańców z przykrością należy odnotować duży i nadal postępujący regres.

Ludność Gminy Węgorzyno wg kryterium zamieszkania w okresie ostatnich 20 lat

WYSZCZEGÓLNIENIE		1999	2000	2005	2010	2015	2016	2017	30.VI 2018	
Ilość ludzi zamieszkująca Gminę Węgorzyno	ogółem	osoba	7324	7336	7 339	7 315	7 098	7 105	7 061	7 007
		mężczyźni	3704	3696	3 731	3 707	3 591	3 560	3 532	3 505
		kobiety	3620	3640	3 608	3 608	3 507	3 545	3 529	3 502
	w miastach	osoba	2981	3005	3 031	2 931	2 883	2 889	2 865	2 845
		mężczyźni	1495	1499	1 508	1 447	1 406	1 406	1 396	1 379
		kobiety	1486	1506	1 523	1 484	1 477	1 483	1 469	1 466
	na wsi	osoba	4343	4331	4 308	4 384	4 215	4 216	4 196	4 162
		mężczyźni	2209	2197	2 223	2 260	2 185	2 154	2 136	2 126
		kobiety	2134	2134	2 085	2 124	2 030	2 062	2 060	2 036

Tabela nr-2

W kontekście kryterium osób zamieszkujących, w badanym przez Raport okresie nastąpił ubytek na populacji mieszkańców w ilości 317 osób. Gorzej wygląda statystyka w kontekście analizy kryterium osób meldujących się w Gminie. Ubytek w tym samym, badanym okresie ostatnich 20 lat wynosi 803 osoby i kształtował się następująco.

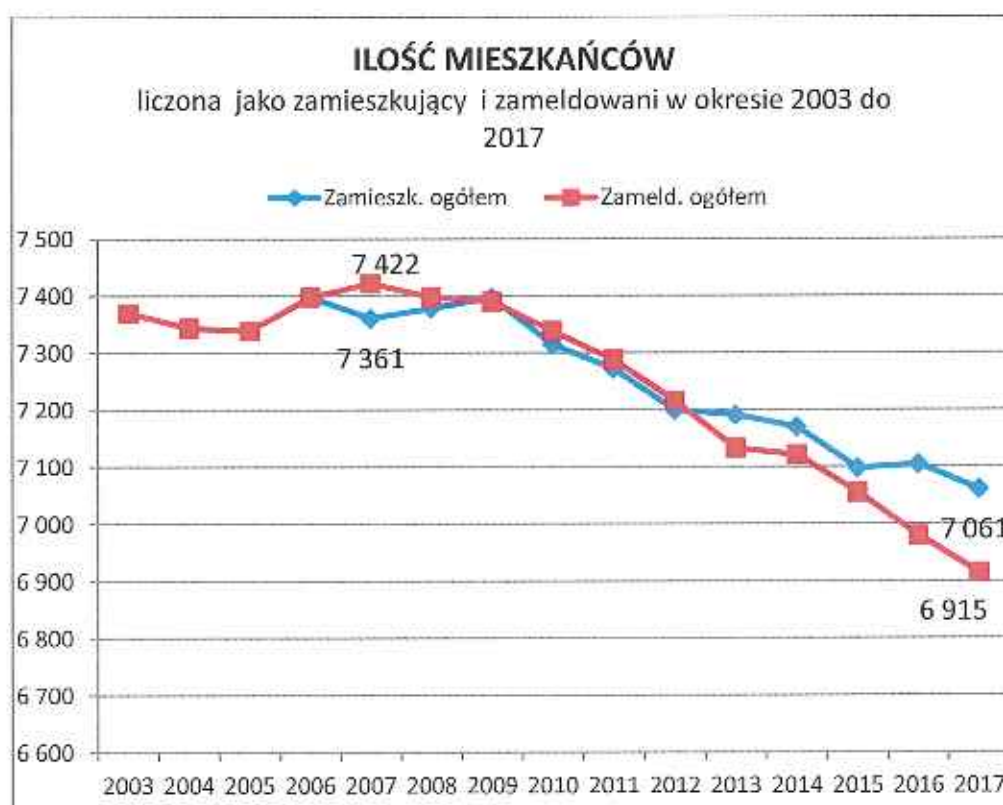
Ludność Gminy Węgorzyno wg kryterium zameldowania w okresie ostatnich 20 lat								
KONIEC ROKU	2019	2018	2017	2015	2010	2005	2000	1999
Ilość zameldowanych osób	w trakcie	6826	6915	7055	7339	7461	7626	7629

ubytek meldunków osób w badanym okresie   -803   -714   -574   -290   -168   -3   0

Tabela nr-3

⁵⁷ Wykaz urzędowych nazw miejscowości i ich części został ogłoszony rozporządzeniem Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 13 grudnia 2012 r. w sprawie wykazu urzędowych nazw miejscowości i ich części, które ukazało się w Dzienniku Ustaw z 13 lutego 2013 roku, poz. 200. (Dz.U.2013.poz. 200).

Strukturę meldunku osób w ujęciu poszczególnych jednostek osadniczych za ostatnie dwa lata przedstawia *załącznik nr 13*. Przyczyn ubytku zameldowań dopatrywać się można z jednej strony w ignorancji co do wykonywania tego obowiązku przez osoby zamieszkujące ale także w pobłażliwości lokalnych władz oraz ogólnej tolerancji do występowania takiego stanu rzeczy. Wynika ona - i jest po części usprawiedliwiona - z kilku już zapowiedzi rządu o zniesieniu meldunku. Argumentacja jednak, aby „nie męczyć swoich mieszkańców biurokratycznymi wymogami” nie wytrzymała krytyki w zestawieniu z koniecznością prawidłowego funkcjonowania wszystkich systemów ewidencyjnych w kraju, w tym systemu emerytalno – rentowego. Przypomnijmy zatem, że wymóg meldunku nie został zniesiony, choć wiele osób sądzi, że tak właśnie jest i dlatego go nie realizują. Obowiązek meldunkowy to inaczej przekazanie właściwemu urzędowi informacji o miejscu naszego pobytu. Polega na zameldowaniu „w” i wymeldowaniu „z” miejsca pobytu stałego lub czasowego a także! „Zgłoszeniu wyjazdu poza granice Rzeczypospolitej Polskiej oraz powrotu z wyjazdu poza granice Rzeczypospolitej Polskiej[...]⁵⁸”. Ustawa precyzuje, że w przypadku obywateli polskich pobyt czasowy to przebywanie poza miejscem pobytu stałego przez ponad 3 miesiące. Równocześnie można mieć zatem jedno miejsce pobytu stałego i jedno miejsce pobytu czasowego.

Wykres nr-1.

⁵⁸ Art. 24, Ust. 1 i 2 ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. 2017 poz. 657), Ust. 1. Obywatel polski przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest obowiązany wykonywać obowiązek meldunkowy określony w ustawie. Ust.2. Obowiązek meldunkowy polega na: 1) zameldowaniu się w miejscu pobytu stałego lub czasowego; 2) wymeldowaniu się z miejsca pobytu stałego lub czasowego; 3) zgłoszeniu wyjazdu poza granice Rzeczypospolitej Polskiej oraz powrotu z wyjazdu poza granice Rzeczypospolitej Polskiej, z uwzględnieniem art. 36

Aby właściwie i ostatecznie ustalić przyczyny zmiany poziomów zaludnienia, co w przypadku Gminy - jak wynika z wcześniejszych analiz - jest regresem, należy poddać ocenie ruch migracyjny ludności oraz ruch naturalny czyli bilans zgonów i urodzeń.

Rok	RUCH NATURALNY			RUCH MIGRACYJNY			BILANS
	Urodzenia żywe	Zgony	Saldo	Napływ	Odpływ	Saldo	
2008	106	-82	24	76	-94	-18	6
2009	81	-84	-3	78	-80	-2	-5
2010	74	-76	-2	72	-118	-46	-48
2011	71	-87	-16	103	-130	-27	-43
2012	66	-79	-13	76	-105	-29	-42
2013	71	-78	-7	100	-128	-28	-35
2014	75	-76	-1	103	-123	-20	-21
2015	63	-85	-22	0	0	0	-22
2016	61	-79	-18	92	-103	-11	-29
2017	64	-74	-10	75	-118	-43	-53
2018*	32	-61	-29	55	-80	-25	-54
Razem za 10 lat	764	-861	-97	830	-1079	-249	-346

* dane na dzień 30. VI

Tabela nr-4.

Wynika z powyższego zestawienia tabelarycznego, że generatorem niekorzystnej tendencji zmniejszenia stanu zaludnienia (*wyludnienie*) Gminy są nakładające się i korelujące co do tendencji dwa czynniki. Analizując wpływy obu tych czynników tj. ruchów, naturalnego i migracyjnego w okresie ostatniej dekady, należy stwierdzić że oddziałują one na ubytek całości populacji mieszkańców jak -30% i -70%. Szczegółowy rozkład tendencji zmian poziomu zaludnienia z podziałem na miasto i wieś przedstawia *załącznik nr 14*.

Gmina Węgorzyno z racji na swoją wielkość nie jest objęta prognozami demograficznymi które sporządza Główny Urząd Statystyczny. Takie prognozy sporządzono jednak dla miast powyżej 50 tys. mieszkańców oraz całych powiatów. Zatem tendencję demograficzną można jedynie aproksymować (*określić wartość przybliżoną*) z prognozy opracowanej dla powiatu łobeskiego. Jako całość wykazuje on stałą i znaczącą tendencję niżkową. Przy zachowaniu obecnych wskaźników trendu, w okresie do roku 2050 spadek liczby ludności osiągnie wielkość bliską ¼ obecnego stanu populacji.

Prognoza demograficzna na najbliższe 30 lat dla Powiatu Łobez					
PROGNOZA NA ROK	OGÓLEM	MEŻCZYŹNI	KOBIETY	MIASTO	WIEŚ
liczba mieszkańców powiatu łobeskiego					
2020	36 490	18 200	18 290	19 295	17 195
2025	35 321	17 647	17 674	18 686	16 635
2030	34 045	17 010	17 035	18 016	16 029
wskaźnik 10L	-6,70%	-6,54%	-6,86%	-6,63%	-6,78%
2035	32 627	16 289	16 338	17 275	15 352
2040	31 077	15 517	15 560	16 468	14 609
wskaźnik 20L	-14,83%	-14,74%	-14,93%	-14,65%	-15,04%
2045	29 458	14 738	14 720	15 630	13 828
2050	27 829	13 969	13 860	14 802	13 027
wskaźnik 30L	-23,74%	-23,25%	-24,22%	-23,29%	-24,24%

Tabela nr-5

Niezależnie od upływu czasu relacje ilości mężczyzn do kobiet oraz mieszkańców miasta do wsi nie ulegały wcześniej, jak też nie będą ulegały zmianom w przyszłości. Zmieniła się jednak zasadniczo proporcja osób zdolnych, do osób nie mogących świadczyć stosunku pracy z racji na zbyt mały, bądź wysoki wiek. Na przełomie wieków 28% całości populacji naszej Gminy stanowiły osoby będące w tzw. wieku przedprodukcyjnym (17 lat i mniej). Po 20 latach, takich osób w ogólnej liczbie mieszkańców jest o 10 % mniej a dokładnie 18,3%. Natomiast - co także niekorzystne - o 4% wzrosła proporcja osób w wieku poprodukcyjnym (60 lat i więcej – kobiety; 65 lat i więcej – mężczyźni). Dzisiaj już 20% całości populacji reprezentuje ten przedział wiekowy. Oba wskaźniki tj. malejący dla wieku przedprodukcyjnego i wzrastający w przedziale osób w wieku poprodukcyjnym są tendencjami bardzo negatywnymi hamującymi rozwoju społeczeństwa lokalnego. Prowadzą do starzenia się populacji mieszkających tutaj ludzi, co wpływa negatywnie na miernik aktywności gospodarczej członków Wspólnoty.

WYSZCZEGÓLNIENIE		1999	2000	2005	2010	2015	2016	2017	w 1999	w 2017
ILOŚĆ Mieszkańców ogółem	ogółem	7324	7336	7 339	7 315	7 098	7 105	7 061	100%	
	mężczyźni	3704	3696	3 731	3 707	3 591	3 560	3 532		
	kobiety	3620	3640	3 608	3 608	3 507	3 545	3 529		
...w wieku przedprodukcyjnym 17 lat i mniej	ogółem	2039	2003	1 359	1 509	1 327	1 319	1 289	28%	18%
	mężczyźni	1101	1066	732	801	699	676	647		
	kobiety	938	937	627	708	628	643	642		

...w wieku produkcyjnym: 18-59 lat kobiety, 18-64 lata mężczyźni	ogółem	4115	4161	4 299	4 276	4 457	4 439	4 385	56%	62%
	mężczyźni	2229	2252	2 609	2 365	2 479	2 462	2 438		
	kobiety	1886	1909	2 190	1 911	1 978	1 977	1 947		
...w wieku poprodukcyjnym 60 lat i więcej kobiety, 65 lat i więcej mężczyźni	ogółem	1170	1172	1 181	1 172	1 314	1 347	1 387	16%	20%
	mężczyźni	374	378	390	352	413	422	447		
	kobiety	796	794	791	820	901	925	940		

Tabela nr-6.

To na bazie aktywności oraz posiadanych umiejętności przekształcamy rzeczywistość - z potencjalnej w będącą w ruchu i ukierunkowaną na cele, których jednym – z palety 5 podstawowych charakteryzujących cywilizację łaćwińską - jest **dobrobyt**. Szczegółową dynamikę zmian w zakresie poszczególnych grup wiekowych, z podziałem na mężczyzn i kobiety, na przestrzeni czasu 20 ostatnich lat, obrazuje **załącznik nr 15**.

a.) Aktywność gospodarcza członków Wspólnoty.

Aktywność mieszkańców ukierunkowaną na pomnażanie dobrobytu najlepiej jest dziś mierzyć ilością podmiotów gospodarczych. Są one najaktywniejszymi uczestnikami procesów gospodarczych a ich działania - wywołując skutki ekonomiczne - oddziałują na sfery: gospodarczą, społeczną i polityczną. Sam termin „Podmiot gospodarczy” jest terminem prawnym wywodzącym się z ustawy o działalności gospodarczej i określa każdego uczestnika rynku. W związku z akcesją do Unii europejskiej i istniejącego tam innego porządku nazewnictwa, ustawą z 19.XI.1999 roku zamieniono termin „podmiot gospodarczy” pojęciem „przedsiębiorca”. Zatem to przedsiębiorcy – osoby fizyczne i osoby prawne są pierwszą przyczyną powstawania produktu krajowego który liczony jako brutto (PKB) jest podstawowym miernikiem efektów pracy całego społeczeństwa i mówi o zagregowanej wartości dóbr i usług finalnych. PKB to jeden - choć niedoskonały - to jednak powszechnie używany miernik określania dobrobytu (*jakości życia*) danego społeczeństwa. Wkładem Gminy Węgorzyno do powstawania zagregowanej wartości PKB jest działających czynnic 523'ech przedsiębiorców spośród których, największą reprezentację stanowią podmioty samozatrudniające przedsiębiorcę, bądź zatrudniające kilka tylko osób.

Rynek przedsiębiorców w Gminie Przedstawia się następująco.

LATA	2014	2015	2016	2017	2018
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą wg sekcji PKD 2007.	385	381	364	355	372
Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej wg sekcji PKD 2007.	124	129	137	138	151

RAPORT O STANIE GMINY - 2018

Razem		509	510	501	493	523
Podmioty wg klas wielkości (1 - 9 pracowników)		485	485	477	471	504
Podmioty wg klas wielkości (10 - 49 pracowników)		23	24	23	21	18
Podmioty wg klas wielkości (50 - 249 pracowników)		1	1	1	1	1
Razem		509	510	501	493	523

Tabela nr-7.

Na koniec roku 2018 notuje się w Gminie największą - jak do tej pory - liczbę działających czynnie przedsiębiorców, a przyrost ten w stosunku do roku ubiegłego wyniósł bez mała 6%, co daje liczbę 30 nowopowstałych podmiotów gospodarczych. Z statystyki GUS wynika, że spośród wszystkich 523 przedsiębiorców aż 372 to podmioty osób fizycznych. To bardzo pozytywny trend obserwowany ostatnio w Gminie. Szczegółowy wykaz działających przedsiębiorców w rozbiciu na poszczególne branże (*sektory rynku*) obrazuje *załącznik nr 16A*. Inny, niż z statystyki gusowskiej obraz rynku przedsiębiorców wyłania się z prowadzonej bezpośrednio przez Urząd ewidencji wpisów do działalności gospodarczej. Z dokonanej na koniec 2018 roku szczegółowej analizy wynika, że w Gminie posiadamy dokładnie 300 podmiotów gospodarczych prowadzonych przez osoby fizyczne.

Zestawienie podmiotów gospodarczych wg ewidencji urzędu i wg stanu na 31.XII.2018r.						
Rok	ISTNIEJĄCE PODMIOTY GOSPODARCZE					Podmioty wykreślone z ewidencji działalności gospodarczej
	Aktywne		Nieaktywne			
	Osoby Fizyczne	Spółki Cywilne	Oczekujące	Zawieszony	Nie rozpoczęł	
2011	113	5	0	11	0	180
2012	19	0	0	1	0	48
2013	8	2	0	8	0	36
2014	8	0	0	3	2	30
2015	16	0	0	6	0	25
2016	13	0	0	12	0	15
2017	30	2	0	9	1	4
2018	21	2	2	4	2	0
RAZEM	228	11	2	54	5	338
	300					

Tabela nr-8

Największa ich ilość zarejestrowana jest w mieście Węgorzynie i wynosi 160 sztuk, licząc na koniec 2018 roku. Spośród wszystkich działających przedsiębiorców, aktywnymi, t.j. rozliczającymi się z urzędami skarbowymi jest na terenie gminy 154 podmioty. 35, zawiesiło czasowo swoją działalność a jeden nie rozpoczął jeszcze swojej działalności. Wykaz przedsiębiorców działających i zarejestrowanych jako osoby fizyczne z podziałem na miejscowości będące siedzibami firm przedstawia *załącznik 16B*. Dla władz samorządowych ilość działających tak przedsiębiorców ma bardzo wielkie znaczenie z uwagi na partycypowaniu podatku dochodowego tych przedsiębiorców w budżecie gminy⁵⁹. Poprzez nominalną - wynoszącą 0,3934 części podatku dochodowego – partycypację, a ustaloną w art. 4 ust. 1 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego są oni znaczącym udziałowcem środków publicznych, którymi dysponują gminy. Ze względu na tą szczególną właściwość związaną z wysokością ich podatku dochodowego oraz podatkiem dochodowym pracowników-mieszkańców jako wartością dodaną do wszystkich innych gminnych tylko danin (*podatku od nieruchomości, od środków transportu, czynności cywilnoprawnych, opłat skarbowych, reklamowych, innych stanowiących dochody gmin, uiszczanych na podstawie odrębnych przepisów*) powinni być objęci oni szczególną troską przez władze samorządowe i stanowić przedmiot przemyślanych rodzajów polityk wzmacniających czy ułatwiających ich działalność. Nicocenioną dla wielu może być jednorazowa pomoc *de minimis*⁶⁰, której udzielania tak bardzo obawiają się Gminy z uwagi na uszczerbek części innego rodzaju wpłaty, opłaty czy podatku stałego należnego gminie. Najczęściej, transakcja taka opłacalna jest dla obu stron. W Gminie Węgorzyno jak też w woj. zachodniopomorskim i powiecie łobeskim wzrasta w budżecie lokalnym znaczenie kwoty podatku dochodowego od osób fizycznych. W roku 2018 udział ten wyniósł 27,31% wszystkich dochodów własnych jakie przynależą gminie z mocy ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego⁶¹. Jest to niestety wskaźnik relatywnie mały w porównaniu z wskaźnikami osiąganymi przez inne gminy.

⁵⁹ Wysokość udziału gminy w PIT ustalana jest zgodnie z zasadami określonymi w art. 9 ust.1 w związku z art. 89 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. z 2016 r. poz. 198, z późn. zm.). Według art. 4 ust. 2 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, wysokość udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, od podatników zamieszkałych na obszarze gminy wynosi 39,34 proc. Zmniejsza się go o liczbę punktów procentowych odpowiadających iloczynowi 3,81 punktu procentowego i wskaźnika obliczonego łącznie dla całego kraju. Wskaźnik ustala się dzieląc liczbę mieszkańców przyjętych przed dniem 1 stycznia 2004 r. do domów pomocy społecznej, według stanu na dzień 30 czerwca roku bazowego, przez liczbę mieszkańców przyjętych przed dniem 1 stycznia 2004 r., według stanu na dzień 31 grudnia 2003 r. (art. 89 ust. 1 i 2 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego). Dla roku 2018 wysokość udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, od podatników zamieszkałych na obszarze gminy wyniósł realnie 38,07 %. Dla roku 2019 wysokość ta została podniesiona do wysokości 38,08 %.

⁶⁰ Pomoc *de minimis* to specyficzny rodzaj wsparcia publicznego, obecny w wielu programach, z których mogą skorzystać polscy przedsiębiorcy. Jej koncepcja wywodzi się z założenia, że wsparcie o stosunkowo niskiej (dla państwa, niekoniecznie dla przedsiębiorcy) wartości nie jest w stanie naruszyć konkurencji na rynku. Pomoc *de minimis* może zostać udzielona w różnych formach. Pomoc może polegać w szczególności na odroczeniu terminu płatności podatku lub rozłożeniu jego płatności na raty. Innymi rodzajami pomocy (znacznie rzadziej występującym w praktyce) jest umorzenie zaległości podatkowych w całości lub części, wraz z odsetkami za zwłokę. Organ podatkowy może udzielić na wniosek podatnika wskazanych ulg, ale co istotne, tylko w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem podatnika lub interesem publicznym. Jest to podstawowy warunek, którego niespełnienie wyklucza możliwość udzielenia pomocy.

⁶¹ Art.4. ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, Dz. U. 2003 Nr 203 poz. 1966.

RAPORT O STANIE GMINY - 2018

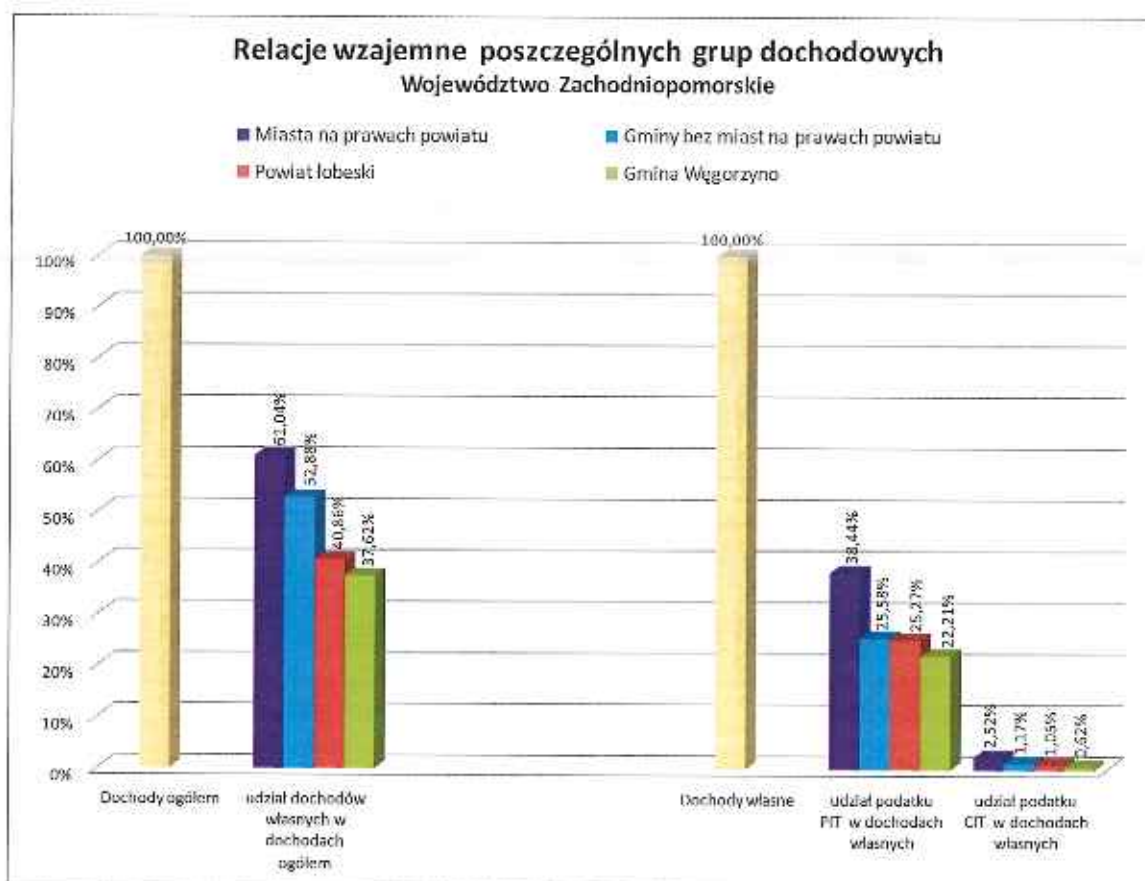
ROK BUDŻETOWY	2015 rok	2016 rok	2017 rok	2018 rok
Dochody własne gminy OGÓŁEM	10 697 075,17 zł	10 374 280,64 zł	10 826 461,56 zł	12 013 101,07 zł
w tym:	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
art.4. ust.1. pkt.1 ustawy o dochodach Wpływy z podatków	5 445 628,45 zł 50,91%	4 779 526,45 zł 46,07%	4 834 381,11 zł 44,65%	5 457 390,88 zł 45,43%
art.4. ust.1. pkt.2 ustawy o dochodach Wpływy z opłat	851 423,40 zł 7,96%	1 175 856,33 zł 11,33%	1 385 596,03 zł 12,80%	1 404 700,66 zł 11,69%
art.4. ust.2. ustawy o dochodach (PIT) Podatek dochodowy os. fizycznych	2 484 161,00 zł 23,22%	2 718 974,00 zł 26,21%	2 840 539,00 zł 26,24%	3 281 043,00 zł 27,31%
art.4. ust.3. ustawy o dochodach (CIT) Podatek dochodowy os. prawnych	78 502,24 zł 0,73%	132 902,82 zł 1,28%	54 677,62 zł 0,51%	76 360,20 zł 0,64%
art.4. ust.1. pkt.3-12 ustawy o dochodach Wieczyste użytkowanie	219 143,60 zł 2,05%	107 242,81 zł 1,03%	372 194,76 zł 3,44%	176 488,24 zł 1,47%
art.4. ust.1. pkt.3-12 ustawy o dochodach Usługi	210 739,91 zł 1,97%	120 531,40 zł 1,16%	122 579,32 zł 1,13%	136 809,10 zł 1,14%
art.4. ust.1. pkt.3-12 ustawy o dochodach Inne dochody	1 407 476,57 zł 13,16%	1 339 246,83 zł 12,91%	1 216 493,72 zł 11,24%	1 480 308,99 zł 12,32%
w tym dochody z innych wpłat i opłat	472 328,70 zł	602 381,95 zł	640 117,72 zł	647 943,65 zł
w tym dotacje celowe od innych jst	134 804,43 zł	227 184,87 zł	253 226,13 zł	332 127,15 zł
w tym dotacje z państw. fundusz. cel.	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	64 000,00 zł
w tym pozostałe dochody	800 343,44 zł	509 480,61 zł	323 155,87 zł	436 238,19 zł

Tabela nr-11

Z uwagi na brak jeszcze danych gmin zachodniopomorskich za rok 2018, znaczenie tego wskaźnika w budżetach gminnych dokonać można obiektywnie badając lata wcześniejszych. *Załącznik nr-17* w którym dokonano wskaźnikowego zestawienia udziału dochodów własnych, podatków PIT i CIT w relacji do 1.) uśrednionych budżetów miast na prawach powiatu województwa zachodniopomorskiego, 2.) uśrednionych budżetów gmin województwa zachodniopomorskiego (*bez miast na prawach powiatu*), 3.) uśrednionych budżetów gmin powiatu łobeskiego i 4.) budżetu Gminy Węgorzyno.

W sposób znacząco odbiegający od województwa kształtuje się wskaźnik udziału dochodów własnych do dochodów ogółem. Na przestrzeni badanego okresu dla miast na p.p. udział ten wyniósł 61,04%, dla gmin województwa bez tych miast ukształtował się na poziomie 52,88 %, dla powiatu 40,86 % zaś dla Gminy 37,62 %. Jeszcze wyższy wskaźnik udziału mają miasta na prawach powiatu. W tym przypadku udział środków własnych do ogółem wynosi ponad 60%. Wskaźnik udziału podatku dochodowo od osób fizycznych (PIT) w całości budżetu gminnego wynosił odpowiednio: dla: miast (*na p.p.*) =38,44%, gmin województwa (*bez miast na p.p.*) =25,58%, powiatu łobeskiego =25,27%, gminy Węgorzyno =22,21% zaś podatków dochodowych od osób prawnych (CIT) odpowiednio: 2,52%, 1,17%, 1,05%, 0,62%. Istnienie wykazanego powyżej faktu jest wystarczającą determinantą do podjęcia prac przez związki i organizacje samorządowe nad nowymi algorytmami

ustalającymi udziały środków własnych w budżetach ogółem. Z informacji pozyskanych z ministerstwa finansów wynika, że dla całego kraju w roku 2018 stosunek dochodów własnych do ogółem wyniósł 43,3%, zaś podatki dochodowe (PIT) od osób fizycznych stanowi 39,7% dochodów własnych a podatek osób prawnych (CIT) 1,8%.

Rola przedsiębiorców jest dla każdej społeczności nieoceniona z uwagi na fundamentalny cel który realizują, tj. są przyczyną i źródłem pracy. Ta ich właściwość materializująca się poprzez produkcję i usługę dóbr stanowi przyczynę egzystencjonalnego bezpieczeństwa członków Wspólnoty wywołując - jak wspomniano - szereg skutków o najwyższym wymiarze publicznym. Są regulatorem rynku pracy. Obserwowany obecnie wzrost ilości przedsiębiorców w relacji do roku 2017 spowodował, statystycznie widoczny i społecznie odczuwalny spadek stopy bezrobocia. Ukształtował się od w roku 2017 na poziomie poniżej 6% licząc do ogólnej liczby mieszkańców zaś blisko ponad 9% w relacji do osób wieku produkcyjnego.

RAPORT O STANIE GMINY - 2018

BEZROBOCIE W BADANYCH LATACH NA TERENIE GMINY WĘGORZYNO									
LATA	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018*	I kw. 2019
MIESZKAŃCY OGÓŁEM	7 272	7 200	7 191	7 170	7 098	7 105	7 061	7 007	7 007
mężczyźni	3 686	3 644	3 631	3 626	3 591	3 560	3 532	3 505	3 505
kobiety	3 586	3 556	3 560	3 544	3 507	3 545	3 529	3 502	3 502
WIEK PRODUKCYJNY OGÓŁEM	4 288	4 275	4 567	4 527	4 457	4 439	4 385	4 351	4 351
mężczyźni	2 392	2 363	2 532	2 512	2 479	2 462	2 438	2 419	2 419
kobiety	1 896	1 912	2 035	2 015	1 978	1 977	1 947	1 932	1 932
BEZROBOTNI OGÓŁEM [os.]	663	629	636	545	490	503	446	404	400
Relacja do ogółu mieszkańców	9,12%	8,74%	8,84%	7,60%	6,90%	7,08%	6,32%	5,77%	5,71%
Relacja do wieku produkcyjnego	15,46%	14,71%	13,93%	12,04%	10,99%	11,33%	10,17%	9,29%	9,19%
Mężczyźni [os.]	286	270	264	232	195	185	143	150	150
Relacja do ogółu mieszkańców	7,76%	7,41%	7,27%	6,40%	5,43%	5,20%	4,05%	4,28%	4,28%
Relacja do wieku produkcyjnego	11,95%	11,43%	10,43%	9,24%	7,87%	7,51%	5,87%	6,20%	6,20%
Kobiety [os.]	377	359	372	313	295	318	303	254	250
Relacja do ogółu mieszkańców	10,51%	10,10%	10,45%	8,83%	8,41%	8,97%	8,59%	7,25%	7,14%
Relacja do wieku produkcyjnego	19,88%	18,78%	18,28%	15,53%	14,91%	16,08%	15,56%	13,15%	12,94%
osoby do 25 roku	141	115	117	93	75	76	55	50	45
osoby do 30 roku	-	-	-	-	151	155	114	100	97
osoby powyżej 50 roku	134	130	155	144	144	128	119	116	119
długotrwale bezrobotni	356	358	361	349	315	311	304	239	244

Tabela nr-8.

*- dane na 30.VI.2018

Szczególną i specyficzną grupę przedsiębiorców w polskim kręgu kulturowym stanowią rodzinne gospodarstwa rolne. Choć ich znaczenie -póki co- maleje z powodu różnych uwarunkowań, szczególnie ekonomicznych ale też politycznych, w Gminie jednak funkcjonuje 168 podmiotów posiadających gospodarstwa 15 ha i powyżej, które można nazwać i kwalifikować jako rodzinne gospodarstwa rolne. Gospodarują na 6.739 ha gruntów rolnych. W ich posiadaniu jest własność co do 4.331 ha gruntów rolnych. Pozostały jeden procent stanowią inne grunty rolne (sady, rowy, zadrzewienia). W celu podwyższenia rentowności gospodarstw i prowadzenia efektywniejszej gospodarki rolnej wszyscy oni wycierzwają grunty od innych podmiotów właścicielskich. Najistotniejszymi są: Agencji Nieruchomości Rolnych Skarbu Państwa (2.275 ha) i Gmina (116 ha). Przedsiębiorstwa, które można nazwać rodzinnymi gospodarstwami rolnymi gospodarują zatem na ogólnej powierzchni 6.739 ha, co stanowi 41,5 % wszystkich gruntów rolnych.

Wyszczególnienie	Grunty rolne	Własność prywatna	Wydierżawiający		
			ANR SP	Gmina	Inne
Ogółem grunty rolne w gminie	16 261 ha	8 486 ha	6 376 ha	747 ha	652 ha
<i>w tym:</i>					
Grunty rolne w uprawie 168 szt. gospodarstw rodzinnych.	6 739 ha	4 331 ha	2 275 ha	116 ha	17 ha
	41,44 %	51,03 %	35,68 %	15,53 %	2,60 %

Tabela nr-9.

Uzupełnieniem rodzinnych gospodarstw rolnych jest sześć gospodarstw prowadzonych przez osoby prawne. Są to spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Gospodarują one na 572,81 ha gruntów.

a.) Zasoby materialne oraz dobra kulturowe jako wynik aktywności gospodarczej.

Najtrwalszą wartością dodaną stanowiącą sumaryczny obraz predyspozycji społecznych a jednocześnie obraz aktywności gospodarczej są istniejące dobra majątkowe w postaci budynków⁶², budowli⁶³ czy całych zespołów urbanistyczno przestrzennych (np. pałacowo ogrodowych) i przyrodniczo krajobrazowych (parki). Świadczą one najokazalej o skali dobrobytu tak w czasie przeszłym jak i obecnie, a występującym w obszarze administracyjnym powierzonym danej wspólnotcie. W takich jednak obiektach poza ich ilością i wartością w sposób najdoskonalszy przejawia się także myśl intelektualna wzrosła pośród mieszkańców wspólnoty, bądź ta, zaimportowana przez mieszkańców na swój teren. Wszystkie one, tak własne jak i obce wyznaczają kulturę stanowiącą charakterystyczny wyróżnik każdej wspólnoty. Kulturą nazywamy wszystko stanowiące 1.) naukę, czyli metodyczne poznawanie rzeczywistości fizycznej i metafizycznej, 2.) sztukę, czyli - najogólniej mówiąc- działalność wytwórczą człowieka oraz 3.) etykę czyli normy postępowania ludzi względem siebie. Obrazem widzialnym pierwszego są osoby z swoim intelektem, którego produktem jest wiedza. Sztuka obrazowana jest widzialnymi dobrami materialnymi stworzonymi przez człowieka zaś etyka to zbiór zasad moralno – prawnych będących formą wzajemnic postępowania ludzi względem siebie.

⁶² Art. 3. Ust. 2. Ilekroć w ustawie jest mowa o budynku - należy przez to rozumieć taki obiekt budowlany, który jest trwale związany z gruntem, wydzielony z przestrzeni za pomocą przegród budowlanych oraz posiada fundamenty i dach.

⁶³ Art. 3. Ust. 3. Ilekroć w ustawie jest mowa o budowli - należy przez to rozumieć każdy obiekt budowlany niebędący budynkiem lub obiektem małej architektury, jak: obiekty liniowe, lotniska, mosty, wiadukty, estakady, tunele, przepusty, sieci techniczne, wolno stojące maszyny antenowe, wolno stojące trwale związane z gruntem tablice reklamowe i urządzenia reklamowe, budowle ziemne, obronne (fortyfikacje), ochronne, hydrotechniczne, zbiorniki, wolno stojące instalacje przemysłowe lub urządzenia techniczne, oczyszczalnie ścieków, składowiska odpadów, stacje uzdatniania wody, konstrukcje oporowe, nadziemne i podziemne przejścia dla pieszych, sieci uzbrojenia terenu, budowle sportowe, cmentarze, pomniki, a także części budowlane urządzeń technicznych (kotłów, pieców przemysłowych, elektrowni jądrowych, elektrowni wiatrowych i innych urządzeń) oraz fundamenty pod maszyny i urządzenia, jako odrębne pod względem technicznym części przedmiotów składających się na całość użytkową.

Infrastrukturą wykorzystywaną do realizowania *nauki* czyli wielkiego zadanie przygotowywania członków węgorskiej wspólnoty do rozpoznawania i poznawania rzeczywistości, są różnego rodzaju placówki przedszkolno - wychowawcze oraz edukacyjno - oświatowe. Realizację zadań wspomnianych zakresów zabezpieczają wybudowane przedszkola, oddziały przedszkolne oraz szkoły. Na terenie gminy Węgorzyno jest aktualnie 6 placówek wychowania przedszkolnego, w tym 4 przedszkola. Posiadają łącznie 150 miejsc, z czego 75 miejsc zapewnione jest w przedszkolu publicznym, które stanowi dopełnienie działających 3 przedszkoli niepublicznych. Opieką przedszkolną objętych jest średnio 60% wszystkich dzieci będących w wieku 3-5 lat.

ZADANIA PRZEDSZKOLNO - WYCHOWAWCZE

Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Liczba dzieci w wieku 3-5 lat	266	263	216	202	209	204
Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym	152	165	130	126	120	127
Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym	57,1 %	62,7 %	60,2 %	62,4 %	57,4 %	62,3%

Tabela nr-10.

- Przedszkole Publiczne im. Króla Lwa w Węgorzynie,

- Niepubliczne Przedszkole Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Cieszyńcu,

- Niepubliczne Przedszkole Słoneczko Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Mieszewie,

- Niepubliczne Przedszkole Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Sielsku,

- Oddział Przedszkolny w Szkole Podstawowej im. Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego w Węgorzynie,

- Oddział Przedszkolny w Szkole Podstawowej w im. II Łużyckiej Dywizji Artylerii L.W.P w Runowie Pomorskim.

Obowiązek edukacyjno - oświatowy sześcioletni podstawowego realizowany jest przez 2 istniejące szkoły, w których na przestrzeni ostatnich kilku lat kształcą się od 400 do 450 dzieci. Rokrocznie edukację podstawową kończy od 60 do 70 osób.

ZADANIA EDUKACYJNO - OŚWIATOWE

Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Liczba uczniów szkół podstawowych	429	408	426	451	405	445
Oddziały klasowe w szkołach	20	20	21	22	20	23
Absolwenci	58	72	65	68	69	71

Tabela nr-11.

- Szkoła Podstawowa im. Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego w Węgorzynie,

- Szkoła Podstawowa w im. II Łużyckiej Dywizji Artylerii L.W.P w Runowie.

Dobra materialne o których wspomniano powyżej jak też wszystkie pozostałe służące najróżniejszym celom które człowiek pragnie osiągnąć, są efektem drugiego działu kultury – *sztuki (wytwórczości)*.

Z uwagi, że najtrwalszymi w czasie i najokazalszymi w przestrzeni są budynki, budowle i całe zespoły architektoniczne będą one przedmiotem szczególnego omówienia. W polskim obrocie prawnym budynki klasyfikuje się i dzieli obecnie na:

- Budynki mieszkalne,
- Budynki przemysłowe
- Budynki handlowo – usługowe
- Budynki biurowe
- Budynki oświaty nauki i kultury oraz budynki sportowe
- Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej
- Budynki transportu i łączności
- Budynki produkcyjno - usługowe i gospodarcze dla rolnictwa
- Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe
- Inne budynki niemieszkalne

Na dzień 31 grudnia 2018 roku, na 1.080 ha gruntów tzw. zabudowanych i zurbanizowanych zlokalizowanych w granicach Gminy wybudowanych jest ogółem 4.095 budynków. Z tej liczby, 1.372 to budynki mieszkalne, 1.039 – to budynki produkcyjno-usługowe i gospodarcze sektora rolnictwa, 299 - budynki transportu i łączności, 61 – to budynki handlowo-usługowe, 54 to budynki przemysłowe, 23 – to zbiorniki, silosy oraz budynki magazynowe, 15 – budynki oświaty, nauki, kultury i sportu, 12 - to budynki biurowe oraz 1 budynek zakładu opieki medycznej. Reszta budynków w liczbie 1.513 stanowią tzw. inne budynki niemieszkalne.

Uwzględniając stan posiadania poszczególnych grup właścicielskich, do największej, należą osoby fizyczne. W ich zasobie jest 3.293 budynków, w tym 932 u osób fizycznych będących właścicielami indywidualnych gospodarstw rolnych. Drugą grupą o bardzo podobnym zasobie właścicielskim jest Gmina, do której należy 251 budynków i Skarb Państwa z 221 budynkami. Budynków będących w posiadaniu użytkowników wieczystych na gruntach państwowych oraz gruntach jednostek samorządu terytorialnego jest ogółem 195. Reszta w ilości 135 budynków to własność spółek, spółdzielni, kościołów, związków wyznaniowych i innych podmiotów prawnych.

Spośród wszystkich budynków znajdujących się w Gminie Węgorzyno $\frac{3}{4}$ z nich czyli 3.052 szt. zlokalizowanych jest na terenie wiejskim, pozostałe zaś 1.043 szt. wybudowanych jest w mieście.

W obszarze użytkowym wielu pobudowanych budynków mieszkalnych, ustanowione są często odrębne nieruchomości będące samodzielными lokalami mieszkalnymi⁶⁴. Takich lokali w ogólnej liczbie 1.372 budynków mieszkalnych zgodnie ze stanem na 31.XII.2018 roku wydzielonych jest 1.243 sztuki.

Pośród wszystkich zaewidencjonowanych budynków znajdują się takie, które posiadły już szczególny walor kulturowy. Wystąpienie takiej cechy jest przyczyną ochrony prawnej takiego budynku i staje się on zabytkiem chronionym w formie wpisu do rejestru zabytków. Do zabytków nieruchomych zalicza się nie tylko pojedyncze dzieła architektury i budownictwa ale też obiekty techniki, cmentarze, parki, ogrody czy miejsca upamiętniające historyczne wydarzenia. Są nimi także całe układy urbanistyczne, ruralistyczne, zespoły budowlane i krajobrazy kulturowe. Obiektów posiadających taki walor w Gminie Węgorzyno jest 43, w tym tylko 19 budynków lub ich pozostałości. Są to w przeważającej (16 szt.) liczbie kościoły, a także 3 dawne pałace dworskie.

Chwarstno	kościół Wniebowzięcia NMP	XVI wiek, wieża drewniana XVIII wiek
Cieszyno	kościół Podwyższenia Krzyża Świętego	XVII/XVIII wiek
Dłusko	kościół (ruina)	XV/XVI wiek
Gardno	kościół św. Mateusza Apostoła	1737 r.
Ginawa	kościół św. Anny	1772 r. / 1787 r.
Kąkolewice	kościół św. Józefa z kaplicą grobową	XVIII wiek
Kąkolewice	pałac (piwnice)	pocz. XIX wieku / XVIII/XIX wiek
Kraśnik Łobeski	kościół MB Gromniczej	1865 r.
Lesięcin	pałac	1853 r., 1887 r.
Mielno	kościół MB Różańcowej	XVII/XVIII wiek
Mieszewo	kościół św. Józefa	k. XV wieku, 2 poł. XIX wieku
Mieszewo	pałac	k. XVIII wieku
Przytoń	kościół św. Marii Magdaleny	XVIII wiek / XVII/XVIII wiek
Rogówko	kościół Podwyższenia Krzyża Świętego	1886 r.
Runowo	kościół św. Tomasza Apostoła	XV wiek, przebudowa 1860 r., 1882 r.
Sielsko	kościół św. Jana Chrzciciela	XV wiek, przebudowa XVIII i XIX wiek / XVI wiek, 1705 r.
Trzebawie	kościół św. Michała Archanioła	2 poł. XVIII wieku
Winniki	kościół św. Karola Boromeusza	1860 r. / 1850 r.
Zwierzynek	kościół św. Rodziny	XV wiek, 1730 r.

Tabela nr-12

⁶⁴ Zgodnie z art. 2. ust. 2. ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali [Dz.U.2019.0.737 t.j.] lokal mieszkalny to wydzielona trwałymi ścianami w obrębie budynku izba lub zespół izb przeznaczonych na stały pobyt ludzi, które wraz z pomieszczeniami pomocniczymi służą zaspokajaniu ich potrzeb mieszkaniowych. Może on stanowić odrębny przedmiot własności jeżeli jest wyodrębniony z nieruchomości.

Gmina Węgorzyno w ramach Wojewódzkiego programu opieki nad zabytkami na lata 2013-2017 oraz Planu Województwa Zachodniopomorskiego, objęta jest Obszarem Kulturowo-Krajobrazowym Kraina Borków (OKK 16), którego wyróżnikiem są liczne zespoły, ryglowych XVIII-wiecznych kościołów wraz z obiektami przykościelnymi. Większość spośród – łącznie – 40 takich budynków będących we własności Kościoła katolickiego i związków wyznaniowych jest przedmiotem opieki programu.

Jak wspomniano wyżej zabytkami mogą być nie tylko nieruchomości architektury budowlanej ale też inne nieruchomości. Poza wskazanymi budynkami, do rejestru zabytków wpisane są dodatkowo następujące jeszcze obiekty.

MIEJSCOWOSC	OBIEKT	DATOWANIE
Dłusko	cmentarz przykościelny	XV/XVI wiek
Kraśnik Łobeski	cmentarz przykościelny	brak danych
Rogówko	cmentarz przykościelny	brak danych
Winniki	cmentarz przykościelny	1860 r. / pocz. XIX
Kraśnik Łobeski	grobowiec rodziny Possart	1866 r.
Brzeźniak	młyn wodny <i>(wraz z otoczeniem)</i>	poł. XIX wieku, lata 20. XX wieku
Brzeźniak	park dworski	pocz. XIX wieku
Cieszyno	park dworski	pocz. XIX wieku
Dłusko	park dworski	2 poł. XIX wieku
Ginawa	park dworski	1 poł. XIX wieku
Kąkolewice	park dworski	XVII wiek, rozbudowa pocz. XIX wieku
Lesięcin	park dworski	2 poł. XIX wieku
Mieszewo	park dworski	2 poł. XIX wieku
Podlipce	park dworski	1 poł. XIX wieku / 2 poł. XIX wieku
Rogówko	park dworski	XVIII wiek, rozbudowa k. XIX wieku / 2 poł. XVIII wieku
Runowo	park dworski	pocz. XIX wieku
Sielsko	park dworski	2 poł. XIX wieku
Stare Węgorzynka	park dworski	XIX wiek
Wiewiecko	park dworski	2 poł. XIX wieku
Winniki	park dworski	XIX wiek
Zwierzynek	park dworski	XIX wiek
Zwierzynek	park dworski <i>(aleja grabowa)</i>	XIX wiek
Kraśnik Łobeski	park dworski <i>(z fundamentami dworu i aleją dojazdową)</i>	1 poł. XIX wieku
Runowo Pomorskie	wieża wodna <i>(kolejowa)</i>	1915 r.

Tabela nr-13

Pierwszymi w Gminie obiektami, uznanymi za zabytkowe są powołane w dniu 19 grudnia 1956 roku decyzjami państwowymi - parki dworskie w Kąkolewicach, Runowie i Zwierzynku. Ostatnim obiektem uznanym za zabytek jest wieża wodna zlokalizowana w Runowie Pomorskim. Wpisana do rejestru zabytków w listopadzie 2012 roku. Szczegółowy wykaz zabytków wraz z decyzjami administracyjnymi i datą ich ustanowienia zawiera załącznik nr 18.

Na terenie Gminy Węgorzyno istnieje 10 stanowisk archeologicznych które także wpisano do ogólnokrajowego rejestru zabytków. Są to następujące stanowiska wraz z oznaczeniem numerowym krajowej ewidencji zabytków archeologicznych (AZP).

MIEJSCOWOŚĆ	FUNKCJA	CHRONOLOGIA	DATA WPISU	NUMER
Tucze, st.1	grodzisko	średniowiecze	1970-11-09	AZP 28-13/661
Trzebawie, st.1	grodzisko	średniowiecze	1969-12-10	AZP 28-14/621
Węgorzyno	grodzisko	średniowiecze	1969-12-04	AZP 28-15/610
Przytoń, st.1	grodzisko	średniowiecze	1969-12-04	AZP 28-15/611
Zdroje st. 1	grodzisko	średniowiecze	1969-12-04	AZP 28-16/613
Brzeźniak, st. 1	grodzisko	średniowiecze	1969-12-04	AZP 28-16/609
Wiewiecko st. 1	grodzisko	średniowiecze	1969-12-04	AZP 28-16/612
Cieszyno, st.1	grodzisko	średniowiecze	1969-12-10	AZP 29-14/622
Ginawa st. 1	grodzisko	średniowiecze	1969-12-16	AZP 29-16/614
Ginawa st. 2	grodzisko	średniowiecze	1969-12-16	AZP 29-16/615

Tabela nr-14.

Wspomniano już, że Gmina działa w zakresie wszystkich spraw publicznych o znaczeniu lokalnym, które nie zastrzeżono ustawami na rzecz innych podmiotów. Zaspokajanie zbiorowych potrzeb Wspólnoty należy do zadań własnych gminy⁶⁵. Narzędziem realizacji zadań zabezpieczających egzystencjonalnie lokalną społeczność są

⁶⁵ Art. 7. Ust.1. Zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy. W szczególności zadania własne obejmują sprawy: 1.) ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej; 2.) gminnych dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego; 3.) wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą oraz gaz; 3a.) działalności w zakresie telekomunikacji; 4.) lokalnego transportu zbiorowego; 5.) ochrony zdrowia; 6.) pomocy społecznej, w tym ośrodków i zakładów opiekuńczych; 6a.) wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej; 7.) gminnego budownictwa mieszkaniowego; 8.) edukacji publicznej; 9.) kultury, w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami; 10.) kultury fizycznej i turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych; 11.) targowisk i hal targowych; 12.) zieleni gminnej i sadzawek; 13.) cmentarzy gminnych; 14.) porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania gminnego magazynu przeciwpowodziowego; 15.) utrzymania gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych; 16.) polityki prorodzinnej, w tym tworzenia warunków do działania i rozwoju jednostek pomocniczych i wdrażania programów pobudzania aktywności obywatelskiej; 18.) promocji gminy; 19.) współpracy i działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2018 r. poz. 450, 650 i 723); 20.) współpracy ze społecznościami lokalnymi i regionalnymi innych państw. Art. 8. 1. Ustawy mogą nakładać na gminę obowiązek wykonywania zadań zleczanych z zakresu administracji rządowej, a także z zakresu organizacji przygotowań i przeprowadzenia wyborów powszechnych oraz referendów.

uchwały Rady Gminy oraz zarządzenia Burmistrza. Uchwały i zarządzenia to przyjęte zwyczajowo a w obrocie prawnym usankcjonowane ustawowo przez Państwo formy stanowienia prawa miejscowego. Zatem Lokalne Wspólnoty są posiadaczem narzędzia regulowania norm postępowania ludzi względem siebie oraz względem każdego podmiotu i przedmiotu prawa. Tą właśnie drogą realizowany jest trzeci, równie doniosły jak poprzednie dział kultury – *etyka*. Formułuje ona powinności którym podlegamy czyli określa co powinniśmy a czego nie powinniśmy czynić oraz wskazuje - dlaczego, czyli uzasadnia słuszność tych powinności. Cały ten przedmiot zagadnienia omówiony zostanie podczas analizy ilości i jakości ustanowionego prawa w latach 2017 i 2018 przez Radę Gminy Węgorzyno.

Reasumując tą część Raportu należy podkreślić, że charakter każdej Wspólnoty jest wypadkową trzech zasadniczych determinizmów. Są to: zasoby przyrody, predyspozycja demograficzna oraz aktywność gospodarcza, ...oraz, że dziełem tej ostatniej jest najcenniejszy bo najdonioślejszy w skutkach dla człowieka „Produkt” – KULTURA z trzema swoimi wielkimi działaniami: *nauką (poznawaniem)* gwarantującą – chcącym – dostęp do „Prawdy”, *etyką (postępowaniem)* gwarantującą – chcącym –dostęp do „Dobra” oraz *sztuką (wytwórczością)* gwarantującą – chcącym – dostęp do „Piękna”.

Aby dobrobyt drogą kultury mógł być osiągnięty, warunkiem ostatecznie go dopełniającym i niosącym z niego trwałą radość jest posiadanie zdrowia, ...tak fizycznego jak też psychicznego. Obydwa aspekty zdrowia zabezpieczane i chronione są przez istniejące podmioty ambulatoryjne i pracujący tam personel z lekarzem na czele ale także przez sieć obiektów sportowych, miejskich i szkolnych, świetlice wiejskie, czy bibliotekę. Dwie przychodnie, udzielają rokrocznie od 22,7 tys. do 25,0 tys. porad lekarskich. Uzupelnieniem przychodni były 2 działające apteki.

AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA	2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.
	roczna ilość porad lekarskich					
	22 675	24 379	23 704	24 275	24 947	24 369

Gmina Węgorzyno nie posiada jeszcze Miejskiego Domu Kultury. Funkcję tą od lat w zakresie – choćby - organizacji imprez patriotycznych, integracyjnych, kulturalnych czy promocyjnych pełni z powodzeniem urząd miejski. Do przedsięwzięć kulturalnych, które wpisały się już na stałe w kalendarz imprez należą takie jak: Lato z Węgorzem, Dożynki Gminne, Dzień Sołtysa, obchody Dnia Niepodległości, Dzień Pamięci Żołnierzy Wyklętych, Festyn Charytatywny, Festyn Trzeźwości, konkurs „Najpiękniejsza Palma Wielkanocna”, Łobeska Baba Wielkanocna, Orszak Trzech Króli, Obchody Państwowości Polskiej na Ziemi Węgorzyńskiej, Rajdy piesze, Spotkania wigilijne, Turniej im. Stanisława Pawłowskiego,

Węgorzyńskie Perełki, Zabawy mikołajkowe, uroczystości Złote Gody oraz inne które nie posiadają charakteru cyklicznego jak choćby spotkania z ciekawymi ludzki. Wspominając działalność integracyjno – kulturalną jak odbywa się na terenie Gminy, nie można pominąć umowy podpisanej z partnerską gminą niemiecką Uckerland. Rokrocznie organizowane są wyjazdy i wzajemne spotkania mieszkańców obu gmin.

a.) Stowarzyszenia i organizacje pożytku publicznego jako wynik aktywność społecznej.

Szerokie spektrum bazy materiałowej dostępne lokalnej społeczności, powiększone dodatkowo o udostępniane przez Kościół plebanie udostępniane w celach rozwijania swoich pasji i zainteresowań jest inspiracją do samorządnego powstawanie wielu organizacji. Wykonują one różne zadania społeczne poczynając od realizowania bezpieczeństwa publicznego, kończąc na sztuce artystycznej i pamięci historycznej. Duża ich ilość to cecha charakterystyczna i wyróżniająca węgorzyńską społeczność.

- Ochotnicza Straż Pożarna w Runowie
- Ochotnicza Straż Pożarna w Sielsku
- Ochotnicza Straż Pożarna w Zwierzynku
- Ochotnicza Straż Pożarna w Węgorzynie
- Ludowy Klub Sportowy „Sparta” z siedzibą w Węgorzynie
- Ludowy Uczniowski Klub Sportowy „Trójka” z siedzibą w Węgorzynie
- Akademia Młodego Piłkarza z siedzibą w Węgorzynie
- PZW Koło „Węgorz” z siedzibą w Węgorzynie
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Koło Terenowe z siedzibą w Węgorzynie
- Węgorzyńskie Towarzystwo Twórczości Artystycznej z siedzibą w Węgorzynie
- Stowarzyszenie Kresowian Kuropatniki z siedzibą w Sielsku
- Stowarzyszenie „Nasza Kraina Sielsko” z siedzibą w Sielsku
- Stowarzyszenie Przyjaciół Mieszewa z siedzibą w Mieszewie
- Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Węgorzyna z siedzibą w Węgorzynie
- Stowarzyszenie Miłośników Cieszyna "Woświn" z siedzibą w Cieszynie
- Stowarzyszenie Na Rzecz Wspierania Osób Niepełnosprawnych "Tacy Sami" z siedzibą w Sielsku
- Stowarzyszenie „Lepsze Runowo” z siedzibą w Runowie
- Stowarzyszenie Miłośników Przytoni z siedzibą w Przytoni
- Stowarzyszenie Węgorzyno Mój Dom z siedzibą w Węgorzynie
- Stowarzyszenie „Towarzystwo Węgorzyńskie” z siedzibą w Węgorzynie
- Gminne Koło Pszczelarzy w Węgorzynie z siedzibą w Węgorzynie
- Stowarzyszenie "Mała Wieś" z siedzibą w Trzebawie

- Stowarzyszenie Centrum Zwiększania Aktywności Społecznej "Czas" z siedzibą w Węgorzynie
- Stowarzyszenie "Morwowa Kraina" z siedzibą w Lesięcinie
- Stowarzyszenie Chóru "Kantylena" przy Parafii p.w. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny w Węgorzynie [*niedziałające, obecnie w likwidacji*]
- Oddział Akademicki PTTK w Szczecinie z siedzibą w Brzeźniaku
- Stowarzyszenie Inicjatyw Artystyczno-Edukacyjnych "Sztuka Życia" z siedzibą w Węgorzynie
- Fundacja BURF.J z siedzibą w Dłusku
- Stowarzyszenie "Nasze Mielno" z siedzibą w Mielnie

Załącznik nr 19 stanowi szczegółowy wykaz działających w Gminie stowarzyszeń wpisanych do Krajowego Rejestru Sądowego⁶⁶ których jest 19 oraz rejestru stowarzyszeń zwykłych⁶⁷ nie posiadających osobowości prawnej zaewidencjonowanych w Starostwie Powiatowym w Łobzie. Szczególną formą działalności stowarzyszeniowej są kluby sportowe⁶⁸, których w gminie Węgorzyno jest trzy.

Poza osobami fizycznymi zrzeszającymi się w stowarzyszenia sama Gmina, celem sprawniejszego, efektywniejszego i ekonomiczniejszego realizowania swoich zadań ustawowych przynależy i jest członkiem wielu stowarzyszeń oraz związków gmin. Z urzędu reprezentuje je Burmistrz Gminy Węgorzyno a czasem także osoba ustanowiona przez Radę Gminy. Gmina należy i była współinicjatorem powstawania następujących stowarzyszeń oraz związków celowych:

- Stowarzyszenie Gmin Polskich Euroregionu „Pomerania”- reprezentant: Monika Kuźmińska – Burmistrz Węgorzyna; (*do 2018 r. - Anna Luksza - Radna VII kadencji*);
- Stowarzyszenie Centrum Inicjatyw Wiejskich LIDER - reprezentant: Monika Kuźmińska – Burmistrz Węgorzyna;
- Ogólnopolskie Stowarzyszenie Gmin Cysterskich- reprezentant: Monika Kuźmińska – Burmistrz Węgorzyna;
- Stowarzyszenie Lokalnej Grupy Rybackiej „Sieja” - reprezentant: Monika Kuźmińska – Burmistrz Węgorzyna;
- Lokalna Organizacja Turystyczna Powiatu Łobeskiego - reprezentant: Monika Kuźmińska – Burmistrz Węgorzyna;

⁶⁶ Stowarzyszenie KRS. Jak wskazuje nazwa, musi zostać ono zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym. Rejestracja w KRS daje stowarzyszeniu wiele uprawnień, m.in.: nadaje stowarzyszeniu osobowość prawną, jest organizacją pozarządową, może korzystać z różnych źródeł finansowania. Do jego założenia niezbędne jest uchwalenie statutu i wybranie komitetu założycielskiego. Minimalna liczba założycieli – 15 osób.

⁶⁷ Stowarzyszenie zwykłe. Działanie stowarzyszeń zwykłych reguluje ustawa z dnia 7 kwietnia 1980 r. Prawo o stowarzyszeniach. Założenie stowarzyszenia zwykłego jest prostsze niż utworzenie stowarzyszenia zarejestrowanego w KRS. By je powołać wystarczy już trzy osoby – pełnoletnie, posiadające obywatelstwo polskie i niepełnhawłone praw publicznych. Mogą je zakładać i być członkami tylko osoby fizyczne.

⁶⁸ Kluby sportowe to nic innego jak stowarzyszenia ale realizujące cele i zadania z zakresu kultury fizycznej (*przede wszystkim udział w rozgrywkach sportowych*). Nie zawsze muszą działać jako stowarzyszenie, ale taka forma pozwala im np. posiadać osobowość prawną.

- Związek Gmin Unia Miast i Gmin Dorzecza Regi- – reprezentanci: Monika Kuźmińska – Burmistrz Węgorzyna, Jan Mazuro – Przewodniczący Rady Miejskiej;
- Związek Miast i Gmin Pojezierza Drawskiego - reprezentant: Monika Kuźmińska – Burmistrz Węgorzyna; Marta Banasik- Sekretarz.
- Celowy Związek Gmin R-XXI z siedzibą w Nowogardzie – reprezentanci: Monika Kuźmińska – Burmistrz Węgorzyna, Mirosław Przysiwiek – Delegat Rady Miejskiej. (*do 2018 r. - Bogusław Szyłowicz - Radny VII kadencji*).

CZĘŚĆ GŁÓWNA RAPORTU.

Część główna raportu opiera się na zbadaniu i zobrazowanie zmian jakie zaszły na poziomie Gminy w najważniejszych segmentach działalności publicznej, dla których cele globalne zdefiniowane są i wyznaczone w strategicznych dokumentach planistycznych a realizowane wycinkowo w okresach rocznych przez władzę publiczną. Posiadając atrybut stanowienia prawa oraz postawione do swojej dyspozycji środki finansowe władza publiczna realizuje swoje cele, których kierunkowym wyznacznikiem powinno być „dobro wspólne”, gdyż wszystko w przestrzeni publicznej, rozpoczynać i kończyć się powinno na działaniu zmierzającym ku takiemu dobru.

1.) Uchwały Rady Gminy jako akty stanowione prawa lokalnego.

Cele jednostkowe, realizowane w okresach rocznych możliwe są jedynie, gdy ich realizacja poprzedzona będzie „społecznym pozwoleniem”. Rodzajem takiego pozwolenia jest dokument zwany w prawodawstwie polskim uchwałą Rady Gminy. To te szczególnego rodzaju dokumenty rozpoczynają każde publiczne działania. Nimi, możliwe jest w ogóle rozpoczęcie czegokolwiek w przestrzeni publicznej. Stanowienie prawa lokalnego jest narzędziem sprawowania władzy przez ustanowione konstytucyjne organa jednostek samorządu terytorialnego i powołane do życia ustawami. W badanym, dwuletnim okresie będącym przedmiotem Raportu, Rada Gminy podjęła 169 uchwał. Dotyczyły one takich

obszarów życia publicznego jak: polityka finansowa gminy, strategia gospodarcza, ład przestrzenny, zasoby materialne gminy, infrastruktura komunalna, ochrona środowiska, polityka rodzinna i społeczna w tym oświatowo wychowawcza oraz bezpieczeństwo. Rozkład ilości stanowionego prawa miejscowego uchwalonego przez Radę Gminy, z podziałem na poszczególne dziedziny życia społecznego objętego polityką gminną, przedstawia poniższa tabela:

Obszar sfery publicznej objęty politykami gminnymi będący przedmiotem uchwał Rady Gminy.	2017	2018	Ogółem, ilość aktów
Polityka finansowa gminy	29	25	54
Strategia gospodarcza	11	11	22
Ład przestrzenny	2	2	4
Zasoby materialne gminy	5	12	17
Infrastruktura komunalna	1	1	2
Ochrona środowiska	1	4	5
Polityka rodzinna i społeczna	8	7	15
Oświata i wychowanie	10	1	11
Bezpieczeństwo publiczne	1	1	2
Uchwała porządkowa	12	23	35
	82	87	169

Jak wskazuje rozkład statystyczny ilości podejmowanych uchwał, największa aktywność Rady Gminy przejawia się w stanowieniu i bieżącym oddziaływaniu na politykę finansową oraz realizacji strategii gospodarczej zaplanowanej długofalowo przez Plan Rozwoju Lokalnego a odzwierciedlonej - dla okresów krótszych - w dokumencie zwanym Wieloletnią Prognozą finansową. Dokument ten jest integralną częścią każdorocznej uchwały budżetowej z musi być z nią spójny. Wieloletnia Prognoza finansowa powinna - w możliwie najszerszym spektrum - uwzględniać wytyczne Planu Rozwoju Lokalnego Gminy.

Rada Gminy w badanym okresie realizowała też swoją misję w kilku innych obszarach, z których najważniejszymi były: polityka społeczna, oświatowa oraz zasobów materialnych. Nie sposób skupić się jednocześnie na wszystkich dziedzinach życia wspólnotowego. Należy jednak podkreślić, że ustalone przez Radę priorytety należą do najistotniejszych z punktu widzenia rozwojowego Gminy. Analizując dłuższy okres pracy węgorzyńskiej Rady Gminy wynika też, że spośród wszystkich podejmowanych uchwał ok. 20 % poświęconych jest wewnętrznej organizacji pracy organów władzy samorządowej, działalności kontrolno rewizyjnej urzędu, podległych jednostek organizacyjnych i

pomocniczych a także działalności skargowej mieszkańców. Wykaz szczegółowy podjętych uchwał z uwzględnieniem rodzajów obszarów tematycznych, którymi zajmowała się Rada Gminy w okresie ostatnich dwóch lat przedstawiają *załączniki nr od 20/1 do 20/7*.

2.) Polityka finansowa władz samorządowych.

Polityka finansowa jednostek samorządu terytorialnego realizowana jest poprzez uchwały Rady Gminy ustalające limity rocznych dochodów i wydatków a także określające zasady wspomagania budżetów przychodami oraz zasadami ich zwrotów. Przychody są narzędziem finansowym generującym dług publiczny, którego wielkość podlega ustawowej kontroli.⁶⁹ Podstawą prawną opracowywania uchwał budżetowych jest ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym ([Dz. U. 1990, nr 16, poz. 95](#)).

Nie jest zadaniem Raportu szczegółowa analiza finansowa budżetu gminy, gdyż ta przeprowadzona będzie w odrębnym równoległym procedowaniu związanym z zatwierdzeniem sprawozdania z wykonania budżetu za 2018 rok. W raporcie przedstawione zostaną jedynie ogólne wnioski wynikające z globalnych relacji kwot stanowiących dochody i wydatki budżetu. W aspekcie dochodowym, co wynika z danych tabelarycznych wskazanych już w części ogólnej Raportu, tj.

Źródła dochodu Gminy Węgorzyno	2017 rok	2018 rok	Relacja grup dochodowych
Rodzaje źródeł dochodu	100%	100%	100%
1.) Dochody ogółem	28 252 372,72	32 320 647,23	4 068 274,51
w tym bieżące	27 442 842,95	29 859 698,41	2 416 855,46
<i>w tym krajowe</i>	<i>27 414 447,63</i>	<i>29 720 716,27</i>	<i>2 306 268,64</i>
<i>w tym UE</i>	<i>28 395,32</i>	<i>138 982,14</i>	<i>110 586,82</i>
w tym majątkowe	809 529,77	2 460 948,82	1 651 419,05
<i>w tym krajowe</i>	<i>809 529,77</i>	<i>2 200 741,53</i>	<i>1 391 211,76</i>
<i>w tym UE</i>	<i>0</i>	<i>260 207,29</i>	<i>260 207,29</i>

⁶⁹ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych jest zasadniczym aktem prawnym w zakresie finansów publicznych zawierającym, między innymi, kompleksowe regulacje dotyczące długu publicznego. Wprowadza niezbędną definicję, określa ogólne zasady zaciągania długu, emisji papierów wartościowych i zarządzania długiem skarbu państwa, a także procedury ostrożnościowe i sanacyjne. Art. 83. 1. Jednostki samorządu terytorialnego mogą zaciągać kredyty i pożyczki oraz emitować papiery wartościowe na: 1) pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego; 2) finansowanie planowanego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego; 3) spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych oraz zaciągniętych pożyczek i kredytów; 4) wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej.

RAPORT O STANIE GMINY - 2018

w tym udział subwencji ogólnej w dochodach całkowitych	23,38%	25,09%	36,95%
1.1.) Subwencja budż. państwa	6 605 096,00	8 108 457,00	1 503 361,00
1.1.1. w tym część oświatowa	5 056 838,00	5 143 260,00	86 422,00
1.1.2. w tym część wyrównawcza	1 508 012,00	2 915 462,00	1 407 450,00
1.1.3. w tym część równoważąca	40 246,00	49 735,00	9 489,00
w tym udział dotacji celowych państwa w dochodach całkowitych	37,40%	36,52%	30,37%
1.2.) Dotacje celowe budż. państw.	10 567 595,03	11 802 962,01	1 235 366,98
1.2.1. w tym krajowe	10 539 199,71	11 403 772,58	864 572,87
1.2.1.1. na zadania inwestycyjne	136 546,88	1 340 275,53	1 203 728,65
1.2.1.2. na zadania własne gmin	1 439 617,00	1 390 959,06	-48 657,94
1.2.1.3. na zadania zakresu adm. rząd.	8 963 035,83	8 672 537,99	-290 497,84
1.2.2. w tym UE	28 395,32	399 189,43	370 794,11
w tym, udział dochodów własnych w dochodach całkowitych	39,22%	38,39%	32,68%
1.3.) Dochody własne, w tym	11 079 681,69	12 409 228,22	1 329 546,53
art.4. ust.1. pkt.1 ustawy o dochodach			
1.3.1.) Podatki	4 834 381,11	5 457 390,88	623 009,77
art.4. ust.1. pkt.2 ustawy o dochodach			
1.3.2.) Opłaty	1 621 882,92	1 625 278,71	3 395,79
art.4. ust.2. ustawy o dochodach			
1.3.3.) podatek dochodowy os. fizycznych	2 840 539,00	3 281 043,00	440 504,00
art.4. ust.3. ustawy o dochodach			
1.3.4.) podatek dochodowy os. prawnych	54 677,62	76 360,20	21 682,58
art.4. ust.1. pkt.4 ustawy o dochodach			
1.3.5.) Dochody z majątku.	372 194,76	176 488,24	-195 706,52
art.4. ust.1. pkt.3, 5-12 ustawy o dochodach			
1.3.6.) Inne dochody	1 356 006,28	1 792 667,19	436 660,91

najważniejszymi jawią się wnioski o wzroście całkowitym budżetu o kwotę 4,1 mln zł w relacji do roku 2017. Wzrost ten w 71% (1,5 mln) wynika z wzrostu otrzymanej kwoty subwencji ogólnej, najszczególniej zaś części wyrównawczej a także z udzielonych dotacji celowych (1,2 mln). Część wyrównawczą otrzymują gminy, których wskaźnik podatkowy *per capita* „G” jest niższy niż 92% wskaźnika dochodów podatkowych dla wszystkich gmin „Gg”. W roku 2017 wskaźnik dochodów podatkowych gminy Węgorzyno wynosił $G = 91,82\%Gg$, a w roku 2018 relacja ta pogorszyła się znacząco i wyniosła $G = 76,97\%Gg$.

GMINY woj. zachodniopomorskiego z regresem dnochu podatkowego <i>per capita</i> do roku 2015.	Wskaźnik G na 2015 r.	Wskaźnik G na 2017 r.	Wskaźnik G na 2018 r.	Progres / Regres do 2018		Progres / Regres do 2015	
	Sporządzono wg danych o dochodach podatkowych za 2015 r.	Sporządzono wg danych o dochodach podatkowych za 2015 r.	Sporządzono wg danych o dochodach podatkowych za 2016 r.	[zł]	[%]	[zł]	[%]
OSTROWICH	1 179,20	1 090,14	1 012,95	54,40	105,4%	- 111,85	90,5%
WIERZCHOWO	2 855,20	1 457,24	1 250,37	174,23	113,9%	- 1 430,60	49,9%
PRZYBIERNÓW	1 449,39	1 439,47	1 290,59	86,07	106,7%	- 72,73	95,6%
STĘPNICA	3 857,21	1 527,87	1 651,74	32,37	102,0%	- 2 172,90	43,7%

RAPORT O STANIE GMINY - 2018

CEDYŃIA	1 764,82	1 774,93	1 536,10	150,40	109,8%	- 78,32	95,6%
CHOJNA	1 314,58	1 694,30	1 207,40	39,10	103,2%	- 68,08	94,8%
MORYŃ	1 358,68	1 275,52	1 169,40	- 4,57	99,6%	-193,85	85,7%
TRZCIŃSKO-ZDRÓJ	1 158,23	1 134,34	1 134,16	-13,39	98,8%	- 37,46	96,8%
WIDUCHÓWA	1 296,64	1 372,11	1 118,87	76,16	106,8%	- 101,61	92,2%
MIĘDZYZDRÓJE	2 689,88	2 379,06	2 498,95	184,60	107,4%	- 6,33	99,8%
ŚWIESZYNO	1 762,39	1 513,89	1 536,96	80,57	105,2%	-144,86	91,8%
NOWOGRÓDEK POMORSKI	1 304,23	1 302,64	1 139,86	123,50	110,8%	- 40,87	96,9%
NOWE WARPNO	13 578,08	2 364,78	1 665,34	485,47	129,2%	-11 427,27	15,8%
DOBRZANY	1 040,79	1 086,35	904,14	35,35	103,9%	- 101,30	90,3%
BORNE SULINOWO	1 476,28	1 569,92	1 364,02	71,23	105,2%	- 41,03	97,2%
DOBRA	1 135,08	1 159,53	960,18	9,91	101,0%	-164,99	85,5%
RADOWO MAŁE	1 234,31	1 308,17	1 145,61	6,83	100,6%	- 81,87	93,4%
WĘGORZYNO	1 371,78	1 466,04	1 284,31	38,57	103,00%	- 48,90	96,44%
	95,58%	91,82%	76,97%				
Wskaźnik G _g dla kraju	1 435,18	1 596,67	1 668,68	121,65	107,29%	355,15	124,75%

I choć to zmniejszenie, jest przyczyną wzrostu wartości subwencji wyrównawczej, tendencja ta nie jest dobrą z rozwojowego punktu widzenia. Dodatkowo wysokość subwencji wyrównawczej jest mocno uzależniona od wpłat części równoważącej subwencji ogólnej „tzw. Janosikowego” gmin posiadających dochody $G > 150\%G_g$ (średniego dochodu podatkowego dla wszystkich gmin w kraju). Na wysokość subwencji wyrównawczej wpływa także relacja gęstości zaludnienia gminy do średniej w kraju. W ostatnich dwóch latach gęstość zaludnienia liczona dla kraju nie zmieniła się i wynosi 123 os./km². Od kilku też lat mimo ujemnych wartości ruchu migracyjnego oraz ruchu naturalnego, osiągającego roczną sumaryczną wartość $\cong -50$ os./rok, gęstość zaludnienia gminy pozostaje jeszcze na niezmiennym poziomie i wynosi 28 os./km². Reasumując część poświęconą udziałowi subwencji w dochodach ogółem, szczególnie części wyrównawczej należy stwierdzić, że nie można planować długofalowej polityki rozwojowej opierając się na tej wielkości dochodowej. Jak wynika z publikacji wskaźnika G dla roku 2019, opublikowanego w IV kwartale 2018 roku, tendencja obniżania się jego relacji G jest utrzymana i wyniosła dla Gminy Węgorzyno 73,89%G_g.

Z analizy stawek podatkowych za badane lata oraz ich relacji do stawek określonych ustawowo wnioskować należy, że jedną z przyczyn takiego stanu rzeczy jest polityka podatkowa ustalona przez Radę Gminy. Dla przykładu, średnioważona jednostkowa stawka podatkowa od gruntów - dla roku 2017 - oscyluje wokoło 65% wartości stawek ustawowych i skutkuje zmniejszeniem dochodów własnych o kwotę -572 929,21 zł. W roku 2018 ten sam wskaźnik stawki jednostkowej wyniósł niecałe 85% i skutkuje zmniejszeniem -411 022,02

zł. Uwzględniając kompleksowo zastosowane przez Radę Gminy obniżenia stawek podatkowych od nieruchomości tj. od gruntów, budynków i budowli w roku 2017 pomniejszono dochody własne budżetu gminnego o kwotę –962 765,76 zł. Odpowiednio dla roku 2018 o kwotę –584 722,28 zł. Załączniki 20A-01 oraz 20A-02 pokazują skutki budżetowe w ujęciu poszczególnych podstaw podatkowych.

W relacji do roku 2017, a także – co wynika z przeprowadzonej jednocześnie analizy relacji lat wcześniejszych do siebie – w budżecie roku 2018 nastąpił niespotykany jak do tej pory wzrost dochodów własnych. Notowany na przestrzeni ostatnich 4 lat i ustabilizowany na *uśrednionym poziomie* dochód w kwocie 10,6 mln zł, w roku 2018 osiągnęły wartości 12,4 mln zł, i choć wzrost ten podyktowany był w poważnym zakresie zmniejszeniem różnicy stawek uchwalonych przez Radę Gminy do stawek ustawowych to na uwagę zasługuje

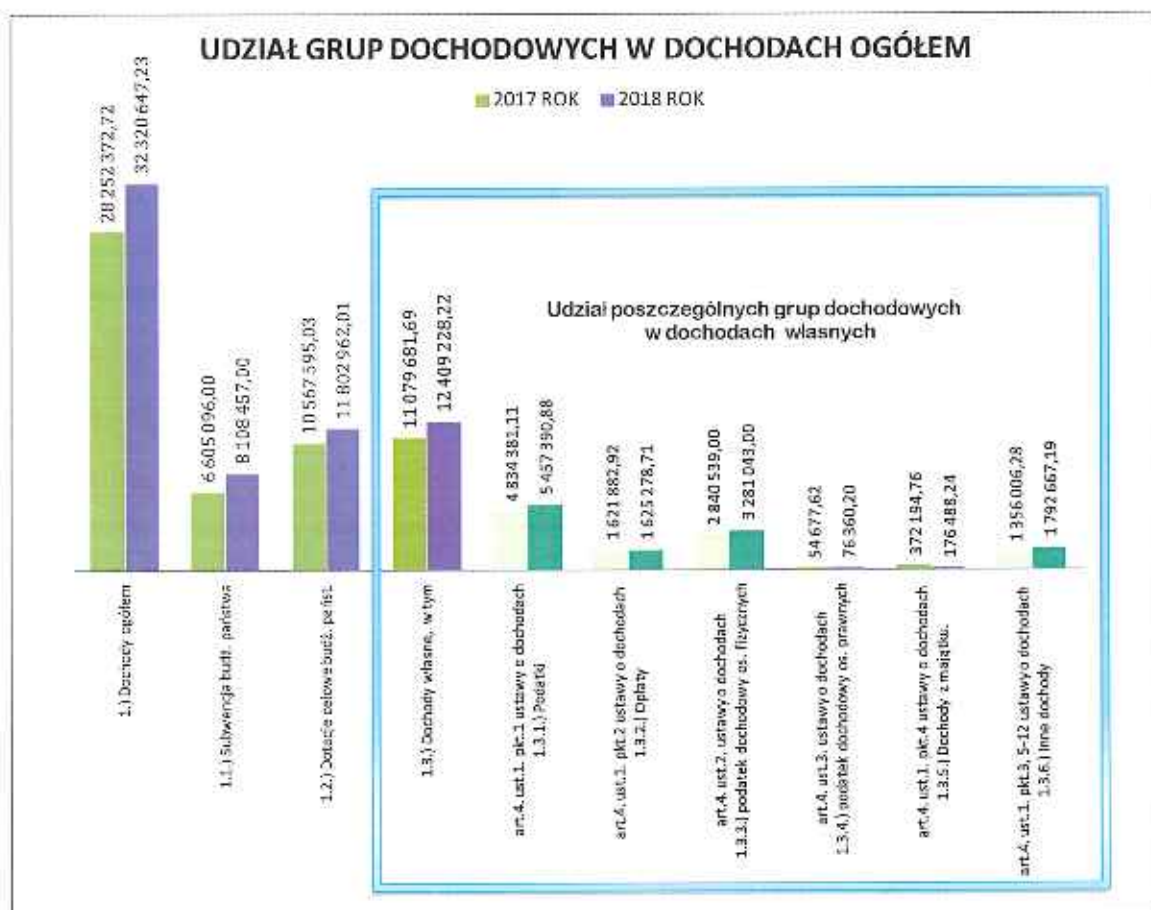
blisko 0,5 milionowy wzrost podatku dochodowego od mieszkańców i przedsiębiorców Gminy Węgorzyno (*PIT; CIT*). Szczegółowy wykaz kwot stanowiących o dochodzie własnym gminy zaprezentowany jest w pierwszej części opracowania.

Od zawsze, największą pozycją budżetową w zakresie dochodów własnych są podatki lokalne i stanowią niemal połowę wszystkich własnych dochodów. To szczególnie wrażliwa pozycja budżetowa jednak o dużych konsekwencjach dla całości. Wrażliwość dotyczy skutku społecznego który wywołują, natomiast z racji na konsekwencję która jest dwojakiego rodzaju, pozycję tą szczególnie należy racjonalizować. Ustawa wprowadza progi maksymalne dla wysokości podatku. Odchylenia od progów ustawowych są swego rodzaju ulgą podatkową, która pozbawia samorząd realnego dochodu własnego a nadto jest brana pod uwagę jako waga podczas obliczania subwencji wyrównawczej a właściwie wskaźnika G. Ustawa o dochodach jst wspomina o uwzględnianiu przy obliczaniu tzw. wskaźnika G skutków zmniejszenia stawek, ulg czy umorzeń. Gdyby skutki polityki podatkowej nie były uwzględnione w wyliczeniu, w sposób przewidziany w ustawie, samorządy byłyby wręcz „nagradzane” za swoje decyzje podatkowe (*zmniejszenie wpływów własnych byłoby częściowo rekompensowane zwiększoną subwencją*). Z

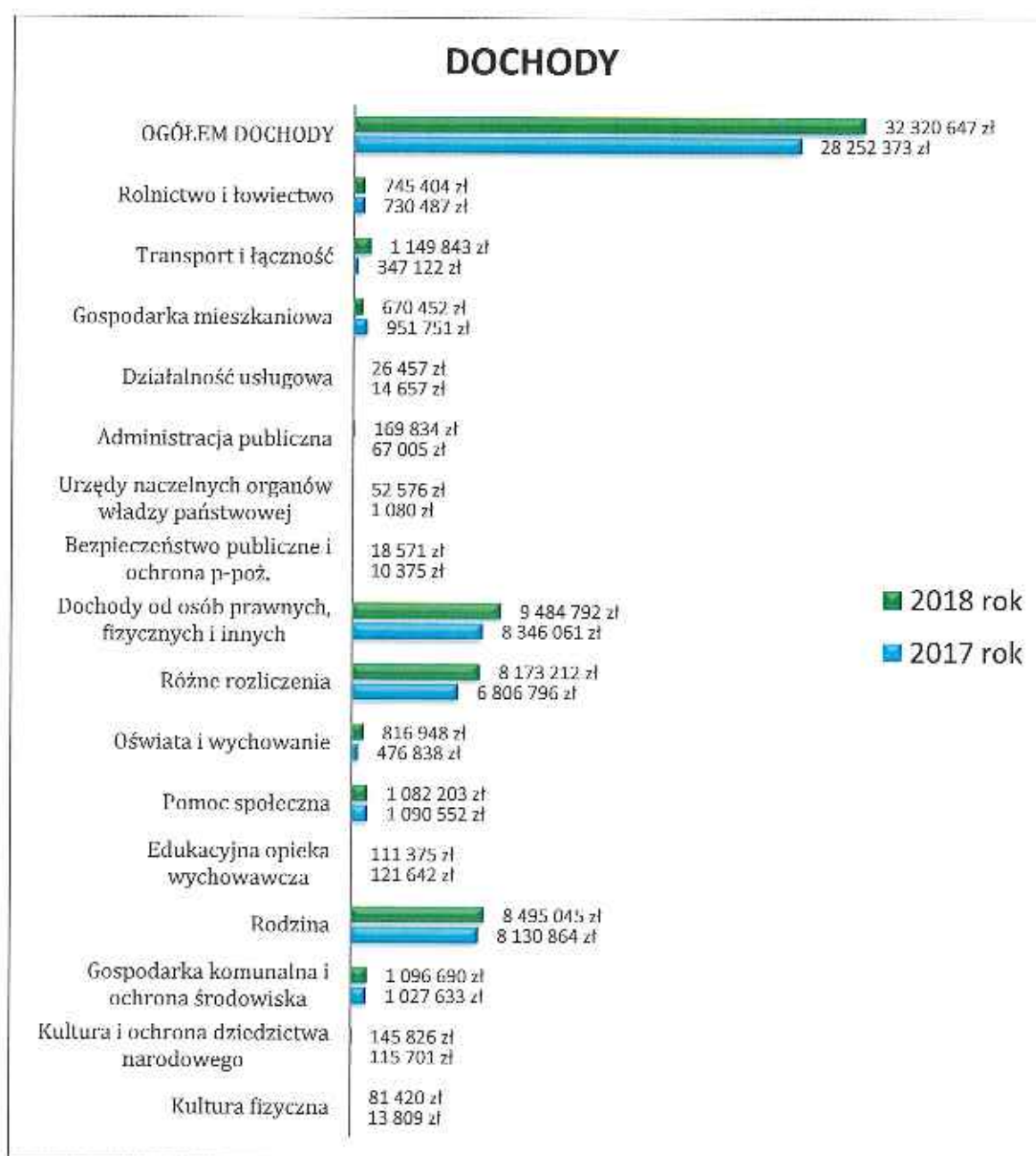
1.3.) Dochody własne, w tym	11 079 681,69	12 409 228,22	1 329 546,53
<i>Udział podatków lokalnych w dochodach własnych gminy</i>	43,6%	44,0%	46,9%
<i>art. 4. ust. 1. pkt. 1 ustawy o dochodach</i>			
1.3.1.) Podatki	4 834 381,11	5 457 390,88	623 009,77
<i>1.3.1.a.) Wpływy z podatku od nieruchomości</i>	2 894 952,39	3 522 997,39	628 045,00

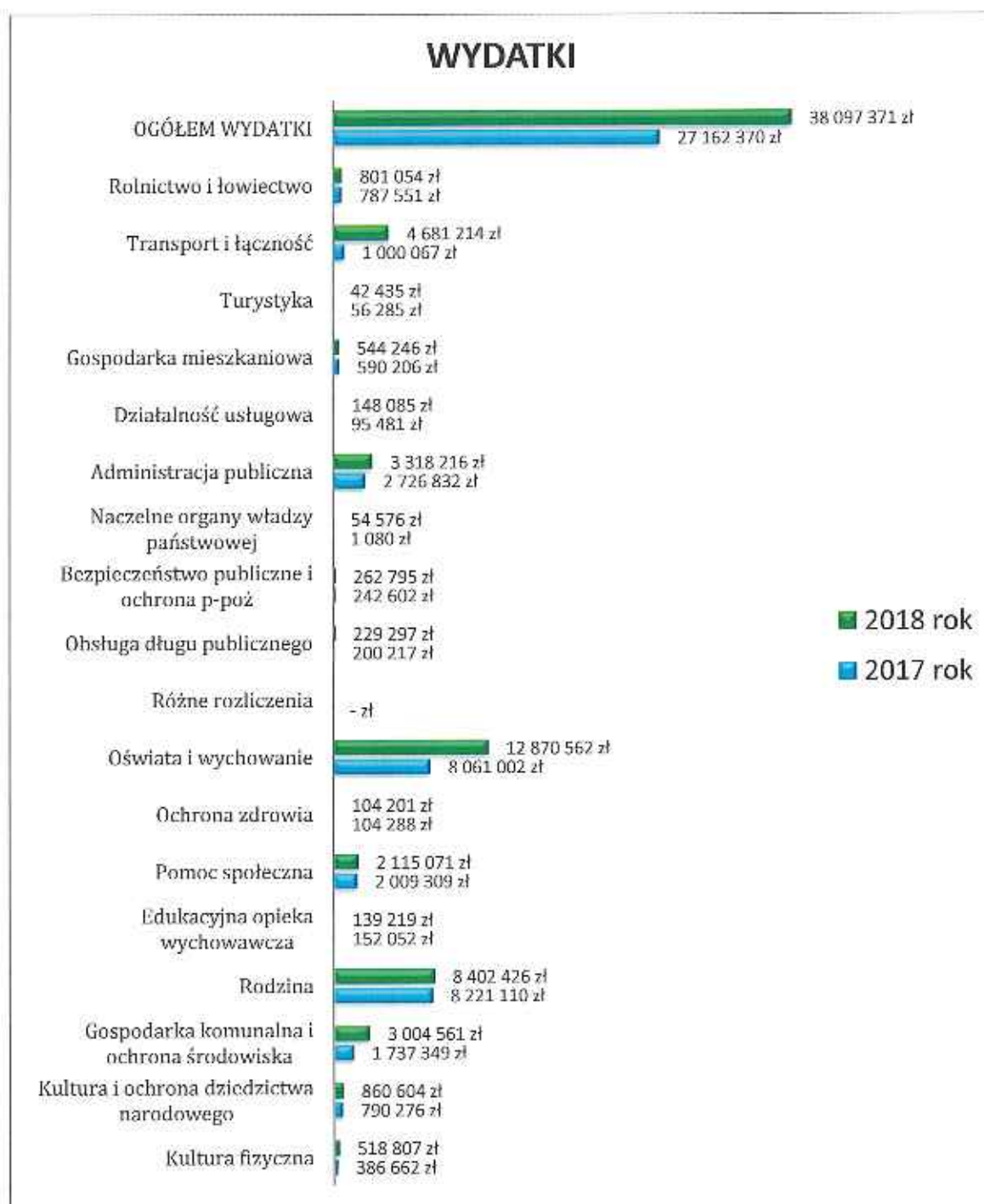
1.3.1.b.) Wpływy z podatku rolnego	1 302 317,95	1 201 458,07	-100 859,88
1.3.1.c.) Wpływy z podatku leśnego	191 132,87	199 755,18	8 622,31
1.3.1.d.) Wpływy z podatku od środków transportowych	265 776,75	280 141,50	14 364,75
1.3.1.e.) Wpływy z podatku od działalności gospodarczej osób fizycznych, opłacanego w formie karty podatkowej	1 255,00	1 844,00	589,00
1.3.1.g.) Wpływy z podatku od spadków i darowizn	9 115,79	26 275,46	17 159,67
1.3.1.h.) Wpływy z podatku od czynności cywilnoprawnych	169 830,36	224 919,28	55 088,92

Podstawowe, wyrażone w wartościach bezwzględnych wielkości budżetowe obrazujące wielkość strumieni finansowych z kierunkami ich pozyskiwania oraz wydatkowania w okresie badanych dwóch lat przedstawiają poniższe diagramy.

Analiza jednak struktury całości dochodów w kontekście udziału i wzajemnej relacji wszystkich grup dochodowych (także z uwzględnieniem okresów wcześniejszych) prowadzi do konstatacji, że następuje sukcesywnie zmniejszanie się relacji dochodów własnych do ogólnej kwoty dochodów budżetowych. Zjawisko to zauważane jako ogólna tendencja w kraju, szczególnie pośród gmin wiejskich i miejsko-wiejskich, utrudnia realizację niezależnych, suwerennych zgodnych z oczekiwaniami lokalnych społeczności - własnych polityk rozwojowych.

Dla rozumienia konstrukcji rocznych budżetów Gminy Węgorzyno ostatnich lat - przed przystąpieniem do wyciągania wniosków jednostkowych w oparciu o pojedyncze wielkości – należy zbadać intencję, która towarzyszy organowi wykonawczemu podczas konstrukcji rocznych budżetów. W okresie finansowania budżetów krajowych budżetem europejskim założeniem podstawowym władz lokalnych jest określenie spektrum potrzeb

danej wspólnoty oraz ustalenie gradacji ich ważności. Można powiedzieć, zbudowanie piramidy potrzeb a wszystko z uwzględnieniem szans sfinansowania ich pokrycia budżetem europejskim. Z uwagi, że priorytety gospodarczo-społeczne podlegające dofinansowaniu a ustalone podczas tworzeniu budżetu 2014-2020 podlegały zmianom, zatem by móc aplikować o środki zewnętrzne, gminy musiały stworzyć mechanizm umożliwiający im dostosowywanie się do tych zmiennych okoliczności. Poniższe zestawienie obrazuje efekt zaangażowania pracowników wszystkich wydziałów urzędu w aplikowanie środków zewnętrznych. Tabela przedstawia ośmioletni przekrój starań urzędu o środki zewnętrzne.

WARTOŚĆ ZAPLANOWANYCH I ZREALIZOWANYCH ZADAŃ PUBLICZNYCH Z DOFINANSOWANIEM BUDŻETU UE ZA LATA 2010 - 2018								
Rok	PROGRAMY INWESTYCJE			PROJEKTY MIĘKKIE			OGÓLEM (I+M)	
	Wartość planowanych inwestycji	Wartość zrealizowanych inwestycji	Wielkość Dofinansowania inwestycji	Wartość planowanych projektów	Wartość zrealizowanych projektów	Wielkość Dofinansowania projektów	Wartość wykonanych zadań	Wielkość Dofinansowania zadań
1	2	3	4	5	6	7	8	9
2018	18 421 275 zł	2 987 459 zł	1 077 950 zł	119 282 zł	83 505 zł	65 712 zł	3 070 964 zł	1 143 662 zł
2017	6 544 780 zł	766 958 zł	460 000 zł	1 032 948 zł	- zł	- zł	766 958 zł	460 000 zł
2016	3 370 134 zł	- zł	- zł	232 639 zł	- zł	- zł	- zł	- zł
2015	1 319 181 zł	426 347 zł	199 223 zł	24 938 zł	24 938 zł	10 200 zł	441 885 zł	209 423 zł
2014	4 752 571 zł	2 189 817 zł	1 345 184 zł	79 062 zł	79 062 zł	79 062 zł	2 268 879 zł	1 424 246 zł
2013	2 104 597 zł	2 104 597 zł	859 233 zł	396 188 zł	259 130 zł	228 573 zł	2 363 726 zł	1 087 806 zł
2012	803 278 zł	764 408 zł	490 970 zł	646 297 zł	646 297 zł	572 539 zł	1 410 704 zł	1 063 509 zł
2011	6 883 833 zł	6 883 833 zł	4 970 800 zł	255 289 zł	255 289 zł	240 711 zł	7 139 122 zł	5 211 512 zł
2010	5 622 728 zł	5 622 728 zł	1 348 465 zł	167 521 zł	167 521 zł	167 521 zł	5 790 249 zł	2 115 986 zł
Razem	49 822 476 zł	21 736 746 zł	11 351 825 zł	2 954 163 zł	1 515 741 zł	1 364 319 zł	23 252 486 zł	12 716 144 zł

W opublikowanym na połowę roku 2018 raporcie Głównego Urzędu Statystycznego wynika, że spośród 2477 gmin (łącznie z miastami i ośrodkami metropolitalnymi) Węgorzyno zajęło bardzo wysoką, 314 pozycję w dofinansowaniu zadań inwestycyjnych środkami unijnymi. W powiecie łobeskim jest gminą o najwyższym wskaźniku pozyskiwania środków pieniężnych oraz wstępuje w czołówce gmin zachodniego Pomorza.

RAPORT O STANIE GMINY - 2018

Powiat łobeski	Pozycja na liście
Węgorzyno	314
Łobez	665
Dobra	1149
Resko	1182
Radowo Małe	1979

dane na 30.VI.2018.

Gmina pozyskuje także środki unijne poprzez swoje uczestnictwo i zaangażowanie w związkach celowych, które z racji na realizację ponadgminnych zadań, mają dostęp do środków, które dla pojedynczej gminy byłyby niedosiegalne. W roku 2018 pozyskano w taki sposób - na rzecz Gminy Węgorzyno - dofinansowanie, które umożliwi zrealizować inwestycję wartości 13,75 mln zł. Środki pozyskał dla Gminy - Związek Miast i Gmin Pojezierza Drawskiego.

WARTOŚĆ ZADAŃ INWESTYCYJNYCH REALIZOWANYCH ZA POŚREDNICTWEM ZWIĄZKU MIAST I GMIN POJEZIERZA DRAWSKIEGO.		
Projekty w trakcie realizacji	INWESTYCJE	
	Wartość całkowita planowanych inwestycji	Wartość dofinansowania inwestycji
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
Wodnik II. Budowa kanalizacji sanitarnej w Runowie Pomorskim i Potchowie w Gminie Węgorzyno	5 134 481 zł	3 547 852 zł
<i>już poniesione wydatki 2015-2017</i>	<i>74 182 zł</i>	<i>50 898 zł</i>
<i>2019</i>	<i>3 238 394 zł</i>	<i>2 230 435 zł</i>
<i>2020</i>	<i>1 821 904 zł</i>	<i>1 266 519 zł</i>
Wodnik III. Rozbudowa i uporządkowanie systemu gospodarki wodnej w Gminie Węgorzyno.	5 149 810 zł	3 025 588 zł
<i>już poniesione wydatki 2015-2017</i>	<i>111 809 zł</i>	<i>74 802 zł</i>
<i>2019</i>	<i>3 356 302 zł</i>	<i>2 319 202 zł</i>
<i>2020</i>	<i>1 681 698 zł</i>	<i>631 585 zł</i>
Szuwarek. "Budowa kanalizacji sanitarnej w ulicach: Runowska oraz Nowy Świat w Węgorzynie.	3 468 122 zł	2 437 684 zł
<i>już poniesione wydatki 2015-2017</i>	<i>293 921 zł</i>	<i>244 130 zł</i>
<i>2019</i>	<i>2 116 596 zł</i>	<i>1 462 689 zł</i>
<i>2020</i>	<i>1 057 605 zł</i>	<i>730 865 zł</i>
OGÓLEM	13 752 412 zł	9 011 124 zł

To bardzo duża wartość dodana. Pełny wykaz wniosków złożonych przez urząd, wysokość wnioskowanych kwot oraz stan ich realizacji w okresie 2010 – 2018 zestawiono w załączniku nr 21.

Tak wysoki poziom zabiegania oraz wskaźnik skutecznego aplikowania jest przyczyną obecności w budżecie długu publicznego, jednak którego poziom jest znacznie poniżej dopuszczalnych prawem wskaźników. W roku 2017 gmina wspomagała realizację inwestycji kwotą kredytów wysokości 3.244.691 zł osiągając ogólny poziom zadłużenia wysokości 9.030.694 zł. Analogicznie dla roku 2018 kwoty te wyniosły 8.768.564 i 13.555.215 zł. Godnym podkreślenia jest wynegocjowany przez Gminę niski koszt zakupu kredytów w roku 2018 czego dowodzi relatywnie mały – w stosunku do wzrostu wartości kredytów - wzrost rocznej kwoty obsługi długu, który wyniósł 29.080 zł. Mimo tego wzrostu, w roku 2018 kondycja budżetu uległa poprawie co obrazuje relacja dopuszczalnych prawem wskaźników zadłużeniowych.

Wyszczególnienie obszarów analizy	2017 rok			2018 rok		
	PLAN	WYKONANIE	% wykonania	PLAN	WYKONANIE	% wykonania
PRZYCHODY	3.244.691 zł	3.244.691 zł	100,0%	8.768.564 zł	8.768.564 zł	100,0%
ROZCHODY	1.716.569 zł	1.716.569 zł	100,0%	2.415.597 zł	1.625.300 zł	67,3%
Dług publiczny	- zł	9.030.694 zł	X	- zł	13.555.215 zł	X
Obsługa długu	239.805 zł	200.217 zł	83,5%	300.000 zł	229.297 zł	76,4%
Wskaźnik długu dopuszczalnego	5,88 % na dopuszczalny 6,59%			4,24 % na dopuszczalny 6,74%		

Poza kategoriami wydatków stanowiących różnego rodzaju *dotacje*⁷⁰, których gmina udzieliła swoim jednostkom organizacyjnym oraz podmiotom sektora pozabudżetowego działającym na rzecz wykonywania zadań własnych

⁷⁰ Art. 130. 1. **Dotacje przedmiotowe** są to środki przeznaczone na dopłaty do określonych rodzajów wyrobów lub usług, kalkulowane według stawek jednostkowych. Art. 131. **Dotacje podmiotowe** obejmują środki dla podmiotu wskazanego w odrębnej ustawie lub w umowie międzynarodowej, wyłącznie na dofinansowanie działalności bieżącej w zakresie określonym w odrębnej ustawie lub umowie międzynarodowej. Art. 132. 1. Z budżetu państwa są finansowane inwestycje państwowych jednostek budżetowych. Ust. 2. Z budżetu państwa mogą być udzielane **dotacje celowe** na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji: 1) agencji wykonawczych; 2) instytucji gospodarki budżetowej; 3) innych państwowych osób prawnych, dla których zasady gospodarki finansowej określają odrębne ustawy; 4) jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych, na podstawie odrębnej ustawy; 5) w zakresie zadań zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym; 6) realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego jako zadania: a) własne, b) z zakresu administracji rządowej; 7) związanych z badaniami naukowymi lub pracami rozwojowymi.

Grupy zadań publicznych realizowanych przez Gminę	DOTACJE / SUBWENCJE	
	2017 rok	2018 rok
010 Rolnictwo i łowiectwo	37 194	24 405
600 Transport i łączność	0	0
630 Turystyka	0	0
700 Gospodarka mieszkaniowa	0	0
710 Działalność usługowa	0	0
750 Administracja publiczna	0	0
751 Urzędy naczelnych organów władzy państwowej	0	0
754 Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	6 900	9 850
757 Obsługa długu publicznego	-	-
758 Różne rozliczenia	0	0
801 Oświata i wychowanie	302 714	325 823
851 Ochrona zdrowia	0	0
852 Pomoc społeczna	50 000	50 628
854 Edukacyjna opieka wychowawcza	0	0
855 Rodzina	0	34 200
900 Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1 366	69 667
921 Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	218 000	221 000
926 Kultura fizyczna	240 000	250 000
Grupy wydatkowe OGÓLEM	856 174	985 572

oraz poza świadczeniami⁷¹ wypłacanymi na rzecz osób fizycznych, z których ok 93% to pomoc społeczna oraz rządowe programy wsparcia rodzin, istnieją jeszcze dwie kategorie wydatków, których struktura odzwierciedla adekwatność realizacji bieżącej polityki władz do realizacji polityki długofalowej określonej uchwałami oraz dokumentami strategicznym. Są to tzw. wydatki bieżące i wydatki majątkowe.

Świadczenia, to zadania na które gmina nie posiada wpływu bo ich finansowanie oparte jest - w ogromnej większości - o dotacje celowe budżetu państwa. Gmina otrzymuje te środki na realizację zadań bieżących, których wykonywanie należy do zakresu kompetencyjnego administracji rządowej.

⁷¹ Świadczenia na rzecz osób fizycznych obejmują wydatki budżetu kierowane, na podstawie odrębnych przepisów, bezpośrednio lub pośrednio do osób fizycznych, a niebędące wynagrodzeniem za świadczoną pracę. Źródło: Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t. j. DZ. U z 2013 r., poz. 885 ze zm.), art. 124 ust. 2. Jest to Jedna z grup wydatków budżetu wyodrębniona w ramach ustawowej systematyki wydatków obok: 1.) dotacji i subwencji, 2.) wydatków bieżących jednostek budżetowych, 3.) wydatków majątkowych, 4.) wydatków na obsługę długu, 5.) środków własnych Unii Europejskiej i współfinansowania projektów z udziałem środków Unii Europejskiej.

Grupy zadań publicznych realizowanych przez Gminę	ŚWIADCZENIA na rzecz os. fizycznych	
	2017 rok	2018 rok
010 Rolnictwo i łowiectwo	405	232
600 Transport i łączność	0	0
630 Turystyka	0	0
700 Gospodarka mieszkaniowa	0	0
710 Działalność usługowa	0	0
750 Administracja publiczna	149 420	151 881
751 Urzędy naczelnych organów władzy państwowej	0	27 687
754 Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	31 610	39 724
758 Różne rozliczenia	0	0
801 Oświata i wychowanie	338 042	250 728
851 Ochrona zdrowia	0	0
852 Pomoc społeczna	1 078 569	1 030 473
854 Edukacyjna opieka wychowawcza	152 052	139 219
855 Rodzina	7 828 317	7 454 030
900 Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	2 560	1 337
921 Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	95	148
926 Kultura fizyczna	300	225
Grupy wydatkowe OGÓŁEM	9 581 370	9 095 683

Jak wynika z tabeli, wysokość sumaryczna wypłacanych świadczeń na rzecz osób fizycznych bliska jest w gminnym budżecie sumie dochodów własne ustawowo przypisanych gminie. Zatem, można powiedzieć, że wielkość budżetu gminy nie musi świadczyć o jej kondycji finansowej ani nie może być miarą oceny realizacji polityki gminnej. Ocena własnej polityki finansowej, społecznej i gospodarczej gminy oparta powinna być na pomiarze jedynie wydatków bieżących i majątkowych a dodatkowo widzianych w pryzmacie wysokości dochodów własnych.

RAPORT O STANIE GMINY - 2018

Grupy zadań publicznych realizowanych przez Gminę	Wydatki <i>BIEŻĄCE</i>		Wydatki <i>MAJĄTKOWE</i>	
	2017 rok	2018 rok	2017 rok	2018 rok
010: Rolnictwo i łowiectwo	749 952	776 418	0	0
600: Transport i łączność	223 700	217 975	776 367	4 463 239
630: Turystyka	0	0	56 285	42 435
700: Gospodarka mieszkaniowa	489 098	544 246	101 109	0
710: Działalność usługowa	95 481	148 085	0	0
750: Administracja publiczna	2 571 677	2 859 248	5 735	307 087
751: Urzędy naczelnych organów władzy państw.	1 080	26 889	0	0
754: Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	173 571	203 221	30 521	10 000
758: Różne rozliczenia	0	0	0	0
801: Oświata i wychowanie	7 381 146	7 817 717	39 100	4 476 294
851: Ochrona zdrowia	104 288	104 201	0	0
852: Pomoc społeczna	880 740	1 033 971	0	0
854: Edukacyjna opieka wychowawcza	0	0	0	0
855: Rodzina	392 793	427 197	0	487 000
900: Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1 643 311	1 846 870	90 112	1 086 687
921: Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	478 091	539 798	94 089	99 657
926: Kultura fizyczna	121 602	137 031	24 760	131 551
Grupy wydatkowe OGÓŁEM	15 306 531	16 682 867	1 218 078	11 103 951

Jak można zauważyć z budżetów których łączne kwoty wykonanych wydatków wynoszą :

2017 – 28 252 372,72 zł

2018 – 32 320 647,23 zł

tylko -blisko- połowowa to wydatki bieżące, z których następną połowę pochłaniają wydatki na oświatę i wychowanie. Te ostatnie kompensowane miały być gminom przekazywanymi z budżetu państwa subwencjami oświatowymiej. Okazuje się jednak, że ich wysokość jest nieadekwatna do kosztów utrzymania oświaty, dodatkowo, z roku na rok, udział ten maleje. W roku 2017 wysokość subwencji oświatowej wyniosła 5.056.838 zł i stanowiła 68,51% kosztów jakie gmina poniosła na oświatę i wychowanie. W roku 2018 subwencja była nieco wyższa, i chociaż wyniosła 5.143.260 to koszty oświaty pokrywała mniejszym stopniu niż w

roku 2017., tj. w wysokości 65,79%. Próba właściwej oceny władz staje się jeszcze trudniejsza, gdy weźmiemy pod uwagę środki własne, którymi dysponuje lokalny samorząd. Dla Gminy Węgorzyno są to następujące wysokości kwot:

2017 – 10 826 461,56 zł

2018 – 12 013 101,07 zł

Zatem jak widać z powyższych zestawień kwot, zadania własne których wykonywanie nałożono ustawą są dalece niedoszacowane, na tyle nawet, że i wydatki bieżące gmin wspomagane muszą być różnego rodzaju dotacjami i subwencjami a realizacja wydatków majątkowych możliwa jest w zasadzie tylko, gdy samorząd „wychodzi sobie” pozyskanie środków z innych źródeł, z których najistotniejszym stał się budżet europejski. To bardzo zła tendencja dla samorządowych wspólnot, aby środki obcych budżetów stanowiły o sprawności i efektywności władz lokalnych.

Oceniając z konieczności relację badanych lat (2017 i 2018) w tych trudnych warunkach mierzonych małym udziałem środków własnych a koniecznością zabiegania o środki obce, których utrzymanie zawsze obarczone jest ryzykiem należy podkreślić, że w Gminie udaje się realizować politykę inwestycyjną prowadzącą do poprawy jakości życia swoich mieszkańców. Jest to możliwe dzięki wysokiej skuteczności aplikacyjnej środków pieniężnych z obcych budżetów. Mimo wzrostu wydatków bieżących w gospodarce komunalnej i ochronie środowiska szczególnie w zakupach materiałów, usługach remontowych oraz oświetleniu ulic, a także wzrostowi wydatków w administracji publicznej oraz oświacie, gdzie dominującą pozycją były wynagrodzeniach nauczycieli to wzrost ten na ogólną kwotę 1.376.337 zł można uznać za uzasadniony tak inflacją, jak też bardzo wysokim wzrostem wydatków majątkowych w roku 2018, które należało przygotować, dopilnować oraz nadzorować poprawność ich wykonania. Najważniejszymi inwestycjami opłacanymi z środków budżetu gminnego były budowy dróg, obiektów oświatowych oraz budowa infrastruktury wodno kanalizacyjnej. W roku 2018 zrealizowano inwestycji na łączną kwotę 11.103.950,57 zł, niemal 10-krotnie więcej niż w roku 2017. Ten znaczący skok inwestycyjny okupiony został wzrostem zadłużenia o kwotę 4.524.520,71 zł, jednak – co warto przypomnieć - niewielkim jedynie wzrostem obsługi długu w stosunku do roku ubiegłego bo tylko kwotą 29.080 zł. (patrz: tabela długu publicznego)

3.) Strategia gospodarcza.

Strategia gospodarcza to dokument którego podstawą prawną opracowania jest ustawa o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Dokument zawiera długofalowy program rozwoju gminy. Powinien być opracowany oraz zatwierdzony uchwałą rady gminy. W roku 2001, uchwałą nr XXX/318/2001 w dniu 1 czerwca przyjęto w Węgorzynie dokument pod nazwą „Strategia Rozwoju Gminy i Miasta Węgorzyna”. Określał on perspektywę rozwoju na lat 15. Zostały w nim określone kierunki w jakich gmina powinna się rozwijać. Choć dokument specyfikował i opisywał wiele dziedzin życia, łącznie z rynkiem pracy i wpływem władz lokalnych na ten rynek, to rozwój wielu - spośród zawartych i opisywanych dziedzin społeczno gospodarczych - jest niezależnych od bezpośredniego wpływu władz samorządu lokalnego na progres a nawet -w ogóle- na ich rozwój. Konstrukcja takich dokumentów uzależniona była i jest w dalszym ciągu od wymogów związanych z wdrażaniem funduszy strukturalnych i funduszu spójności. Z najważniejszych jednak, z zakresu zadań własnych gminy uwzględniono rozwój w infrastrukturę techniczną. Wyznaczono perspektywy rozwojowe dla zaopatrzenia mieszkańców w wodę, zbiorowego odprowadzania ścieków socjalno bytowych, gospodarki odpadami oraz rozwoju komunikacji i telekomunikacji. W zakresie infrastruktury społecznej spośród 7 ustalanych kierunków, położono nacisk na rozwój oświaty, sportu, rekreacji oraz gospodarki mieszkaniowej. Służba zdrowia, opieka społeczna czy rynek usług choć wspomniane i profilowane co do kierunków rozwoju, pozostają bardziej pod oddziaływaniem biernym samorządu (*stwarzania warunków*) a ich rozwój jest pochodną oddziaływania innych sfer życia społecznego. Spośród gospodarek wyróżniono i położono szczególny nacisk na rozwój dwóch dziedzin istotnych z punktu widzenia Gminy Węgorzyna: rolnictwo i turystykę.

Z uwagi, że fundusze europejskie są podstawą regulacji prawnej dla tego dokumentu oraz determinantą ich powstawania, najistotniej możemy ocenić realizację STRATEGI poprzez wydatki majątkowe widziane z jednej strony w pryzmacie otrzymywanych środków unijnych oraz dotacji budżetów krajowych a z drugiej strony wysokością przychodów, które są często instrumentem prefinansującym inwestycje oraz wkładem własnym do pozyskanych środków zewnętrznych. W zakresie badanych dwóch lat wydatki te kształtowały się następująco:

RAPORT O STANIE GMINY - 2018

Grupy zadań publicznych realizowanych przez Gminę	Ogółem wydatki MAJĄTKOWE		Dofinansowanie budżety krajowe		Dofinansowanie budżety UE	
	2017 rok	2018 rok	2017 rok	2018 rok	2017 rok	2018 rok
010: Rolnictwo i łowiectwo	0	0	0	0	0	0
600: Transport i łączność	776 367	4 463 239	330 920	1 149 843	0	1 944 114
630: Turystyka	56 285	42 435	0	0	0	0
700: Gospodarka mieszkaniowa	101 109	0	0	0	0	0
710: Działalność usługowa	0	0	0	0	0	0
750: Administracja publiczna	5 735	307 067	0	108 299	0	0
751: Urzędy naczelnych organów władzy państwowej	0	0	0	0	0	0
754: Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	30 521	10 000	7 760	0	0	0
758: Różne rozliczenia	0	0	0	0	0	0
801: Oświata i wychowanie	39 100	4 476 294	0	237 655	0	0
851: Ochrona zdrowia	0	0	0	0	0	0
852: Pomoc społeczna	0	0	0	0	0	0
854: Edukacyjna opieka wychowawcza	0	0	0	0	0	0
855: Rodzina	0	487 000	0	460 000	0	27 000
900: Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	90 112	1 086 687	0	0	0	11 500
921: Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	94 089	99 657	10 000	0	0	0
926: Kultura fizyczna	24 760	131 551	10 000	64 000	0	0
Grupy wydatkowe OGÓLEM	1 218 078	11 103 951	358 670	2 019 797	0	1 982 614

W roku 2017 na ogólną wartość zrealizowanych inwestycji w kwocie 1.218.078 zł udział wszystkich środków zewnętrznych wyniósł 29,45% i stanowił 358.670 zł. W roku 2018 zrealizowano inwestycji na łączną kwotę 11.103.951 zł, a udział finansowania środkami zewnętrznymi wyniósł 36,04% co stanowiło 4.002.410 zł. Ten wysoki stopień skuteczności aplikacyjnej niejako skutkowałam przymusem wzrostu zadłużenia, gdyż jest oczywiste, że przy całkowitej rocznej wartości dochodów własnych na poziomie 12 mln nie można wszystkiego przeznaczyć na inwestycje, a tak wyglądać by miała sytuacja dla roku 2018. Skuteczność aplikacyjna, z której słynie Gmina Węgorzyno (*patrz: raport GUS za 2018*) spośród zalet, że gmina otrzyma darmowe środki pieniężne posiada jedną wadę mianowicie, konieczność wniesienia podobnej wartości udziału wkładu własnego. Konstatując powyższe wnioskiem można powiedzieć, że gmina „zakupiła” dalsze darmowe środki pieniężne wysokości 4.002.410 zł dofinansowaniem o kwotę 4.524.520,71 zł. To bardzo pozytywna relacja zważywszy na fakt, że jednocześnie poza 5-letnimi zadaniami inwestycyjnymi objętymi wieloletnią prognozą

finansową, wykonanymi na kwotę 4.558.241,54 zł, równoległe zrealizowano 25 jednorocznych zadań inwestycyjnych na ogólną wartość 6.545.709,03 zł. Rozkład kosztów jaki można zaobserwować dla badanych lat, a także co wynika z analizy kosztów lat ubiegłych gmina sukcesywnie i konsekwentnie realizuje zadania wskazane w strategii. W zakresie rozwoju telekomunikacji podnoszonej przez Strategię jako bardzo istotną dla przyszłości dziedzinę życia mieszkańców, gmina Węgorzyno jest bardzo nieliczną spośród wszystkich gmin Pomorza Zachodniego która posiada własne operatorstwo na dostarczanie internetu. W roku 2014 oddana została do użytkowania inwestycja gminna budowy kanalizacja sieci szerokopasmowej obejmująca rozległy teren Gminy. Decyzją Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej nr DDRT-WWS-6172-39/14 (23) z dnia 29 czerwca 2015 roku, Gmina otrzymała zgodę na świadczenie usługi dostępu do internetu za pomocą sieci przewodowej światłowodowej i bezprzewodowej. Poprzez zbudowanie 62.188 mb kanalizacji światłowodowej oraz 20 bezprzewodowych punktów dostępowych stała się pionierem w tej dziedzinie. *Załącznik nr 22* obrazuje lokalizację dostępowych punktów bezprzewodowych na terenie gminy. Właśnie mija okres trwałości tego projektu, zatem jest już w planach wdrożenie procedur powodujących utworzenie własnego podmiotu gospodarczego. Bardzo dobrze wygląda w tym względzie nasycenie terenu gminy usługami teleinformatycznymi innych operatorów. Swoje stacje przekaźnikowe pobudowali tacy operatorzy jak: PLAY, Orange, PLUS, T-mobile. *Załącznik 22A* obrazuje stan nasycenia terenu gminy takimi stacjami.

Rokrocznie budowane są także kolejne setki metrów sieci kanalizacji sanitarnej, wodociągowej oraz realizowane są budowy i przebudowy dróg lokalnych. Kwoty wydatków majątkowych wykazane w powyższej tabeli obrazują realizowane kierunki polityki społecznej i gospodarczej. Rodzaje realizowanych wieloletnich oraz zrealizowanych jednorocznych inwestycji dla badanych lat wyszczególniono w *załączniku nr 23A i B*.

Rodzaj realizowanych inwestycji odpowiada nadal ogólnym kierunkom wyznaczonym w strategii, która –niestety– jest już dokumentem przestarzałym i wymagającym dalekich korekt.

4.) Polityka w zakresie realizacji ładu przestrzennego.

Ład przestrzenny w Gminie regulowany jest poprzez wydawanie decyzje o warunkach zabudowy. Powstają one w oparciu o wykonywanie analizy obszaru

przylegającego do nowopowstającego obiektu budowlanego. W zakresie wyznaczania ładu przestrzennego, gmina sukcesywnie dokonuje aktualizacji dokumentu jakim jest Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowanie Przestrzennego. Obecnie obowiązujące, powstało i zostało przyjęte uchwałą Nr XVII/163/2012 Rady Miejskiej w Węgorzynie w dniu 28 czerwca 2012 r. Studium sporządza się dla całego obszaru będącego w granicach administracyjnych gminy, a jego ustalenia są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych. Zasadniczym celem studium jest umożliwienie prowadzenia spójnej polityki przestrzennej, powiązanej z rozwojem gospodarczym i społecznym, z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju. Niniejszy dokument wskazuje potencjał rozwoju przestrzennego, możliwości zagospodarowania nowych terenów oraz stopień przekształceń istniejącego zagospodarowania, a także konieczność ochrony obszarów i obiektów wartościowych. W związku z powyższym studium może stanowić swoistą ofertę promocyjną dla potencjalnych inwestorów. Z uwagi, że w myśl ustawy⁷² o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym przy sporządzaniu studium uwzględnia się uwarunkowania wynikające z dokumentów planistycznych opracowanych na szczeblu krajowym (*konceptji przestrzennego zagospodarowania kraju*), wojewódzkim (*strategii rozwoju i planie zagospodarowania województwa*) oraz strategii rozwoju gminy konieczna stała się weryfikacja posiadanego przez Gminę studium. Dokument taki zlecono do opracowanie. Obecnie znajduje się on w końcowej fazie opracowania. Uwzględnia on już strukturę urbanistyczną miasta która jest wypadkową istniejących barier funkcjonalnych, wyznaczających możliwe kierunki rozwoju przestrzennego miasta. Należą do nich: zbiorniki wodne, trasa drogi krajowej oraz wojewódzkiej, a także linia kolejowa. Budowa przestrzenna miasta nie jest zwarta i odznacza się występowaniem dużej ilości terenów otwartych w postaci zbiorników wodnych, terenów zieleni wysokiej oraz terenów rolniczych. Większość zabudowy Węgorzyna zlokalizowana jest pomiędzy Jeziorem Węgorzyno i Zbiornikiem Połchowskim. Zabudowania znajdują się głównie bezpośrednio przy głównych ciągach komunikacyjnych i charakteryzują się silnym zróżnicowaniem funkcjonalnym. Strukturę zabudowy miasta można podzielić na 3 części: północną, centralną i południową, które wyznacza korytarz drogi krajowej oraz linii kolejowej. W południowej części miasta dominuje zabudowa jednorodzinna z dużym udziałem zieleni. Część środkowa miasta obejmuje intensywniejszą zabudowę mieszkaniową (jednorodzinną i wielorodzinną), a także

⁷² Zgodnie z art. 9 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Lj. Dz. U. z 2018 r. poz. 1945) studium nie stanowi aktu prawa miejscowego, jest jednak podstawowym dokumentem planistycznym kształtującym politykę przestrzenną oraz wyznaczającym kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy.

liczne niewielkie tereny przemysłowe (zlokalizowane głównie w sąsiedztwie terenów kolejowych, za wyjątkiem zakładu z materiałami drewnopochodnymi) oraz usługowe, w tym usługi publiczne. Północną część miasta, ograniczoną od południa i wschodu linią kolejową, tworzy zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna wraz z ogrodami działkowymi oraz zabudowa jednorodzinna. Drobne tereny przemysłowe rozproszone są w części centralnej miasta. Z takiej sytuacji przestrzennej mogą wynikać konflikty przestrzenne między sąsiadującymi ze sobą terenami mieszkaniowymi i przemysłowymi. Większe obszary przemysłowe zlokalizowane są na obrzeżach miasta. Część wiejska gminy charakteryzuje się występowaniem rozproszonej zabudowy jednorodzinnej i zagrodowej, tworzącej niewielkie skupiska zabudowy, której towarzyszy zieleni wysoka. Większość sołectw posiada swoje lokalne ośrodki usługowe, o stopniu wykształcenia na ogół proporcjonalnym do potencjału osadniczego jednostki. Komunikację między miejscowościami zapewnia rozbudowany układ komunikacyjny. *Załącznik nr 24.*

Gmina sporządziła w roku 1999 dwa małe plany przestrzenne. Są to:

<i>l.p.</i>	Przedmiot i zakres ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	Nr uchwały i data jej podjęcia przez radę miejską w Węgorzynie	Nr dziennika urzędowego województwa zachodniopomorskiego.	Powierzchnia objęta planem [ha]
1	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Węgorzyno - miejscowość Przytoń (obręb geodezyjny Przytoń)	Uchwała Nr XVI/168/99 z dnia 29.12.1999r.	Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 8, poz. 80 z dnia 14.02.2000r.	20,97
2	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Węgorzyno - miejscowość Cieszyno	Uchwała Nr XVI/169/99 z dnia 29.12.1999r.	Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 10, poz. 107 z dnia 25.02.2000r.	13,3

oraz podjęła jedną uchwałę o przystąpieniu do sporządzenia planu

1	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu działki o nr ewid. 72/4 położonej w obrębie Stare Węgorzynka oraz jej otoczenie w gminie Węgorzyno	Uchwały Nr XXVII/270/09 z dnia 29.01.2009 r.	15,98
---	--	--	-------

Z uwagi na małą ilość wydawanych rocznie decyzji, których ilość waha się w granicach 35 do 50 sztuk, nie jest uzasadnione na obecnym etapie zlecanie wykonania planu przestrzennego z racji na ogromne koszty jego opracowania. Gmina wdrożyła w roku 2018 internetowy system ewidencji wydawanych decyzji, którego efekty można już śledzić na stronie internetowej <http://wegorzyno.e-mapa.net/>.

RODZAJ DECYZJI O WARUNKACH ZABUDOWY	2015	2016	2017	2018
-------------------------------------	------	------	------	------

decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego	8	4	8	5
decyzje dotyczące zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	1	0	0	0
decyzje dotyczące zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	16	16	23	25
decyzje dotyczące zabudowy usługowej	2	4	1	3
decyzje dotyczące innej zabudowy	24	10	14	17
RAZEM	43	34	46	50

Koszty ogólne poniesione na kształtowanie ładu przestrzennego w zakres których wchodzi opracowanie studium oraz koszty usług architektów sporządzających decyzje o warunkach zabudowy oraz decyzje lokalizacji celu publicznego wyniosły w badanych latach 79.916,84 zł, z czego w roku 2017 wydatkowano kwotę 18.634,5 zł a w roku 2018 kwotę 61.282,34 zł.

5.) Zasoby materialne gminy.

Na przestrzeni wszystkich lat działań organów publicznych, w zasobie majątkowym Gminy Węgorzyno, będących w zarządzaniu jej władz publicznych, na koniec 2018 roku notuje się majątek trwały ogólnej wartości 77.429.185 zł. Uwzględniając najstarsze księgowania zawiadczane w gminnych księgach rachunkowych, całkowita wartość umorzeń tego majątku wyniosła na koniec 2018 roku 25.591.235 zł. Spośród rodzajów środków trwałych, które postawione są do dyspozycji Wspólnoty wymienić należy: grunty, budynki, budowle, kotły, maszyny urządzenia ogólnego stosowania, sprzęt ratownictwa i ochrony p-poż, urządzenia techniczne, środki transportowe, narzędzia, przyrządy i ruchomości. Wartość środków trwałych pozostaje w korelacji z realizowanymi przez Gminę inwestycjami i jest miernikiem rozwoju. Jak pokazują zestawienia kosztów majątkowych, rok 2018 był bardzo udanym, w zakresie wzmocnienia gminnego stanu posiadania. Złożyło się na to zakończenie kilku ważnych inwestycji realizowanych przez Gminę, spośród których najważniejszymi były drogi gminne, obiekt przedszkola oraz wybudowane dalsze odcinki sieci wod - kan.

Wartość wszystkich gminnych środków trwałych, z podziałem na grupy oraz przeznaczeniu któremu służą przedstawia załącznik nr 26. Jak widać z niego, aż 94% wartości wszystkich środków trwałych stanowią trzy grupy ewidencyjne: grunty, budynki i budowle, których łączna wartość ewidencyjna wynosi 72.953.563 zł. Były one przejmowane, kupowane bądź wytwarzane celem realizacji różnych potrzeb społecznych. Pośród gruntów, których wartość księgowa wynosi 11,39 mln zł znajdują się cenne nieruchomości gruntowe

nie będące drogami, które stanowią potencjalną bazę lokalizacji inwestycji. *Załącznik nr 25* wyszczególnia oraz obrazuje lokalizację takich nieruchomości. Do najważniejszych z punktu widzenia udziału środków trwałych, jak pokazuje załącznik, należała gospodarka ściekowa. Do osiągnięcia jej celów zaangażowanych jest obecnie 21,5 % wszystkich środków trwałych wytworzonych przez Gminę co stanowi wartość 16.615.252 zł, z czego 11.480.385 zł przekazano umowami Wodociągom Zachodniopomorskim.

Poza konkretnie ewidencjonowanym majątkiem trwałym, Gmina jako obszar urbanistyczny stanowi – sama w sobie - wartość majątkową. Jej ochrona zabezpieczona już jest opracowanym w roku 2017 Programem rewitalizacji przyjętym przez Radę Gminy uchwałą XXIX/240/2017. Wyznaczono w nim obszary, które w części lub całości uznano za zdegradowane oraz wyznaczono te które podlegać będą rewitalizacji. Obszar rewitalizacji to całość lub część obszaru zdegradowanego. Wyznaczono je jako obszar zabudowany w obszarze zdegradowanym w oparciu o największą kumulację zjawisk problemowych oraz posiadanych potencjałów rozwojowych. Rewitalizacją objęte są: Lesięcín, Przytoń, Sarnikierz oraz Wiewiecko. Spośród pilnych przedsięwzięć wymagających realizacji na obszarze rewitalizowanym w aspekcie społecznym wymienić należy: stworzenie ciekawej oferty kulturalnej dla dzieci i młodzieży z powodu braku tam domu czy ośrodka kultury, organizowanie szkoleń z zakresu rozwijania kompetencji oraz stworzenie systemu efektywniejszego wykorzystania istniejącego w gminie światłowodów. Natomiast spośród pilnych przedsięwzięć wymagających realizacji na obszarze rewitalizowanym w aspekcie gospodarczym wymienić należy: przyciągnięcie nowych przedsiębiorców do regionu (*stworzenie nowych miejsc pracy*); rozwijanie turystyki i agroturystyki (*zagospodarowanie terenu wokół jezior*); tworzenie nowych produktów lokalnych – (*typu „Lato z węgorem”*); budowa lub remonty świetlic wiejskich; budowa wodociągów i kanalizacji sanitarnej; zagospodarowanie istniejących parków oraz terenów zielonych (*parki podworskie i popegeerowskie*).

Wg gminnego zasobu środków trwałych, na 31.12.2018 rok gminny zasób nieruchomości budynków oraz lokalami mieszkalnymi przedstawia się następująco.

- Lokal mieszkalny nr 7 Połchowo 22
- Lokal mieszkalny nr 7 Mieszewo 54
- Lokal mieszkalny nr 7 Runowo Pom. Ul. Kolejowa 5
- Lokal mieszkalny nr 6 Runowo 59
- Lokal mieszkalny nr 6 Mieszewo 54
- Lokal mieszkalny nr 6 Runowo Pom. ul. Kolejowa 6

- Lokal mieszkalny nr 5 Runowo 59
- Lokal mieszkalny nr 5 Os. Słoneczne 33
- Lokal mieszkalny nr 5 Os. Słoneczne 31
- Lokal mieszkalny nr 4 Runowo Pom. ul. Kolejowa 5
- Lokal mieszkalny nr 4 Runowo Pom. ul. Kolejowa 3
- Lokal mieszkalny Nr 4 Runowo Pom. ul. Kolejowa 10
- Lokal mieszkalny nr 3 Runowo Pom. ul. Kolejowa 5
- Lokal mieszkalny nr 3 Runowo Pom. ul. Kolejowa 3
- Lokal mieszkalny Nr 3 Runowo Pom. ul. Kolejowa 20
- Lokal mieszkalny Nr 2a Runowo Pom. ul. Kolejowa 16
- Lokal mieszkalny nr 2 Runowo Pom. ul. Połchowska 14
- Lokal mieszkalny nr 2 Runowo Pom. ul. Kolejowa 13
- Lokal mieszkalny Nr 1 Runowo Pom. ul. Kolejowa 12
- Lokal mieszkalny 5 Runowo Pom. ul. Węgorzyńska 28
- Lokal mieszkalny 4 Runowo Pom. Kolejowa 16
- Lokal mieszkalny 33/5 Os. Słoneczne
- Lokal mieszkalny 31/5 Os. Słoneczne
- Lokal mieszkalny 3 bud.22 Połchowo
- Lokal mieszkalny 2 bud.13 Gardno
- Lokal mieszkalny Runowo nr 6 Kolejowa 5
- Dom Nauczyciela Węgorzyno ul. Grunwaldzka 2a
- Budynek mieszkalny Wiewiecko po szkole 15
- Budynek mieszkalny Wiewiecko 3
- Budynek mieszkalny Wiewiecko 24
- Budynek mieszkalny Wiewiecko 22
- Budynek mieszkalny W. Szymborskiej 3
- Budynek mieszkalny Kąkolewice 18a
- Budynek mieszkalny ul. W. Szymborskiej10
- Budynek mieszkalny ul. Szkolna 2
- Budynek mieszkalny ul. Runowska 40
- Budynek mieszkalny ul. Runowska 2
- Budynek mieszkalny ul. Runowska 18
- Budynek mieszkalny ul. Pionierów 3
- Budynek mieszkalny ul. Mickiewicza2
- Budynek mieszkalny ul. Łąkowa 2
- Budynek mieszkalny ul. Kościuszki 33
- Budynek mieszkalny ul. Kościuszki 32
- Budynek mieszkalny ul. Kościuszki 31
- Budynek mieszkalny ul. Kościuszki 21
- Budynek mieszkalny ul. Drawska 8
- Budynek mieszkalny ul. Drawska 4
- Budynek mieszkalny ul. Drawska 16
- Budynek mieszkalny ul. Drawska 13
- Budynek mieszkalny ul. Strzelecka 5-6
- Budynek mieszkalny ul. Runowska 43
- Budynek mieszkalny ul. Runowska 3a
- Budynek mieszkalny ul. Runowska 3

- Budynek mieszkalny ul. Runowska 27
- Budynek mieszkalny ul. Runowska 16
- Budynek mieszkalny ul. Runowska 15
- Budynek mieszkalny ul. Runowska 14a
- Budynek mieszkalny Runowo ul. Połchowska 12
- Budynek mieszkalny ul. Przemysłowa 2
- Budynek mieszkalny Połchowo 9 w 3/4cz.
- Budynek mieszkalny Połchowo 18
- Budynek mieszkalny nr 10-12-14 Os. Słoneczne
- Budynek mieszkalny ul. Mickiewicza 10
- Budynek mieszkalny ul. Ks. F. Sosnowskiego 3
- Budynek mieszkalny ul. Ks. F. Sosnowskiego 5
- Budynek mieszkalny ul. Ks. F. Sosnowskiego 4
- Budynek mieszkalny ul. Kopernika 11
- Budynek mieszkalny ul. Grunwaldzka 25
- Budynek mieszkalny ul. Grunwaldzka 16
- Budynek mieszkalny Dłusko 18
- Budynek mieszkalny Chwarstno 25
- Budynek mieszkalny 3 rodzinny Przytoń 19
- Budynek mieszkalno - gospodarczy ul. Mickiewicza 12

W wyniku posiadanego zasobu mieszkaniowego gmina osiąga dochody do budżetu gminnego. W roku 2017 dochód z tytułu posiadania takiego zasobu wyniósł 951.751,06 zł, z czego blisko połowa to dochód majątkowy pochodzący z wpłat z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego oraz nabycia prawa własności i prawa użytkowania wieczystego. Wyniósł on 445.964,76 zł. W roku 2018 dochód całkowity wyniósł 670.452,31 zł a dochód majątkowy z sprzedaży bądź prawa do wieczystego użytkowania wyniósł 176.488,24 zł z czego 23.299,40 pochodziło z sprzedaży kolejnych 4 lokali.

Tak duży zasób mieszkaniowy generuje także bieżące koszty jego utrzymywania. Rocznie oscylują one w kwocie około 0,5 mln zł. Same koszty usług remontowych tych obiektów wraz z niezbędnymi zakupami materiałów i wyposażenia wyniosły w roku 2017 kwotę 142.770,47 zł a w roku 2018, 219.510,21 zł. Dokonując porównań dochodów majątkowych oraz wydatków na odtworzenie tej substancji materialnej z ostatnich 4 lat, rachunek ten dla gminy Węgorzyno okazuje się być dodatnim. Dochody majątkowe za ostatnie 4 lata wyniosły sumarycznie 948.839,41 zł a nakłady na odtworzenie w postaci usług remontowych oraz zakupów materiałów i wyposażenia wyniosły 485.073,45 zł. Pozostaje otwartym pytaniem czy aby nie istnieje konieczność większych wydatków na utrzymanie czy podtrzymanie posiadanego zasobu mieszkaniowego. Jednak, jeżeli nawet odpowiedź ta jest twierdząca to należy nadmienić, że zrealizowana w tym aspekcie polityka utrzymania, eksploatacji, remontów i modernizacji dla obu okresów jest znacznie wyższa od wyznaczonej władzy wykonawczej uchwałą Nr VI/37/2015 Rady Miejskiej w Węgorzynie z dnia 26 marca 2015 r. w sprawie uchwalenia wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem

Gminy Węgorzyno. Program ten zakładał nakłady całkowite utrzymania i eksploatacji zasobu wraz z kosztami remontów w wysokości średnio 270 tys. zł rocznie. Koszty te jednak okazały się znacznie wyższe.

2017 rok		2018 rok	
Program	Wykonanie	Program	Wykonanie
274.000 zł	590 206,36 zł	264.000 zł	544 246,38 zł
Wydatki bieżące	489 097,71	Wydatki bieżące	544 246,38 zł
Wydatki majątkowe	101 108,65	Wydatki majątkowe	0,00 zł

Gmina sukcesywnie wyprzedaje swój zasób mieszkaniowy realizując postanowienia rozdziału IV uchwały w sprawie uchwalenia wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Węgorzyno. Gmina nie posiada planu wykorzystania zasobu nieruchomości gminnych. Jego rolę w zakresie zasobu mieszkaniowego pełni plan gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminnym. W zakresie innych, pozostałych nieruchomości gminnych urząd sporządził wykazy takich nieruchomości. Wydzielone zostały grunty możliwe do przekształcenia oraz lepszego wykorzystania i plan taki stworzy po zatwierdzeniu przez Radę Gminy studium zagospodarowania. Obecnie gruntów będących własnością Gminy dla których należy rozważyć stworzenie prawnych warunków ich przeznaczenia i wykorzystania, na terenie wiejskim jest ~202,4 ha, w terenie zaś miejskim 48,1 ha. W terenie wiejskim spośród 637,7184 ha powierzchni wszystkich nieruchomości będących własnością Gminy, ich wykorzystanie przedstawia się następująco.

- 341,2052 Drogi
- 5,4100 Cementarze
- 1,4252 Świetlice
- 4,4448 Hydrofornie
- 1,2500 Plac zabaw
- 0,1100 Remizy strażackie
- 1,0488 Boiska
- 1,2103 Szkoła
- 0,6563 Oczyszczalnia
- 0,8700 Składowisko odpadów
- 0,5800 Kopalnia
- 37,2661 Parki dworski i popegeerowskie
- 1,1584 Tereny mieszkaniowe
- 1,4748 Tereny przemysłowe
- 0,8917 Tereny zurbanizowane bądź w trakcie zabudowy
- 0,8734 Inne tereny zabudowane
- 4,0735 Tereny rekreacyjno wypoczynkowe
- 16,9014 Tereny kolejowe
- 14,4365 Wody, rowy
- 202,4320 Role, łąki, pastwiska, nieużytki**

Na terenie miasta natomiast gmina posiada 109,5324 ha powierzchni wszystkich nieruchomości a ich wykorzystanie przedstawia się jak poniżej.

15,1665	Drogi [dr]
6,821	Tereny mieszkaniowe [B]
0,0371	Tereny przemysłowe [Ba]
3,6344	Terenu inne, zabudowane [Bi]
8,3786	Terenu zurbanizowane, niezabudowane [Bp]
8,8618	Tereny rekreacyjno wypoczynkowe [Bz]
0,3886	Tereny kolejowe [Tk]
16,6457	Kombinacje poszczególnych rodzajów terenów
1,4873	Wody, rowy
48,1114	Role, łąki, pastwiska, nieużytki

Gmina Węgorzyno w ramach Wojewódzkiego programu opieki nad zabytkami na lata 2013-2017 oraz Planu Województwa Zachodniopomorskiego, objęta jest Obszarem Kulturowo-Krajobrazowym Kraina Borków, którego wyróżnikiem są liczne zespoły, ryglowych XVIII-wiecznych kościołów wraz z obiektami przykościelnymi. Większość spośród – łącznie – 40 takich budynków będących we własności Kościoła katolickiego i związków wyznaniowych jest przedmiotem opieki tego programu. Kulturowy majątek Gminy w postaci zabytków opisany został szczegółowo w części ogólnej. Z uwagi na stosunkowo duży zasób tego majątku gmina, choć nie posiada gminnego programu, dofinansowuje wydatki jakie ponoszone są przez inne podmioty.

Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	Wydatki MAJĄTKOWE	
	2017 rok	2018 rok
Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby	9 089,07	18 027,00
Biblioteki	-	-
Ochrona zabytków i opieka nad zabytkami	75 000,00	62 500,00
Pozostała działalność	10 000,00	19 130,23
Grupy wydatków RAZEM	94 089,07	99 657,23

6.) Infrastruktura komunalna.

We wrześniu 2017 roku rada gminy podjęła uchwałę w sprawie wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych. Jego realizacja przewiduje wydatki majątkowe na urządzenia wodociągowo kanalizacyjne oraz budowę sieci w łącznej wysokości 12.94 mln zł.

RAPORT O STANIE GMINY - 2018

Rok	2017	2018	2019	2020	Razem
PLAN					
Razem	113 900	640 500	7 613 000	4 557 000	12 924 400
WYKONANIE					
Razem	62 484	1 082 692	x	x	x

W zakresie gospodarki wodnej gmina posiada 13 lokalnych ujęć wody o łącznej wydajności 112 m³/h. Długość sieci wodociągowej wynosi 74 km i połączona jest z odbiorcami poprzez 1.077 szt. przyłączy o łącznej długości 26,2 km. Roczne wydobycie wody w Gminie Węgorzyno wynosi 280.044 m³. Gmina charakteryzuje się wysokim, bo 94% wskaźnikiem zaopatrzenia mieszkańców w wodę z sieci wodociągowej jednak jest on niższy niż w województwie (96,3%) a nawet powiecie łobeskim (96,5%).

Gospodarka ściekowa odbywa się poprzez gromadzenie ścieków na oczyszczalni tak metodą kanałów tłocznych (2,5 km), grawitacyjnych (8,7 km) oraz systemu przyłączy (225 szt. / 3,7 km) jak też metodą zbiorników bezodpływowych których jest zaewidencjonowanych 328 szt. i 80'ciu oczyszczalni przydomowych. Ścieki trafiają do oczyszczalni systemem kanalizacyjnym w ilości 67.327 m³ w roku 2017 i 68.551 m³ w roku 2018. Wartość ta ciągle wzrasta z racji systematycznej budowy i oddawania do użytkowania nowych odcinków wodociągów i kanalizacji.

7.) Ochrona środowiska.

W aspekcie respektowania zasad ochrony przyrody poza zorganizowaniem systemu gospodarki odpadami stałymi i włączenie się Gminy w stworzenie wraz z innymi gminami Zakładu Gospodarki Odpadami z siedzibą w Słajsinie oraz systemowym zorganizowaniem odbiórki odpadów na terenie całej gminy, nadal najważniejszym zadaniem jest ostateczne uregulowanie gospodarki odpadami płynnymi. Rokrocznie dokonywane są nakłady inwestycyjne w tym zakresie i budowane nowe kanały kanalizacyjne. Poniższe zestawienia kosztów tak majątkowych jak też bieżących dowodzi, że te dwa działy chroniące środowisko w sposób najistotniejszy mają swoje odzwierciedlenie w ponoszonych kosztach. Z podpisanych już umów na dofinansowania zadań ochrony środowiska w aspekcie gospodarki ściekowej które będzie realizowane przez Związku Miast i Gmin Pojezierza Drawskiego stanie się możliwe wykonanie całości zadań które wyznaczony został przez Wieloletni Plan

Rozwoju i Modernizacji Urządzeń Wodociągowych i Kanalizacyjnych bo planowana inwestycja osiągnie poziom 13,75 mln z zakładanych 12,94 mln zł w planie. Utrzymanie tego zadania jako priorytet pozostanie jeszcze przez kilka najbliższych lat.

Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	Wydatki MAJĄTKOWE	
	2017 rok	2018 rok
Gospodarka odpadami komunalnymi	-	-
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	62 484,00	1 082 691,87
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	-	-
Oczyszczanie miast i wsi	-	-
Oświetlenie ulic, placów i dróg	7 380,00	-
Pozostała działalność	20 248,21	3 994,97
Utrzymanie zieleni w miastach i gminach	-	-
Grupy wydatków RAZEM	90 112,21	1 086 686,84

Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	Wydatki BIEŻĄCE	
	2017 rok	2018 rok
Gospodarka odpadami komunalnymi	982 731,22	1 009 421,16
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	0,00	22 869,00
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	-	8 625,00
Oczyszczanie miast i wsi	150 907,61	157 962,58
Oświetlenie ulic, placów i dróg	266 577,12	328 718,29
Pozostała działalność	113 341,97	193 967,04
Utrzymanie zieleni w miastach i gminach	129 752,60	125 307,32
Grupy wydatków RAZEM	1 643 310,52	1 846 870,39

Jednym z kierunków wyznaczonych przez plan rozwoju jest ochrona środowiska poprzez wydzielanie nowych obszarów ochrony przyrody. Gmina posiada już wiele wydzielonych tak obszarów. Omówiono je w pierwszej części raportu. Z uwagi na występowanie wielu unikatowych biotopów a nawet całych ekosystemów na terenie Gminy, które sukcesywnie są badane i odkrywane, jest obecnie w opracowaniu wydzielenie kilku dodatkowych takich obszarów i zapewnieni im prawnej ochrony. Należą do nich:

REZERWATY.

KOŁATKA. Jest to obszar leżący na granicy gmin Węgorzyno (90% powierzchni) i Drawsko Pomorskie, około 2 km od wsi Ginawa.

ŻELAZÓWKA. Jest to obszar położony wzdłuż rzeki Uklei pomiędzy jeziorami Dłusko i Woświn na terenie Ińskiego Parku Krajobrazowego.

SAMOTNIK. Jest to obszar położony około 1 km na południe od m. Podlipce. Obszar leży na terenie Ińskiego Parku Krajobrazowego.

OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU.

OBSZAR RESKO-WĘGORZYŃSKI. Jest to obszar położony w północno-wschodniej części gminy Węgorzyno i gmin ościennych (Łobez, Drawsko Pomorskie).

ZESPOŁY PRZYRODNICZO – KRAJOBRAZOWE

OKRZEJA. Jest to obszar położony w północno-zachodniej części gminy wzdłuż rzeki Ukleja i jeziora Okrzeja, niedaleko m. Mieszewo.

ŁĄKI NAD BRZEŹNICKĄ I RESKĄ WĘGORZĄ. Proponowany obszar położony jest w północno-wschodniej części gminy, około 1,5 km od m. Lesięcin.

BRZEŹNICKA WĘGORZA. Obszar położony jest we wschodniej części gminy nad rzeką Brzeźnicka Węgorza. Obejmuje jeziora Brzeźniak i Węgorza.

TORFOWISKO POD TRAWCEM. Obszar położony jest w południowo-wschodniej części gminy na zachód od m. Wiewiecko na terenie Ińskiego Parku Krajobrazowego.

PLAWNICA. Obszar położony jest w południowo-zachodniej części gminy. Swoim zasięgiem obejmuje też gminy Ińsko i Chociwel oraz należy do Ińskiego Parku Krajobrazowego.

SARNIKIERZ. Proponowany obszar położony jest w środkowej części gminy na południowy wschód od m. Dłusko, na terenie Ińskiego Parku Krajobrazowego.

ZWĄGRÓWEK. Jest to obszar położony w północno-zachodniej części gminy w Leśnictwie Zwierzynek.

UKLEJA. Proponowany obszar położony jest wzdłuż rzeki Ukleja między miejscowościami Mielno i Zwierzynek, w otulinie Ińskiego Parku Krajobrazowego.

CHWARSTNO. Proponowany obszar obejmuje część gminy na północny-zachód od m. Chwarstno, w otulinie Ińskiego Parku Krajobrazowego.

RESKA WĘGORZA POD RUNOWEM. Obszar obejmuje środkową część gminy wzdłuż Reskiej Węgorzy pomiędzy m. Runowo a torem kolejowym. Znajduje się w otulinie Ińskiego Parku Krajobrazowego.

ŁĄKI NAD RESKĄ WĘGORZĄ. Obszar położony jest w środkowej części gminy na wschód od m. Winniki, w otulinie Ińskiego Parku Krajobrazowego.

DOLINA RESKIEJ WĘGORZY. Obszar położony jest w otulinie Ińskiego Parku Krajobrazowego na południowy-zachód od m. Winniki.

TRZCINOWISKO KRZESZNY / MOKRADŁO KRZESZNA. Obszar położony jest w otulinie Ińskiego Parku Krajobrazowego.

UŻYTKI EKOLOGICZNE

„*DOLY TORFOWE*”/ „*STAWY WUJA*” – obszar położony na terenie Ińskiego Parku Krajobrazowego.

„*JAŻWINY*” – obszar położony na terenie Ińskiego Parku Krajobrazowego.

„*TORFOWISKO WIEWIECKO*” – obszar położony na terenie Ińskiego Parku Krajobrazowego.

„*ZDUNY*” – obszar położony na terenie Ińskiego Parku Krajobrazowego.

„*GÓRNE TORFOWISKA*” – obszar położony na terenie Ińskiego Parku Krajobrazowego.

„*MIELNO*” – obszar położony w otulinie Ińskiego Parku Krajobrazowego.

„*SAMBÓRZ MAŁY*” – obszar położony w otulinie Ińskiego Parku Krajobrazowego.

„*ŚWIEŻE*” – obszar położony w otulinie Ińskiego Parku Krajobrazowego.

„*GOŚCISŁAW*” – obszar położony w otulinie Ińskiego Parku Krajobrazowego.

„*CIESZYŃSKIE BAGNO*” – obszar położony w otulinie Ińskiego Parku Krajobrazowego.

Załącznik nr 27 lokalizuje najważniejsze z proponowanych do ochrony obszarów.

8.) Polityka rodzinna i społeczna władz lokalnych.

Wszystkie programy pomocowe wraz z całym system pomocy społecznej o ochrony rodziny w gminnym budżecie stanowi bardzo poważny składnik wydatkowy. Koszty jego utrzymania oscylują wokoło sumy wszystkich dochodów własnych gminy. Z uwagi jednak, że w przeważającej części jest to zadanie administracji rządowej gmina otrzymuje dotacje celowe na realizację tych zadań. W okresie badanych lat wydatki jakie poniósł budżet na realizację programów pomocowych wyniosły 20 747 916,57. Zwroty jakie otrzymała gmina są na poziomie 18 798 664,45. Z analizy ostatnie 4 lata wynika, że gmina wspomaga społeczną politykę pomocową dochodami własnymi na średniorocznym poziomie $\approx$ 1 mln zł.

Wyszczególnienie	2017 rok		2018 rok	
	wydatki	dochody	wydatki	dochody
Pomoc społeczna	2 009 308,90	1 090 552,17	2 115 071,33	1 082 203,46
Rodzina	8 221 109,96	8 130 864,29	8 402 426,38	8 495 044,53
RAZEM	10 230 418,86	9 221 416,46	10 517 497,71	9 577 247,99

Oznacza to, że wielkością ok. 10% dochodów własnych gmina realizuje społeczną politykę pomocową. Szczegółowy rozkład kosztów za badane raportem lata przedstawiają poniższe zestawienia wielkości i kierunków wydatkowania środków pieniężnych.

Pomoc społeczna	Wydatki BIEŻĄCE	
	2017 rok	2018 rok
Domy Pomocy społecznej	292 866,70	345 198,95
Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	52,95	515,54
Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej	49 529,45	45 706,58
Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	-	-
Dodatki mieszkaniowe	2,50	-
Zasiłki stałe	-	-
Ośrodki pomocy społecznej	532 586,25	621 669,03
Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	-	18 457,28
Pomoc w zakresie dożywiania	-	-
Pozostała działalność	5 702,27	2 423,38
Grupy wydatków RAZEM	880 740,12	1 033 970,76

Pomoc społeczna	ŚWIADCZENIA na rzecz os. fizycznych	
	2017 rok	2018 rok
	Domy Pomocy społecznej	-
Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	-	-
Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej	-	-
Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	412 875,55	404 173,33
Dodatki mieszkaniowe	122 006,59	94 124,97
Zasiłki stałe	270 515,51	278 153,11
Ośrodki pomocy społecznej	1 078,08	781,82
Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	-	52,37
Pomoc w zakresie dożywiania	260 000,00	250 000,00
Pozostała działalność	12 093,07	5 187,00
Grupy wydatków RAZEM	1 078 568,78	1 030 472,60

Rodzina	Wydatki BIEŻĄCE'	
	2017 rok	2018 rok
Świadczenie wychowawcze	70 934,55	66 877,42
Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	247 684,46	257 325,13
Karta Dużej Rodziny	207,00	294,57
Wspieranie rodziny	6 468,90	42 912,57
Tworzenie i funkcjonowanie żłobków	10 235,23	349,44
Rodziny zastępcze	-	-
Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych	57 263,17	59 437,58
Grupy wydatków RAZEM	392 793,31	427 195,71

Rodzina	ŚWIADCZENIA na rzecz os. fizycznych	
	2017 rok	2018 rok
	Świadczenie wychowawcze	4 646 672,40
Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	3 163 857,46	2 991 249,16
Karta Dużej Rodziny	-	-
Wspieranie rodziny	81,14	246 123,04
Tworzenie i funkcjonowanie żłobków	-	-
Rodziny zastępcze	17 705,65	14 434,60
Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych	-	-
Grupy wydatków RAZEM	7 828 316,65	7 454 030,00

Polityka pomocowa realizowana jest zatwierdzonymi przez Radę Gminy programami społecznymi jak: „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych”, „Gminny Program Wsparcia Rodziny”, „Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych”, „Program Przeciwdziałania Narkomani”, „Program Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi”, „Program w Zakresie Dożywiania”.